

„A mostani árvíz alkalmat ad arra, hogy felhívjuk erre a figyelmet, illetve hogy megmutassuk: az evangélikus gyülekezetek és az egyháztagok akarnak és tudnak is tenni a rászorulóknak megsegítésére érdekében.”

„Árvízoldal” ► 4. oldal

„Az *Evangelikus Élet* 2010. május 9-i és 30-i számában már megjelent *Mózes első könyvének* első és második részlete. A most kézben tartott szöveg zárja a könyvet.”

Revíziós próbakiadás ► 7–10. oldal

„Tegyük szerető egyházzá evangélikus egyházunkat, hogy újra büszkén vállaljuk, és irigykedve mondhatjuk megint a barátaink: de jó neked, hogy ilyen közösségbe tartozol!”

EvÉl&levelek ► 6. oldal

A *sofőr keresztje* ► 13. oldal

Angliából jöttem ► 5. oldal

Célegyenesben a középkezdéshez ► 15. oldal

Gömbölyű reménység ► 3. oldal

Ima Trianon évfordulóján ► 11. oldal

Valóban felcserélődtek a hartai szobrok? ► 15. oldal

FOTO: LUKÁCS GÁBI

Kantátaesttel zárult a 21. Bach-hét a fővárosi Deák téri evangélikus templomban. A június 6. és 13. között megrendezett, nagy sikerű koncertsorozat keretében idén is volt kórusverseny, kamara-, orgona- és hegedűest. A hét lezárásaként a nagyszámú közönség két Bach-kantátát hallgathatott meg *Zádori Mária*, *Gémes Katalin*, *Megyesi Zoltán* és *Orendt Gyula* énekesek tolmácsolásában, orgonán játszott *Mekis Péter*. Közreműködött a Magyar Örökség Díjjal kitüntetett Lutheránia énekkar és a Weiner-Szász Kamaraszimfonikusok, a Bach-hét művészeti vezetője, *dr. Kamp Salamon*nak a vezényletével.

Templomszentelési emlékűnnep

► A Győr-Ménfőcsanakai Evangélikus Egyházközség hálaadó istentiszteleten emlékezett meg temploma felszentelésének ötvenedik évfordulójáról. Az elmúlt vasárnap tartott ünnepi alkalmon – amelyen részt vett a gyülekezet templomépítő lelkészének, *Laborczy Zoltánnak* az özvegye és családja is – *Ittész János*, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke hirdette Isten ígését. A liturgiai szolgálatban *Kiss Miklós*, a Győr-Mosoni Egyházmegye esperese vett részt. A jubileumi alkalomra egy füzetet is kiadott a gyülekezet, amely szemlélyen segítséggel mutatja be az egyházközség történetét.

Embert és hitet próbáló időszakban, a forradalom leverését követő esztendőben, dacolva megfélemlítéssel,

gáncsoskodó hivatalos egyházvezetéssel kezdte építeni templomát a ménfőcsanakai gyülekezet, mégpedig az

alapkő letételével. A tényleges templomépítés azután kezdődött, miután *Laborczy Zoltán* lelkész Nagybarátira került. Az első kapavágással *Túróczy Zoltán* indította el az építkezést 1957. március 17-én. A templom három évvel később készült el, felszentelése 1960. június 12-én volt.

A jubileumi ünnepség tiszteletére a gyülekezet felújította – Győr város és a Győr-Mosoni Egyházmegye anyagi támogatásával, illetve a gyülekezeti tagok hozzájárulásával – a templom külső homlokzatát.

► *Folytatás a 3. oldalon*

Szeretetszolgálati központ épül

Ünnepélyes keretek között helyezték el az Ótemplomi Szeretetszolgálat új épületének alapkövét június 13-án Szarvason. A beruházást közel 95 millió forint egyszeri, vissza nem térítendő európai uniós támogatás teszi lehetővé; az önerő biztosításához a szeretetszolgálat a Magyarországi Evangélikus Egyháztól kapott jelentős segítséget.

A fejlesztés eredményeként bővíthetnek az intézmény által nyújtott ellátások. A tervek szerint a létrehozandó központban új szolgálatként jelenik meg a családsegítés, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a fogyatékkal élők nappali ellátása, valamint az utcai szociális munka. Helyet kap az új épületben egy ingyenesen használható szociális mosoda, valamint új irodákat, kiszolgáló- és közösségi helyiségeket is kialakítanak.

Az alapkövetélen részt vett *Gáncs Péter*, a Déli Egyházkerület püspöke, *Ribár János* esperes, *Lázár Zoltán* és *Horváth Z. Olivér* helyi lelkész, *Zá-*

tonyi János, az újtemplomi egyházközség lelkésze, *dr. Mekis Viktória*, egyházunk országos irodájának igazgatóhelyettese, *Mihaleczné Kovács Mária*, a Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulás vezetője és *Babák Mihály* szarvasi polgármester is. Az alapköve helyezett urnába beletették az Ótemplomi Szeretetszolgálat dol-

gozóinak listáját – amely a beruházásnak köszönhetően kilenc fővel gyarapodni fog –, az ótemplomi gyülekezet presbitériumának a névsorát, továbbá az *Evangelikus Életben*, illetve a *Békés Megyei Hírlapban* a beruházásról megjelent híreket, valamint az intézmény alapító okiratát is.

► *BABÁK ZOLTÁN felvétele*

Vasárnapok ünnep nélkül?

► RIBÁR JÁNOS

Szentháromság ünnepe után vagyunk, teológiai, egyházi értelemben mintha eseménytelenekké válnának az október végi reformációi ünnepig a vasárnapok. (Nem mintha a reformációt nagy népi lelkesedéssel ünnepelnék meg, hisz inkább csak a hagyomány iránt fogékony lelkészek, esetleg hittestvérek szorgalmazzák, hogy legalább évente egyszer emlegessük *Luthert* és a reformátorokat. A halottak napja elnyom mindent.) Megvolt a pünkösdi ünnep, helyettadtunk a Szentháromság megünneplésének is, és jönnek a szürke nyári vasárnapok, egybefolyva, ritmus-talanul.

Mintha furcsa, különleges helyzetbe kerültünk volna. Mintha visszacsüppedtünk volna a húsvét utáni, de pünkösdi előtti állapotba, csak közben megfogalmazzunk egy szentháromsági elméletet a fehér oltárterítő mellett.

Különleges lelki helyzetben vagyunk, és lerongyolódott, fogyatkozó gyülekezeteink anyagi gondokkal is küszködnek. Beáznak épületeink, pereg a vakolat, üresek a templomok, s gaz veri fel a templomkeretet. Bár a húsvétról tudunk, pünkösdi vasárnapján is együtt voltunk, de nem történt semmi. Ott voltunk, hazamentünk.

Mintha az első tanítványok különleges helyzetében lennénk: Jézus már mennybe ment, de a Szentlélek még nem áradt ki az életükbe. Ebben az állapotukban tehetetlen, hallgató és passzív tanítványok csapatát látjuk. Sajnálatos vagy sem, ilyen helyzetben van manapság kereszténységünk nagy része. Jézust már nem látjuk, a Lélek még nem jött el, magunk sem értjük, mit is keresünk itt vagy a templomban. Ez egy köztes állapot. Jézus távol – Lélek még nincs. Így állunk. S erre a köztes állapotra ismerős a reakció.

Az első: mind Jézust, mind a Lelket pótoljuk – intézménnyel, szervezettel, hierarchiával. Az egyház alás fölérendeltségi viszonyaival. Van egy szent hierarchia, és azt mondjuk (Jézus és a Lélek nélkül), hogy ennek a szent intézménynek, ennek a szent hierarchiának kell engedelmessé válni. Jézus a hit a döntő, hanem az engedelmesség: amit az egyház mond, azt be kell tartani. Bőjtök, imák, áldozatok, adók, zárandoklat – vannak szent törvények. Jézust nem látjuk, Lélek még nincs, de tesszük azt, amit a szent eklézsia mond. Ismerjük ezt az intézményesített megoldást. Jézust is, a Lelket is pótolja számunkra a pap...

Másrészt mind Jézust, mind a Lelket pótoljuk – rajongással. Az emberi lélek ugyanis végtelenül jól manipulálható, heccelhető, hipnotizálható, hergelhető. Jézus nem látható, a Szentlélek még nem jött el, de az

emberi lelket nagyon jól fel lehet heccelni zenével, lelki fogásokkal, retorikával. Bármit be lehet dobni. Ha nem látható már Jézus, ha még nincs Lélek, akkor fel lehet heccelni önmagunkat, az emberi lélekkel el lehet érni az ekstázist, és az ekstázis további lelkeket képes ekstázisba hozni. S van bizsergés, rángatózás, hasra és hanyatt esés... Jézus nélkül, Lélek nélkül – korlátlanul manipulálható az emberi lélek. Ebből lesz a rajongás, s lesznek nagy lelki sztorik, akár gyógyulások is, mert ilyen misztérium az emberi lélek, erre nézve is igaz a 8. zsoltár, hogy Isten alig tette kisebbé az embert magánál. Vannak, akik azt hiszik, hogy a Szentlélek így működik, pedig csak a saját titokzatos, felheccelt belső világ jött lázba, lángba, és nem a Lélek. Mert az emberi lélek elképesztően manipulálható.

Hol van ebben a helyzetben az evangélikusság? Hát ez az: sehol! Te-kintélyes intézményi valósága nincs, püspököket, lelkészeket le lehet szólni; senkinek sem jutna eszébe a híres hajdani tétel, hogy az egyházon kívül nincs üdvösség. De saját hívei lelkét sem tudja felheccelni, hiszen nincs unalmasabb, mint a vasárnapok prédikáció. Hiába igyekszik szerencsétlen lelkész, nem tud többet, mert nincs Lélek, csak okoskodás. Nem csoda, hogy az evangélikusok az intézményről nem várnak semmit, a prédikációra pedig nincs reagálás. Mert Jézus már nem látjuk, a Lélek még nem jött el. Vagy újra nem jött el. Csak áltatjuk magunkat, és magunk igyekszünk feszíteni a vitorlákat és fújni a szelet. Azt meg fújhatjuk. Marad a szilárd evangélikus közömbösség.

Pedig van egy pont, amellyel szembeesünk: és ez cáfolja a sültgallamb-teológiát. Arra utal, hogy mégiscsak nekünk kellene lépniük.

Jézus egyszer így szólt: „*Határozzatok el szívetekben...*” Azaz hozzátok ti egy belső döntést a szívetekben, hogy készek vagytok fogadni a Szentlelket. Határozzatok el, hogy hallgattok rám – mondja Jézus. Ne intézménybe meneküljétek, ne önmagatokat lelkesítsétek, hanem hallgassatok rám. Mert „*én adok nektek szívet és bölcsességet, amelynek nem tud ellenállni vagy ellene mondani egyetlen ellenfelet sem.*” Kiszolgáltathatnak titeket bárkinek, gyűlölhetnek is titeket, de egyetlen hajsziátok sem veszik el a fejetekről. Állhatatosságra van szükségetek.

Nincs mellébeszélés: belső döntés nélkül, szívben hozott döntés nélkül nem úszhatjuk meg! Vagy maradjunk továbbra is a senki földjén, mint a sehova tanúi, csak vallásos mázzal.

A szerző evangélikus lelkész, a Nyugat-békési Egyházmegye esperese

Oratio oecumenica

Mindenható Ūristen, mennyei Atyánk! Aki teremtett világodat gondviselő szeretettel veszed körül, és étellel ajándékozod meg teremtményeidet, hallgasd meg a feléd hangzó imádság szavait.

Könyörgünk békéért a körülöttünk levő világban. Könyörgünk békeségért az emberek között és lelki megnyugvásért. Add, hogy egyetértésre törekedjünk a földön, egyházadban, gyülekezeteidben és családjainkban!

Könyörgünk válogatás nélküli szeretetedért, amellyel megajándékozta bennünket, és elfogadta gyermekeid. Segíts, hogy megbocsátó szeretettel tudjunk élni, és hirdessük evangéliumod üzenetét!

Megváltó Jézus Krisztus! Aki életet adtad értünk, és bűnbocsánatot szerzettél a Golgota keresztnél, ébressz bennünk élő hitet! Hitet, amely kétkelés nélkül vallja az örök élet reményességét. Gyűjtsd össze egyházadat, hogy egy szívvel valljuk életünk megváltó üzenetét, evangéliumod szavát!

Igazság Lelke, Szentlélek Isten, aki hitet ébresztés bennünk, add a hitben való növekedés ajándékát napoként, hogy ne térjünk le a Krisztusban kapott hit útjáról! Világosság ragyogja be mindennapi szolgálatunkat evangéliumod üzenetével.

Szentháromság egy igaz Isten! Könyörgünk hozzád a betegekért, a szenvedőkért, a szenvedélyek rabságába esettekért, a haldoklókért, a gyászolókért, az özvegyekért és árvákért, a kirekesztettekért és hajléktalanokért. Vigasztalásod ereje jusson el az ő életükbe rajtuk keresztül is, hogy reményesség gyúljon szívükben szereteted és irgalmas által.

Mindenható Atya, Fiú, Szentlélek Isten, könyörülj rajtunk, és hallgasd meg imádságunkat. Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„Ezen a nyilvános, mindennapi és kötelező gyónáson kívül van még az a titkos gyónás, amely testvér előtt, négszantalózt történi. Ez arra való, hogy ha különösen terhel és kísért minket valami, ha rágódunk rajta, de nem tudunk megnyugodni, és hitünket sem érezzük elég erősnek, akkor elpanaszolhatjuk ezt egyik testvérünknek, hogy tanácsot, vigasztalást és erőt kapjunk, amikor és ahányszor akarjuk. Ez ugyanis nincs úgy parancsba foglalva, mint a másik kettő, hanem mindenkinek tetszésére van bízva, hogy éljen vele, ha rászorul. Ennek eredete és rendeltetése pedig az, hogy maga Krisztus adta keresztyényei szájába a feloldozást, és megparancsolta, hogy feloldozzanak minket bűneinkből (Mt 18,15–19). Ha tehát valakinek szívét nyomja a bűne, és vigasztalásra sóvárog, annak biztos menedéke van itt, mert megtalálja Isten igéjét, és azt hallja, hogy Isten őt ember szolgálatával feloldozza és felmenti bűneitől!”

► Luther Márton: Nagy káté (Próhla Károly fordítása)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 3. VASÁRNAP – 1TIM 1,12–17

Utolsó utáni esély a bűnösnek

Nem a bűnösök az elveszettek, hanem akik a bűnükre nem tudják, hogy bűn. Így lehet egy mondatban összefoglalni Pál apostol okfejtését, amelyet személyes példájával támaszt alá.

Nem a bűnösök az elveszettek – érvel Pál –, hiszen „igaz az a beszéd, és teljes elfogadásra méltó, hogy Krisztus Jézus azért jött el a világba, hogy a bűnösöket üdvözítse”. Pál elsőnek vallja magát azok sorában, akik – mielőtt Krisztus elhívta őket – tudatlanságból ellenségüként üldözték őt és az egyházat is, miként erről 1Kor 15,9-ben ír: „Mert én a legkisebb vagyok az apostolok között, aki arra sem vagyok méltó, hogy apostolnak neveztessem, mert üldöztem Isten egyházát.”

Pál Krisztus és az egyház üldözésénél nagyobb bünt nem ismer. És nem tagadja, hogy vétkes volt benne. Igaz, nem az Isten elleni lázadás indulatától hajtván, hanem Istenért és Isten ügyéért rajongva. „Gamáliél lábainál kaptam nevelést az ősi törvény szigora szerint, és én is így rajongtam Istenért, ahogyan ma ti mindnyájan” – mondja védekező beszédében (ApCsel 22,3) jeruzsálemi elfogatásakor. De ne értsük félre! Isten iránti rajongását Pál nem enyhítő körülményként említi. Azok közé sorolja magát, akikről maga Krisztus jövendölte meg, hogy egyházát hitbéli meggyőződés alapján fogják üldözni: „A zsinagógákból kizárnak titeket, sőt eljön az óra, amikor mindaz, aki megöl titeket, azt hiszi, hogy Istennek tetsző szolgálatot végez; és mindezt azért teszik, mert nem ismerték meg sem az Atyát, sem engem.” (Jn 16,2–3)

Pál tudatlanságon, hamis istenismereten alapuló egykori vallási fanatizmusára nem ismer mentséget.

Hiszen Jézus nem titkon működött, hanem nyilvánosan tanított, és mindenki szeme láttára vitte véghez csodáit. Ebből meg kellett volna értenie, hogy Jézus a Messiás, akit Isten a bűnösök megmentésére küldött. Ehelyett mégis az írástudók és a vallási vezetők véleményét osztotta, akik Isten bűnösöket mentő akciójában ördögi művet láttak, és Jézust az ördög-el való cimborasággal vádolták.

Pál korábbi állapotára gondolva felfogta, hogy amikor Isten Krisztusban feléje és minden bűnös felé kinyújtott mentő kezét Mózes törvényének védelmében elutasította, akkor az utolsó esélyt is eljátszotta arra, hogy megmeneküljön és üdvözüljön. Olyan volt, mint az a fuldokló, aki a mentésre felé nyújtott kötelet mérges kígyónak nézi, és eltaszítja magától. Nem volt több esélye.

Am ekkor Jézus megjelent neki a damaszkuszi úton. Megmutatta szemét vakító mennyei dicsőségét, és szelíden kérdőre vonta: „Saul, Saul, miért üldözöl engem?” (ApCsel 9,4) De nem sújtott le rá, hanem megbocsátotta, hogy fanatizmustól elvakulva üldözte őt és egyházát, és elhívta apostolának. Pál megértette, hogy Jézus ezzel olyan esélyt adott neki, amelyre nála méltatlanabb és alkalmatlanabb senki sem lehet.

Nincs olyan pályaalkalmasságot vizsgáló bizottság, amely előtt az éppen hogy Pállá keresztelkedett Saul mint apostoljelölt valaha is megfelelhette. Nincs olyan egyházi testület, amely kétségbe ne vonná, hogy Pál valóban Krisztustól kapott elhívást. Az ősegyházban sem hitte volna el senki, ha Jézus látomásban nem szól Anániásnak, hogy menjen el a damaszkuszi Egyenes utcában la-

A VASÁRNAP IGÉJE

te Júdás házába, és tegye rá a kezét Saulra, aki éppen imádkozik. Persze Anániásnak is első reakciója a tiltakozás: „Uram, sokaktól hallottam erről a férfiról, mennyi rosszat tett a te szentjeid ellen Jeruzsálemben, és ide is meghatalmazást kapott a főpapoktól, hogy elfogja mindazokat, akik segítségül hívják a te nevedet.” De Jézus eloszlatja Anániás kétségeit. „Menj el, mert választott eszközöm ő, hogy elvigye a nevedet a pogányok, a királyok és Izrael fiai elé.” (ApCsel 9,13–16) És amikor Pál a damaszkuszi zsinagógában prédikálni kezdi, hogy Jézus az Isten Fia, mindenki értetlenül hallgatja, mert ismerik a múltját, és tudják, hogy milyen szándékkal jött a városba. A Szentlélek azonban Pállal van, és legyőzi a hallgatók gyanakvásait.

Pál milderre emlékezve és emlékeztetve írja Timóteusnak: ha Jézus még neki is adott egy utolsó utáni esélyt, akkor nincs kétség, hogy minden bűnöst üdvözíteni akar. Mert Pál nem retorikai fogásként mondja, hanem valóban úgy gondolja: annál súlyosabb és megbocsáthatatlanabb bünt, mint amit ő követett el, amikor Saulként Krisztust és az egyházat üldözte, senki sem tud elkövetni. És ha ezek után Krisztus még neki is adott esélyt az üdvösségre, akkor ez az esély minden bűnöst megillet. Ember senkitől sem tagadhatja meg. És Pál a szakasz folytatásában ezt parancsként is Timóteus lelkére köti.

Annál meghökkentőbbek az apos-

tol ezután következő szavai: „Tartsd meg a hitet és a jó lelkiismeretet, amelyet egyesek elvetettek, és ezért a hit dolgában hajótörést szenvedtek. Ezek közül való Hümenaiosz és Alexandrosz, akiket átadtam a Sátánnak, hadd tanulják meg, hogy ne káromolják az Istent.” Még sincs ellentmondás: Pál itt olyanokról beszél, akik az utolsó utáni esélyként kapott hitet később tudatosan megtagadták. Velük Pál nem tud közösséget vállalni, és nem rejti véka alá, hogy a gyülekezetben sem lehet helyük. A kiközösítés nevelő szándékú: „...hadd tanulják meg, hogy ne káromolják az Istent.” Vagyis addig tart, amíg meg nem tanulnak újra élni a Krisztustól kapott utolsó utáni eséllyel. Mert ember azt senkitől el nem veheti, azt csak ki-ki maga dobhatja el hitetlenségével, miután már részesült benne.

Ha tehát van hitünk, óvakodjunk attól, hogy a magunk érdemének tekintsük. Mások elé se helyezzük magunkat általa. Mert hitünk Isten kegyelmi ajándéka, amelyet utolsó utáni lehetőségként kaptunk, hogy üdvözülhessünk. Dicsőítsük inkább Istent, és mondjuk együtt az apostollal: „Igaz az a beszéd, és teljes elfogadásra méltó, hogy Krisztus Jézus azért jött el a világba, hogy a bűnösöket üdvözítse, akik közül az első én vagyok.”

■ VÉGHELYI ANTAL

Imádkozunk! Örökkévaló Isten! Tartsd meg minket kegyelmedben, bár nap mint nap vétkezünk ellened, és visszáélnünk türelmeddel. Add, hogy igédet hallva felismerjük szeretetedet, és egész életünket hálaadással neked szenteljük, az Ūr Jézus Krisztus által. Ámen.

Eltévedtem, mint juh

CANTATE

hogy Isten ezeket sokszor figyelmen kívül hagyta. Ezek elsősorban az én vágyaimból származtak, és nem az Istenrel való bensőséges beszélgetésből, amelyben a tanításon, a bűnvaláson és a hálaadáson keresztül eljuthattam volna azokhoz a kérésekhez, amelyekkel Isten ajándékoz meg: erre van igazán szükséged, ez töltse be a szívedet, ezt fogalmazd meg...

Hosszú ideig tartott, amíg azt is megértettem, miként válhat az imádság tanítássá. Sehogy sem állt össze, hogyan jelenthet tanítást számomra az én szabadon mondott imádságom. Aztán eszembe jutott, hogy Luther korában a kötött imádságoknak, mindenekelőtt a zsolttárolnak nagyobb jelentőségük volt az egyéni kegyesség gyakorlásában. Azóta magam is szívesen veszem elő a zsolttárolkat, és igyekszem tanításként olvasni őket: mi az, ami megérint, és mit kíván tőlem a mi Urunk.

Ezt a gyakorlatot szoktam alkalmazni énekeinknél is. Elolvasom őket, és ha családtagjaim kellő távolságban vannak, el is éneklek. Bizony ritkán fordul elő, hogy egy-egy ének régies képviselvével teljes egészében megragad. Az ének mindig van egy sor, egy kép vagy a sorok mögött megele-

venedő hangulat, amely megérint és továbbvisz.

Kijelölt éneket is többször elolvastam, el is énekeltem. De minden egyes alkalommal „leragadtam” az első versszaknál: „Eltévedtem, mint juh, / Eltévedtem, mint juh / A bűnösök útjára. / Ó, segíts, Jézusom, / Őriző pásztorom, / Hogy ne jussak romlásra! / Te ártal drága vért / Elvesztett juhokért. / Viselj gondot a nyájra!”

Az ének szerzője Jézust szólítja meg szorult helyzetében. Triviálisnak hangzik ez a megállapítás. Mégsem az. „Titkos bűnökkel és nyilvánvalókkal” – ahogy a szerző írja – legtöbbször magunkra maradunk. Félelünk és szegényérzetünk megakadályoz bennünket abban, hogy a felszabadulás és gyógyulás reményében kimondjuk azt, ami Jézus előtt úgyis nyilvánvaló. Nem is neki van szüksége a mi vallomásunkra, eszedezésünkre, hanem nekünk. Nekünk van szükségünk a kimondott szóra, Jézus irgalmas közelségére. Ennek felismerése a bizalmas és bátor hit egyik nagy ajándéka. Erről akar bizonyosságot tenni az ének szerzője.

De jó lenne, ha a félelmükben és szegényérzetünkben magunkra maradt embertársainknak énekszóval is hirdetni tudnánk: nagy a mi emberi gyaroltságunk, Isten-nélküliségünk, de jóval nagyobb ezeknél Isten irgalma! De jó lenne, ha közös éneklésünk bizalmat ébreszthetne bennünk a nyájára gondot viselő Jézus iránt!

■ JOÓB MÁTÉ

► Nem is lehetne megfelelőbb éneket választani erre a hétre, mint az *Eltévedtem, mint juh* (EÉ 422) kezdetűt. Szorosan kapcsolódik az óegyházi evangéliumhoz – az *elvesztett juh példázatához* (Lk 15,1–10) – és az ezt továbbgondoló, *vigasztaló heti igéhez*: „Az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszetteket.” (Lk 19,10)

A vers gyülekezeti énekköltészetünk egyik kiemelkedő gyűjteményében, a *Zengedező mennyi kar* első, még 17. századi kiadásában jelent meg (175–177.). Az eredeti verzió kilenc verszakra terjed; rimelése nem, de 6, 6, 7 osztatú, 19 szótagos sorai emlékeztetnek a Balassi-strófára.

A versszakok parafrazisszerűen bontanak ki egy-egy bibliai gondolatot, történetet: az eltévedt juh és a nyájhoz tartozás; „az ajtó előtt állók és zörgetek”; párhuzam Péter apostol bűnösségével; a kánaáni asszony hite leánya meggyógyításában; Krisztus bűnököt eltörölő kereszthalála; mustármagnyi hit és igaz hitben nevelés; Isten utáni vágyakozás itt a földön és a mennyekben. A mondani-való elmélyítését szolgálja, hogy a strófák első két kis sora mindig azonos. Mostani énekeskönyvünk – a református énekeskönyvvel (RÉ 215) nagyrészt megegyező, a Balassi-strófa-hoz közelebb álló metrumú, átdolgozott változatban – hat versszakot közöl a költeményből (1–3., 7–9.).

Az ének moll-pentachord dallama egy 18. század végi, pozsonyi korálkönyvből ismert, de stílus alapján jóval korábbi: 16. századi történelvi énekeinkkel rokon. Az első nagy dallamsor megismétlődik, így lesz alkalmas a két zenei sor a teljes strófa hordozására. A zenei motívumok hasonlósága, illetve azonossága – a, av, b, c, cv, b – hozza létre a versszak szilárd felépítését.

A dallam mélyebb beágyazódását segítheti, hogy a *Gyülekezeti liturgikus könyv* egyik, régi magyar dallamokat felhasználó énekversciklusa (GyLK 621) Agnus Dei-énekként alkalmazza, a *Kegeys Jézus, halld meg* kezdetű vers 5–6. versszakának összevont szövegével (ZMK 210–212.).

■ ECSI ZSUZSA

Jól emlékszem azokra az érzésekre, amikor az énekeskönyvünket lapozgatva először találkoztam *Luthernak* az imádságról megfogalmazott rövid gondolatával: „Ha az idő és a hely megengedi, minden imádságomban négy csokrot kötök. Először is tanításnak tekintem az imádságot, és megvizsgálom, hogy mit kíván tőlem a mi Urunk. Azután hálaadással formálom, harmadszor bűnvallássá, negyedszer kérészé.” (EÉ 683. oldal)

Akkor találkoztam először ezekkel a sorokkal, amikor az imádságaim még kizárólag kérésekből álltak. Nem nagyon volt bennük hálaadás vagy bűnvallás... Csak a kérésekkel foglalkoztam. Az én kéréseimmel. Utólag hálaadással gondolok arra,

Bemutatkozott az egyházügyi államtitkár

► **Az elmúlt hét keddjén a Veszprémi Egyházmegye esperesi székhelyén, Pápan találkoztak egyházunk esperesei, hogy aktuális kérdéseket vitassanak meg. Ez alkalommal mutatkozott be az esperesi kar előtt Szászfalvi László, az Orbán-kormány egyházügyi, nemzetiségi és civil kapcsolatokért felelős államtitkára.**

jól előkészített pályázati anyagokat nyújtsanak be. Az intézményalapítás gondolatával kacérkodó gyülekezetektől azt kérte, hogy ha intézményt alapítanak vagy vesznek át, minden esetben törekedjenek arra, hogy a hosszú távú fenntarthatóság kimutatható legyen. A Libra könyvelési programmal kapcsolatosan az irodaigazgató elmondta, hogy egyre többen kapcsolódnak ehhez a rendszerhez. Idén például már tizenkét diakóniai in-

szándékát. A tízmillió forint feletti költségvetésű gyülekezetek esetében javasolta egyébként Kákay István a Libra alkalmazását.

A továbbiakban különböző tájékoztatókat hallgattak meg az esperesek. *Fabiny Tamás* püspök az olasz és a magyar evangélikus egyház közötti együttműködésről, *Gáncs Péter* püspök a Lutheránus Világszövetség idei stuttgarteri nagygyűléséről, illetve *Franklin Graham* evangélikációjáról,

Gabnai Sándornak, a Soproni Egyházmegye esperesének nyitóáhítata után elsőként az államtitkár kapott szót. Előadásában hangsúlyozta, hogy az egyházpolitikát alapjaiban kell újrendezni. Az elmúlt nyolc évben a kormány és az egyházak közötti dialógus szinte teljesen megszűnt, elszívargott a bizalom. Ezért az egyik legfontosabb feladat a bizalmi kapcsolat helyreállítása. Személy szerint az államtitkár elkötelezett az iránt, hogy stratégiai együttműködés jöjjön létre az egyházak és a polgári kormány között.

Kákay István országos irodaigazgató több témáról is szólt. A pályázatok kapcsán hangsúlyozta annak alapvető fontosságát, hogy a gyülekezetek csak szakmailag indokolt és

FOTÓ: POLGÁRDI SÁNDOR

tézmény és huszonöt gyülekezet csatlakozott, jövő év január elsejével pedig további ötven gyülekezet jelezte ez irányú

Smidéliusz Gábor pedig a Szélerőzsa találkozóról adott átfogó ismertetést.

■ KISS MIKLÓS

Templomszentelési emlékűnnep

► *Folytatás az 1. oldalról*

Ittész János püspök prédikációjának alapigéjeként a jeruzsálemi templomtisztítás történetét választotta Jn 2,13–23 alapján. A templomtisztításnak jelzésértékű üzenete van – mondta. Mert a megtisztult kegyesség és a hozzá igazodó vallásosság adja az Istentől elidegenedett, elszakadt embernek azt a lehetőséget, hogy felismerje az igazságot, és részesüljön a bűnbocsánat ajándékában. A templomban Jézus gyógyítani, magához hívni és szívére ölelni akarja az embert. Ez a hajlék a megfeszítettért és feltámadottért van. Istennek tetsző templom az, ahol mindenben Jézus van a középpontban.

Az igehirdetést követő záró oltári szolgálatban *Percze*

Sándor helyi lelkész gyertyagyűjtött azok emlékére, akik áldozatos munkájának köszönhetően felépült a templom. Az úrvacsorás istentisz-

telet után ünnepi díszközgyűlés következett, majd szeretetvendégséggel fejeződött be az alkalom.

■ K. M.

FOTÓ: MENYES GYULA

Helyettes államtitkári kinevezést kapott az evangélikus egyház két vezető tisztségviselője

Ötvennégy helyettes államtitkárt nevezett ki *Orbán Viktor* miniszterelnök június 7-i hatállyal az illetékes miniszterek javaslatára. A Fidesz a központi államigazgatási szervekről, valamint a kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló törvény átírásával ismét lét-

rehozta a közigazgatási és a helyettes államtitkári posztokat. Az új törvény szerint a közigazgatási és a helyettes államtitkárok nem tartoznak a politikai vezetők közé, jogállásuk szerint köztisztviselők.

Pröhle Gergely, a Magyarországi Evangélikus Egyház or-

szágos felügyelője a Külügyminisztérium, míg *Cserhádi Péter*, az Északi Egyházkerület másodfelügyelője, az Országos Orvosi Rehabilitációs Intézet főorvosa a Nemzeti Erőforrás Minisztérium egyik helyettes államtitkári posztjára kapott kinevezést.

► *EvÉlet-infó*

Ha ma élne *Tertullianus*, alighanem szent haraggal viseltetne a futball iránt. A 2. század e kiemelkedő teológusa *De spectaculis* című iratában a keresztény emberek számára tilalmasnak minősítette az olyan nagyvárosi eseményeket, mint a kocsiverseny, a gladiátor- és állatviadal az amfiteátrumban, az atlétikai küzdelem, valamint a cirkusz. E tevékenységek zöme a mai sportok elődjének tekinthető. Az egyházatya tilalma a pogány vallási gyökerekkel, illetve a versenyzők gyakori mezítelenségével függött össze, ám döntő érve az volt, hogy az adott épületek porondján mártírok vére folyt. Így aztán érthető a szigorú tiltás.

Más okból bizonyult sporttelenségnek a reformáció egyik-másik ága. Aligha gondolná bárki, hogy a futball őshazájában mennyire ellenkezte az egyház ezt a sportot. 1531-ben *Thomas Eliot* puritán lelkész úgy fogalmazott, hogy a foci állatias haragot és heves erőszakot szül. 1572-ben pedig azt állította a rochesteri püspök, hogy mindez „gonosz játék”. 1583-ban *Philip Stubbs* azt írta könyvében, hogy a futball és más ördögi időtöltések elvonják a figyelmet Isten dolgairól, továbbá hogy mennyi sérülés éri a játékosokat. Végül arra utalt, hogy ez a küzdelem csak fokozza a vágyakat és a gyűlöletet. 1589-ben pedig bírsággal sújtottak két embert, mert azok a temetőben futballoztak. Később már csak azért járt büntetés Anglia-szerte, ha valaki vasárnap üzte ezt a sportot.

A 19. századra változott meg az angol egyházak véleménye: ekkor már maguk is fontosnak tartották a mozgást a fiatalok életében, sőt hangsúlyozták, hogy a futball erősíti a csapatszellemet, és serkenti a felelősségteljes gondolkodás kialakulását. Ezt követően immár a keresztény gyüle-

kezetek kezdtek focicsapatokat alapítani a meglévő krikettklubok mellé. A nagy munkanélküliség idején létrehozott egyesületek jó hatással voltak a közösségi életre. Számos gyülekezet szervezett sportklubot, így az elsők között alakult meg a St. Mark's Church labdarúgócsapata, amely később Manchester City néven vált világhírűvé. Egyházi háttérük van továbbá olyan patinás egyesületeknek, mint az Aston Villa, a Birmingham City vagy a Tottenham Hotspur.

A nehézkes induláshoz képest sokat változott a helyzet, hiszen ma egy-egy jelentős sporteseménynek gyakran vannak egyházi vonatkozásai is. Néhány éve a világbajnok brazil focisták bizonyágtételétől volt hangos a sajtó: a mérkőzés végén – vagy éppen a gólrőm jegyében – levetett mezük alatt Jézust dicsőítő feliratokat és képeket viseltek. A Bajnokok Ligájában számos klubcsapat, vagy a most zajló világbajnokságon például a ghánai válogatott imádkozik látványosan egy-egy mérkőzés előtt vagy után. Ehhez képest immár megszokottnak lehet nyilvánítani, hogy egy-egy pályára lépő játékos keresztet vet.

Wolfgang Huber, a német protestáns egyházak korábbi elnöke néhány éve ökumenikus istentisztelet keretében szentelte fel a müncheni olimpiai stadion kápolnáját. Prédikációjában hangsúlyozta, hogy az aréna és a kápolna jól megfér egymás mellett. Az előbbi a teljesítményről, az utóbbi a befogadásról szól. A hangorkán előtt és után szükség van a külső és belső csendre. A kápolna megóv at-

Gömbölyű reménység

ÉGTÁJOLÓ

tól a kísértéstől, hogy embereket istenítsünk. Itt szembesülhetünk Pál apostollal ezzel a figyelmeztetéssel is: „*Aki pedig versenyben vesz részt, mindenben önmegtartóztató: azok azért, hogy elhervadó koszorút nyerjenek, mi pedig azért, hogy hervadhatatlant.*” (1Kor 9,25)

A négy évvel ezelőtti labdarúgó-világbajnokság során – amelynek Németország volt a házigazdája – a szó szoros értelemben szélesre tárták kapuikat az egyházak. Gyülekezeti termekben lehetőséget kínáltak arra, hogy a szurkolók együtt nézzék a meccset, előtte a lelkészek rövid igemagyarázatot tartottak, valamint a közösség megélésének számos módjára volt lehetőség. A most zajló dél-afrikai világbajnokság során is sok egyházközösség él a misszió új formájával.

Külön kell szólni a német protestánsoknak a focivébéhez és Afrikához kapcsolódó projektjéről, amely ezt a beszédes címet viseli: *A reménység gömbölyű.* A *Kenyeret a világnak* (Brot für die Welt) mozgalommal karöltve a labdarúgáson keresztül kívánja elérni azokat a jó szándékú embereket, akik segíthetnek a sok nyomorúsággal küzdő kontinens megsegítésében. Az igényesen összeáll-

tott füzet nemcsak az adott stadionokat mutatja be, hanem érzékelteti az ott élők túlnyomó többségének szegénységét is. Utal arra, hogy a „fair playre” nemcsak a sportban, hanem a társadalom minden területén szükség van, különösen is a politikában és a gazdaságban. Sárga és piros lapokkal jelzi azokat a szabálytalanságokat és igazságtalanságokat, amelyeket Dél-Afrikának el kellett szenvednie a múltban, és amelyek következményei ma is sújtják ezt az országot. Végül azokat az embereket, akiknek a labdarúgás alapvetően szórakozás, tényleges szolidaritásra próbálja hívni.

Vannak, akik a helyszínen segítenek. Egy francia keresztény újságíró Pretoriába utazott, hogy a dél-afrikai egyházak megbízásából honlapot szerkesszen. A *www.churchontheball.com* néven elérhető portál címlapján a lila inges *Wilfrid Napier* püspök látható futball-labdával, mellette pedig a stadionhoz közeli templomok misereidje olvasható. A portál számos a sporthoz kapcsolódó vallási és erkölcsi témát is taglal, és olyan kínos kérdéseket is érint, mint annak a sok ezer szexmunkásnak a ténykedése, akik a világbajnokság idején a világ minden részéből Dél-Afrikába özönlő szurkolók rendelkezésére állnak.

Sajnos a magyar foci folyamatos gyengesége miatt évtizedek óta csak távoli szemlélői lehetünk a világbajnokságoknak. Nem mindegy azonban, hogy milyen lelkesülettel követjük figyelemmel az eseményeket. *Tertullianus* tiltása és az angol puritánok

tartózkodása immár a múlté. Öröké érvényes azonban az apostoli intés a szabályszerű küzdelemről (1Kor 9,24–27) és még inkább Jézus szava: „...mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall?” (Mt 16,26)

Szeressük a jó focit. Ha tehetjük, kísérjük figyelemmel a mérkőzéseket. Ám ne felejtjük el, hogy a házigazda országban mennyi nyomorúság halmozódott fel. És figyeljünk a Szentírás ma is érvényes üzenetére. A változó világban talán így is megszólaltathatjuk a változatlan igét:

Boldogok, akik hálásan ünneplik győzelmüket, és azt ajándékként fogadják.

Boldogok, akik veszíteni tudnak, anélkül hogy fejüket elveszítenék.

Boldogok, akik a sportban és a játékban a szabadságot érzik.

Boldogok, akik lelkesedni tudnak, anélkül hogy elragadná őket a hév.

Boldogok, akik egy jó csapat tagjai lehetnek a játékban és az életben.

Boldogok, akik a másokban mindig az embert, és nem az ellenfelet látják.

Boldogok, akik ki tudnak kapcsolódni a sportban és a játékban.

Boldogok, akik a test teljesítménye mellett a lélekről sem feledkeznek meg.

Boldogok, akik testükkel és lelkükkel Istent, a Teremtőt dicsérik.

Fabiny Tamás püspök Északi Egyházkerület

Egyházunk diakóniai szolgálata is támogatja az árvízkárosultakat

▶ A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma is gyűjtést hirdetett az árvízkárosultak megsegítésére. Hogy ezenkívül eddig milyen konkrét lépések valósultak meg, arról dr. Mekis Viktória, egyházunk országos irodájának igazgatóhelyettese számol be.

– Egyházunk alapszolgálati közé tartozik a diakónia. A korábbi években elsősorban a szeretetszolgálat intézményesült formáira összpontosítottunk, de a gyülekezeti diakóniai munka legalább ilyen fontos és erős kellene, hogy legyen. A mostani árvíz alkalmat ad arra, hogy felhívjuk erre a figyelmet, illetve hogy megmutassuk: az evangélikus gyülekezetek és az egyháztagok akarnak és tudnak is tenni a rászoruló megsegítése érdekében. Közegyházi szinten mindezt –

Arnóton tettük le *Buday Barnabás* lelkésznel, a többi pedig Sajókazára vittük, és *Balázs Tibor* lelkész gondjaira bíztuk. Az adomány megvásárlására egyébként a diakóniai osztály az éves költségvetéséből biztosított keretet; a beszerzés során a Luther Kiadó kisbuszát vettük igénybe, a célba juttatáshoz a Sarepta-szeretothontól kaptunk kisbuszt és sofőrt.

A soron következő élelmiszer- és fertőtlenítőszer-segély finanszírozásához a bajor egyház támogatását próbáljuk megnyerni, illetve folyamatban van egy nagyobb mennyiségű ásványvízadomány megszervezése is; ez utóbbira az irsai gyülekezet kapcsolatai révén kínálkozik lehetőség.

Az intézményeink körében meghirdetett ruha- és bútorgyűjtési akció keretében beérkező adományok szétosztásának majd csak akkor lesz értelme, amikor már teljesen visszahúzódt az ár, és az emberek ki tud-

GYŪJTÉS AZ ÁRVÍZKÁROSULTAK JAVÁRA

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma az alábbi, erre a célra elkülönített bankszámlára várja az adományokat: OTP Bank, 11707024-20478070; „MEE az árvízkárosultak megsegítésére”

az országos iroda munkatársainak aktív közreműködésére támaszkodva – a diakóniai osztály fogja össze.

Mindhárom egyházkerületünkben vannak az árvízben kárt szenvedett települések. A Déli Egyházkerület területén – Dombóvár közelében – található Csikóstóttőson a patak áradt ki; ide már a május közepi esőzések után is érkeztek nagyobb összegű adományok. A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerülethez tartozó – Győr melletti – Bonyt bel- és árvíz is sújtotta; itt egyelőre a kapcsolatfelvétel szakaszánál járunk. Az ugyancsak dunántúli Bakonycsernyét a soproni gyülekezet és a líceum karolta fel.

Ahogy a híradásokból bárki érzékelhette, Borsodban a legsúlyosabb a helyzet. Egyértelmű volt számunkra, hogy ide személyesen is igyekeznünk eljutni. Június 9-én, szerdán dr. Fabiny Tamás területileg illetékes püspökkel és *Buda Annamária*val, a diakóniai osztály vezetőjével tartósszélmiszer-csomagot és fertőtlenítőszereseket szállítottunk a térségbe. Ezek jelentős hányadát

ták takarítani az épületeket. A ruhaneműk és a bútorok ingyenes elszállítására egyébként egy szállítványozással foglalkozó cégtől kaptunk ígéretet.

Azt, hogy van-e olyan evangélikus család, amely nem tud visszaköltözni az otthonába, ezekben a napokban próbáljuk felmérni. Addig is felvettük a kapcsolatot a Habitat for Humanity nevű nemzetközi, felekezettől független keresztény jótékonyági szervezet magyarországi munkatársaival. A szervezet célja a nyomorúságos lakáskörülmények felszámolása – többek között könnyűszerkezetes épületek felállításával. A programban való részvételhez azonban önrésze van szükség, ezért még át kell gondolnunk az általuk ajánlott konstrukció pénzügyi feltételeit. Mivel az országos presbitérium által meghirdetett gyűjtés révén befolyt pénz felhasználására még nincs konkrét ötlet, elképzelhető, hogy ebből fogjuk finanszírozni az itt felmerülő költségeket.

■ Lejegyezte: V. J.

Közlemény a történelmi keresztény egyházak vezetőinek találkozájáról

Ismét találkoztak a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Állandó Bizottsága és a református, valamint az evangélikus egyház püspökei, hogy áttekinthessék az egyházak együttműködésének aktuális kérdéseit. A beszélgetés kezdetén a magyarországi árvízi helyzetről és az egyházak segítségnyújtásáról egyeztettek. A református zsinati székházban június 10-én délelőtt tartott beszélgetésen megállapították, hogy az ökumenikus együttműködés meglévő formáiban (például ökumenikus imahét) rejlő lehetőségeket jobban ki lehet használni. Az egyházak tanulmányozták egy, a közös biznyságtételt szolgáló nagy esemény szervezésének lehetőségét.

A tanácskozáson üdvözölték a miniszterelnök által bejelentett akcióterv keretében az adományok áfája eltörlésének meghirdetését. Ez a régen várt lépés nagyban hozzájárul majd a rászoruló megsegítéséhez. Az egyházak vezetői készek az új kormányval való intézményes kapcsolatfelvételre. Ezzel összefüggésben a tanácskozáson megkezdtek a kormányval megtárgyalandó kérdések összeállítását. A tanácskozás végén a felekezetek vezetői az egyházaikat is érintő nemzetközi egyházi kapcsolatokról és együttműködésekről tájékoztatták egymást.

Budapest, 2010. június 10.

Magyar Katolikus Püspöki Konferencia
Magyarországi Református Egyház
Magyarországi Evangélikus Egyház

Segélyszervezeti segítség

▶ Egy hónap leforgása alatt kétszer is özönvízszzerű esőzés zúdult Magyarországra. Több ezer embert kellett kitelepíteni – közülük sokaknak nemcsak átmenetileg kellett elhagyniuk az otthonukat, hanem örökre, hiszen romba dőltek házaikba soha többé nem költözhetnek vissza. A tragédia hallatán-látván az egész ország megmozdult; magánemberek és intézmények egyaránt keresik a módját, hogy miként is segítsék az áradások károsultjait. Naponta többtucatnyi hír jelenik meg arról, hogy melyik karitatív szervezet éppen hol és mivel támogatja a rászorulókat. A feladatokból természetesen – a Magyarországi Evangélikus Egyházat is alapítói között tudó – Magyar Ökumenikus Segélyszervezet (MÖSZ) is kiveszi a részét. A részletekről *Fekete Dániel* sajtóreferenst kérdeztük.

– A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet – csaknem húsz év tapasztalatával a háta mögött – mindig készen áll arra, hogy egy-egy katasztrófa esetén azonnali segítséget nyújtson a bajbajutottaknak. A májusi, özönvízszzerű esőzéseket követően munkatársaink – ahogyan korábban például a székelyudvarhelyi, vajdasági, kárpátaljai árvizek idején is – rögtön a helyszínre siettek. Az első időszakban a kitelepített lakosokat támogattuk. Élelmiszert, takarót, ruhaneműt, tisztálkodási szereket osztottunk szét közöttük, hogy legalább egy minimális komfortot tudjunk biztosítani nekik.

Az elmúlt közel egy hónapban több mint tizenöt településen dolgoztunk. Részben a kitelepített családokat támogattuk, részben azokat, akik már visszaköltöztek az otthonaikba. Utóbbiaknak a korábban felsorolt dolgokon kívül tisztító- és fertőtlenítőszeresekből álló egységcsomagokat is adtunk.

Ezzel párhuzamosan felhívással

– Az adománygyűjtés során mekkora összeg gyűlt össze május közepéig?

– Csak hozzávetőleges számot tudok mondani, mert folyamatosan újabb és újabb támogatásokat kapunk. A saját adománygyűjtésünk keretében eddig körülbelül hatvanmillió forint folyt be, a 1752-es nemzeti segélyvonalra mostanáig beérkezett adománynak a MÖSZ-re jutó részével együtt összesen több mint nyolcvanmillió forintnál járunk.

– Elsősorban magánszemélyektől vagy intézményektől, vállalatoktól is érkeznek adományok?

FOTO: FEKETE DÁNIEL

– Azt tapasztaltuk, hogy először főként a magánszemélyek fejezték ki ily módon is az együttérzésüket az árvízkárosultak iránt, a céges támogatások az utóbbi másfél hétben kezdtek el beérkezni. Mostanra több hazai nagyvállalat is jelentős összegű vagy nagy értékű természetbeni támogatással járult hozzá a munkánkhoz. Több együttes és zenés is segélykoncerttel támogatja az árvízkárosultakat, de érdemes megemlíteni a június 19-i *múzeumok*

– Számtalan szervezet sietett a bajbajutottak segítségére. Van valamiféle munkamegosztás, akár például a Magyar Vöröskeresztrel, akár a katolikus, a református vagy a baptista szeretetszolgálattal?

– Nagyon fontos a koordináció, hiszen csak így lehet elkerülni, hogy egy árvízkárosult se maradjon támogatás nélkül. A már korábban említett Nemzeti Segélyvonal Alapítvány például a hívások révén beérkezett pénzáradást a Katolikus Karitátszón, a Magyar Baptista Szeretetszolgálaton, a Magyar Máltai Szeretetszolgálaton, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezeten és a Magyar Vö-

röskereszten keresztül juttatja el a bajbajutottaknak. Az öt szervezet folyamatos egyeztetése nélkül ez elképzelhetetlen. Már a humanitárius gyors segítségnyújtás szakaszában megállapodtunk arról, hogy melyikünk mely településekre koncentrál, de ez nem zárja ki azt, hogy ugyanazon a területen egy másik szervezet munkatársai is segítsenek.

Azonban nemcsak a karitatív szervezetekkel kell egyeztetnünk, hanem a helyi önkormányzatokkal is

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet a helyszínen segíti az áradások károsultjait.

Kérjük, támogassa Ön is a munkánkat! Csekket kérhet: 1/205-3955.

Adományzámlaszám: 11705008-20464565, On-line adományozás: www.segelyszervezet.hu

fordultunk a magyar lakossághoz, hogy támogassa a MÖSZ karitatív munkáját, és országos adománygyűjtést indítottunk az árvízkárosultak megsegítésére.

– Hányféle módon juttathatják el felajánlásait az adományozók? Kizárólag pénzbeli támogatást vár a MÖSZ?

– Elsősorban pénzáradást gyűjtünk. A felajánlásokat egyrészt közvetlenül az adományzámlaszámunkra (11705008-20464565) várjuk, másrészt honlapunkon (www.segelyszervezet.hu) az on-line adományozásra is van lehetőség; bármilyen típusú bankkártyájára van a segíteni szándékozóknak, azonnal el tudja juttatni hozzánk az e célra szánt összeget. Nemrégiben sikerült megállapodást kötünk a Magyar Postával, így mára az ország összes postahivatalában megtalálhatóak a segélyszervezet csekkjei.

A természetbeni adományok fogadására, szortírozására, szállítására nincs elég emberünk, ezért ilyen formában főként a céges támogatásokat várjuk. De természetesen ha valaki ilyen módon kíván segíteni, akkor bármelyik intézményünkben át tudja adni nekünk a csomagot.

éjszakáját, ahol szintén gyűjtést indítanak. A részleteket illetően az olvasók a www.segelyszervezet.hu honlapon tájékozódhatnak.

– Ha valaki az idejét, energiáját szeretné felajánlani?

– Sajnos nincs kapacitásunk arra, hogy mindenkivel egyesével egyeztessük, mikor, hol, miben tudna segíteni, így az egyéni felajánlásokat nem tudjuk fogadni. Azt inkább el tudjuk képzelni, hogy mondjuk egy vállalat munkatársai csoportosan eljönnek egy-két napra ruhát válogatni vagy az egységcsomagok összeállításában és szétosztásában segíteni.

Azt szoktuk javasolni, hogy ha valaki a kétkezi munkájával kíván segítséget nyújtani, forduljon közvetlenül az általa kiválasztott önkormányzathoz, és tőlük kérdezze meg, hogy miben – például az ideiglenes gátak lebontásában, a homokzsákok elcipelésében, a közterületek takarításában-fertőtlenítésben – számíthatnak rá. Arra azonban készülődjön fel, hogy nagyon kevés helyen tudnak szállást és étkezést biztosítani, ezért érdemes hálózást vinni és úgy számolni, hogy a saját ellátását egyénileg kell megoldania.

intézményekkel, az állami szerepvállalókkal és a biztosítókkal is – különösen fontos lesz ez az újjáépítési szakaszban, a helyreállítási munkálatok során.

– Ez utóbbi feladatokban milyen módon vesz majd részt a MÖSZ?

– Azt kell megvizsgálnunk, hogy mire terjed ki a kormányzati szerepvállalás, mit tud fedezni a biztosító, és ez milyen mértékben kártalanítja majd az embereket. A mi feladatunk az, hogy azoknak segítsünk, akikhez ezek a külső források nem jutnak el, és olyan területeken, amelyekre azok nem terjednek ki. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a segélyszervezetnek várhatóan az ingóságok pótlásában – például a bútorok, háztartási eszközök beszerzésében – lesz nagy szerepe. Az elkövetkező hetekben munkatársaink maguk mérik majd fel, hogy előreláthatólag mi mindenre lesz szükségük az embereknél. A kárfelmérés során mindeképpen számítunk majd azoknak az evangélikus lelkészeknek az észrevételeire is, akik már a gyors segítségnyújtás szakaszában is nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy hatékonyan végezhessük a munkánkat.

■ VITÁLIS JUDIT

Angliából jöttem...

Molnár Lilla vagyok, ötödéves evangélikus teológushallgató Budapesten. Három hónapot töltöttem az angliai Mirfieldben, egy anglikán lelkész-képző főiskolán ösztöndíjas diákként.

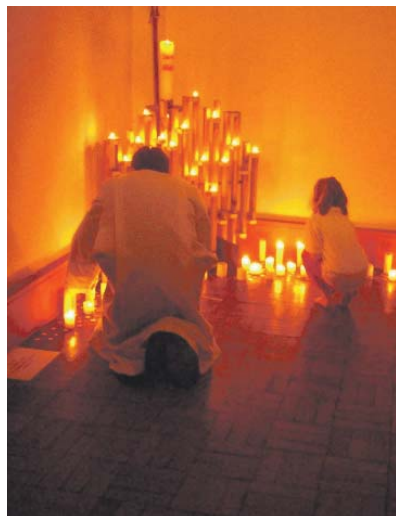
Hogy hol is kezdődik a történet? Kezdhethetném a saját élethelyzetemből kiindulva, de talán igazságosabb a kinti szálaktól elindulni.

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy anglikán lelkész, aki úgy döntött, hogy felveszi a kapcsolatot a Magyarországi Evangélikus Egyházzal, hogy evangélikus teológusnak kínáljon lehetőséget angliai, az anglikán egyházban végzett tanulmányokra. Alexander Faludyról van szó, a költő Faludy György unokájáról, aki angliai magyarként szorosan kötődik Magyarországhoz és – ifjúkori olvasmányélményei miatt – Luther Márton teológiájához, így az evangélikussághoz. Ami így együtt, szerintem, már önmagában is fantasztikus.

A két egyház között kialakuló kapcsolatot és az ösztöndíj lehetőségét természetesen nagyon sokan támogatták mind anyagilag, mind idővel és segítőkészséggel. Ennek eredménye lett, hogy az Evangélikus Hit Tudományi Egyetem külföldi, evangélikus ösztöndíjai közt feltűnt egy ismeretlen angliai lehetőség. A tudatlanság felhője övezte tanulmányút három hónapos próbaidőre szóló a Mirfield nevű kisvárosba, egy „high church” intézménybe, amely egyedülálló módon egy szerzetesi közösséghez tartozik. Sokismeretlen egyenletnek tűnt a helyzet, de a kíváncsiság és a spirituális éhség nem engedett, menni kellett...

***

Így indultam el január 10-én, hóiharban Manchesterbe, majd onnan Mirfieldbe. Az utazás az Angliával kapcsolatos sztereotípiákon való elmélkedéssel telt: kódos Albion, rossz

Imádságjárás egy mirfieldi alternatív istentiszteleten

idő, rossz „kaja”, ráadásul szerzetesek, és ki tudja, mit jelent az, hogy „high church”...

Megérkezve Mirfieldbe, amilyen barátságtalan hideg volt odakint, leendő társaim legalább olyan meleg üdvözléssel fogadtak odabenn. Az első délután megmutattak mindent, és bemutatott mindenkit, kezembe nyomták a szükséges napi áhítatoskönyvet, és azt gondolták, hogy a „mindent tudás” birtokában immár problémamentesen mozoghatok az ő napi rutinjukban. Ha ők ezt elhitték, elhittem én is, és működött, az itthoni baráti instrukciókhoz ragaszkodva – azaz mindent csinálni velük, úgy és akkor, ahogyan és amikor ők! Követve a tanácsokat, a nagy sikerek mellett, azt gondolom, két kudarcélménnyel lettem gazdagabb: a

folyton záporozó angol viccekre adott, tükörfordításban közölt magyar válaszaim jelentették az egyiket, a másikat pedig az a tapasztalat, hogy a délutáni tejes tea ihatatlan...

A „más világ” elsőre is, aztán folyamatosan lenyűgözött. A hatalmas udvarban növényekkel benőtt kőkolostor fogadott, hasonló kollégiummal, téglából épült templommal – és kergetőző mókuskokkal. A főiskola negyvenfős közössége zömében kö-

Húsvéti istentisztelet Gosforthban

zépkorú, esetleg nyugdíjas férfiakból állt, csekély számú női hallgatóval tarkítva. Egyetlen külföldi, evangélikus és harminc év alatti diáklányként speciális helyzetem az első perctől kezdve nyilvánvaló volt. Azonban ez nemhogy hátrányt, de különlegesen szeretetteljes, ökumenikus és toleráns bánásmódot jelentett. Minden túlzás és pátosz nélkül elmondható, hogy a nyelvi nehézségeken kívül „csupa jó dolgok” történtek velem. Az első héten minden új, ismeretlen, szokatlan és furcsa volt, a harmadik hónap végére pedig ismerős, otthonos, különleges és fontos.

***

A mirfieldi tanulmányi idő a diákság számára koncentráltan pásztori tréning, azaz a lelkészi szolgálatra való felkészülés, melyben a hangsúly a színvonalas akadémiai tanulmányok mellett mégis inkább a spirituális élet gazdagodásán, a lelki felkészülésen van. Ehhez ad lehetőséget az intézmény a napi négy áhítattal, a felszerelt könyvtárral, a rendelkezésre álló kápolnák csendjével, a szerzetesek biztosította lelki vezetéssel és a szervezeten, liturgikus csoportokban történő gyakorlati kontrollal.

Érkezésemkor már be voltam osztva egy ilyen liturgikus csoportba, melynek vezetője az intézmény egyetlen női lelkésze volt. A többi csoport élén szintén lelkész-tanárok álltak, szerzetesek és világi lelkészek egyaránt. A csoportok felosztották egymás között a feladatokat: foglalkozni a hetente érkező vendégekkel, el látni a ház körüli munkákat, előkészíteni a reggeli liturgiát és kiértékelni az aktuális áhítatok igehirdetéseit, amelyeket hetente kétszer a diákok tartottak. Az egymásra figyelés és a közös imádságok a csoportok heti találkozásainak szilárd alapját adták.

A lelki élet oszlopait a reggeli napkezdő zsoltáros áhítat és az esti, a szerzetesekkel közösen töltött vesperára képezte. Ezen mindenki részt vett. A „választható”, rendszeres napi alkalmak ezeken kívül az úrvacsorás áhítatok és a napzáró, kilenc órai komplementoriumok voltak. Számomra a különleges többletet az utóbbi két alkalom jelentette.

A napi úrvacsoravétel kezdetben a megszokott gyakorlatomtól idegen és kényszeres volt, azonban a tapasztalás gyökeresen átforgatta az úrvacsorához való hozzáállásomat. Most már ajándékként és Isten végtelen elfogadásának és szeretetének jeleként élem meg, még akkor is, ha éppen úgy érzem, hogy cseppet sem vagyok méltó az úrvacsoravételre. Megtanultam, hogy akármilyen kegyes és mély bűnbánattal megyek az oltár-

hangsúly van a szolgálattevők és lelkészek ruháján, de még a ministránsok kéztartásán is. Az volt az érzésem, hogy az istentiszteletre való előkészületek és az azokon tanúsított fegyelmesség, pontos magatartás terén van mit tanulnunk anglikán testvéreinktől. Hasonlóan éreztem az úrvacsora fontosságával és gyakoriságával kapcsolatban, a másik oldalról pedig úgy tűnt, hogy mi lutheránus hagyományunkban nagyobb hangsúllyal gyakoroljuk az igehirdetés szolgálatát.

***

A mirfieldi trimeszter letelte után a newcastle-i egyházkerület lehetőséget biztosított, hogy a nagyhetet gyülekezeti gyakorlatként náluk töltsöm. Gosforthban, dr. Genny Tunbrige lelkész gyülekezetében valóban nagy lehetőségnek mutatkozott megismerni egy „átlagos” közösséget, amelynek tagjai nem szerzetesek, még csak nem is teológusok. Érdekes és fontos élmény volt végigélni a nagyhét alkalmait gyülekezeti tagként és „lelkészpalántaként” is, részt kapva a szolgálatokban. Ilyenek voltak az idősothtonok úrvacsorái, az igeolvasás feladata vagy éppen a gyertyahordozás a nagyszombati istentiszteleten.

Ellátogattam a totyogók csoportjába is, ahol a sok kisgyerek nem értette, hogy a néni miért beszél olyan furcsán angolul, de ezzel mit sem törődve bevettek a játékukba. Jézus nem véletlenül tanácsolta a felnőtt hallgatóknak, hogy legyenek olyanok, mint a kisgyermek. A gyerekek mindenütt érezték, hogy valami miatt én más vagyok, mint ők, de az alagútépítésben, a mi akkori közös „munkánkban” nem számított ország, nyelv, felekezet...

A közös gyülekezeti munkában hasonló hozzáállást tanúsítottak a felnőttek is, bombázva a kérdésekkel, hogy Magyarországon ez hogy van, miért úgy van, és az evangélikusok miért vagy miért nem csinálják úgy, ahogy... A kinti ismerőseim részéről általános érdeklődés melengette a szívemet folyamatosan Magyarországgal, az evangélikus egyházzal és a gyülekezeteinkkel kapcsolatban. Akikhez szerencsém volt a három hónap alatt, azok közül szín-

A mirfieldi városi anglikán gyülekezet templomának belseje

tó. Az előbbi hagyományait tekintve igyekezett megtartani katolikus liturgikai és részben teológiai gyökereit is, míg az alsó egyház gyülekezetei egy szabadabb, pietista és liturgikai hagyományoktól kevésbé terhelt irányt vettek fel.

Mirfield „felső” jellege leginkább a női hallgatók létszámában és az istentiszteletek liturgikai precizségében mutatkozott meg, melyben

te mindenki ismerte legalább Budapestet, nyaralt vagy dolgozott már itt, de a nagyheti vendéglátómnál még egy osztrák–magyar szakácskönyvre is ráleltünk.

A három hónap üzenete számomra és talán mindenkinél: menni, látni, részt venni, hívni, mutatni és lehetőséget adni, mert ettől mindketten csak gazdagabbak leszünk!

■ MOLNÁR LILLA

Egyházunk a házasságról

Befejező részéhez érkezett az Evangélikus Belmissziói Egyesület (EBBE) *Mit tanít egyházunk?* című, öt részből álló sorozata. A június 10-ei alkalmon dr. Reuss András teológiai tanár tartott előadást *Az emberi sexualitásról, a házasságról és az élettársi kapcsolatról (mit szólnak a svéd, az amerikai evangélikus egyházak döntéséhez?)* címmel. Az együttléten Szeverényi János országos missziói lelkész szolgált áhítattal.

► EvÉlet-infó

Idős szolgatársak találkozója Győrben

Ittész János püspök ebben az esztendőben június 12-re hívta testvéri találkozóra – házastársaikkal együtt – a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület területén szolgált vagy jelenleg ott lakó nyugdíjas lelkészeket, valamint a lelkészövegyeket. Az egyházkerület győri székházában zajlott együttléten megjelent közel harminc idős szolgatárs egyházunk jelenlegi helyzetéről kapott tájékoztatást, a közös ebéd elfogyasztása után pedig kötetlen beszélgetés keretében oszthatták meg örömeiket és nehézségeiket a kerület vezetőjével.

■ MENYES GYULA

Egy hét könyvekkel

Több mint százötven pavilonban várták az olvasást szeretőket a 81. ünnepi könyvhét és a 9. gyermekkönyvnapok központi helyszínén, a budapesti Vörösmarty téren.

A június 3. és 7. között megrendezett kiadói seregszemle sok esetben nemcsak az újdonságok bemutatásának egyik legfontosabb nyári terepe, hanem – mint a Luther Kiadó példája mutatja – a régebbi, ám értékes kötetek értékesítésére is jó lehetőséget nyújt. Egyházunk kiadója ugyanakkor a szélesebb nyilvánosságnak szóló újdonsággal is megjelent: *Mit látsz, Ignác?* című gyermekkönyvet a könyvhétre időzítette, így az érdeklődők – dedikálás keretében – találkozhattak a könyv alkotóival is.

► EvÉlet-infó

A hónap könyve júniusban a Luther Kiadótól 30% kedvezménnyel

Fabiny Tibor és Tóth Sára (szerk.): Irányváltás – Humán értélmiségek megtérése

Vásárolja meg a hónap könyvét kedvezményesen!

Eredeti ára: 1860 forint.

<http://bolt.lutheran.hu>

E-mail: kiado@lutheran.hu

Fax: 1/486-1229

1085 Budapest, Üllői út 24.

MÓZES ELSŐ KÖNYVE

Revíziós próbakiadás

Új kiadás

Az 1975-ben megjelent és 1990-ben revideált protestáns új fordítású Biblia legújabb revíziójának első próbakiadását tartja kezében a tisztelt Olvasó. A Magyar Bibliatársulat 2006-ban kezdett hozzá a revízió előkészítéséhez, az észrevételek gyűjtéséhez. Munkánk most jutott el arra a pontra, hogy az egyházi bibliaolvasó közvélemény elé tárhatjuk a Szöveggondozó Bizottság revíziós munkájának első gyümölcsét, *Mózes*

első könyvét, amelyet reményeink szerint hamarosan Pál apostol *Rómaiakhoz írt levelének* próbakiadása követ majd.

A bibliai szöveg gondozása során a következő revíziós alapelvekhez igyekeztünk tartani magunkat: 1. Figyelembe vettük és értékeltük az 1990 és 2008 között beérkezett észrevételeket és javaslatokat. 2. Meg kívántuk őrizni az új fordítású Biblia alapvető szövegkritikai és

fordítási döntéseit (a formális és a dinamikus ekvivalencia kiegyensúlyozott alkalmazása), a bibliai szöveg tagolását és az emelkedett, mai beszélt köznyelvi szintet. Ezen a területen csak akkor változtattunk az új fordítás szövegén, ha azt a mai írásértelmezési és fordításelméleti konszenzus megkövetelte. 3. Javítottuk a felismert nyomdahiányokat, fordítási tévedéseket és archaikus (a mai beszélt nyelvben

már nem használatos) kifejezéseket. 4. Igyekeztünk javítani a fordítás egységességén, következetességén. 5. Törekeztünk a „jó magyarságú” nyelvi megoldásokra, valamint arra, hogy az új bibliai szöveg felolvasva („szószéki használat”) is jól hangozzék. Legfőképpen pedig azt reméljük, hogy a revíziós munka eredményeként Isten igéje még inkább érthetően és tisztábban szólhat meg magyar nyelven.

Az *Evangélikus Élet* 2010. május 9-i és 30-i számában már megjelent *Mózes első könyvének* első és második részlete. A most kézben tartott szöveg zárja a könyvet. Köszönjük az eddig kapott észrevételeket, és arra szeretnénk kérni mindenkit, hogy véleményével bátran keressen meg bennünket az info@bibliatarsulat.hu e-mail címen vagy levélben a 1113 Budapest, Bocskai út 35. postacímén.

► Magyar Bibliatársulat

Jákób Bételben

35 Isten ezt mondta Jákóbnak: Indulj, menj föl Bételbe, és telepedj le ott! Készíts ott oltárt az Istennek, aki megjelent neked, amikor menekültél bátyád, Ézsau elől! **2**Jákób ekkor azt mondta háza népének és mindazoknak, akik vele voltak: Távolítsátok el az idegen isteneket, amelyek nálatok vannak! Tisztítsátok meg magatokat, és váltsatok ruhát! **3**Induljunk, menjünk föl Bételbe! Oltárt akarok ott készíteni az Istennek, aki meghallgatott, amikor nyomorúságban voltam, és velem volt az úton, amelyen jártam. **4**Áadták azért Jákóbnak a nálu levő idegen isteneket mind, meg a fülbevalókat is, Jákób pedig elásta azokat a sikemi cserfa alá. **5**Majd elindultak. Isten pedig rettegéssel töltötte el a környező városokat, úgyhogy nem vették üldözőbe Jákób fiait.

6Így érkezett meg Jákób Lúdba, azaz Bételbe, amely Kánaán földjén van, az egész néppel együtt, amely vele volt. **7**Oltárt épített ott, és elnevezte azt a helyet Él-Bételnek, mert ott jelentette ki magát neki az Isten, amikor bátyja elől menekült. **8**Ott halt meg Debóra, Rebeka dajkája. Bétel mellett temették el egy tölgyfa alá, amelyet Siratás Tölgyének neveztek el.

9Isten újból megjelent Jákóbnak, miután visszatért Paddan-Arámból, és megáldotta őt. **10**Ezt mondta neki Isten: Jákób a te neved. De nem neveznek többé Jákóbnak, hanem Izráel lesz a neved. Így nevezte el Izráelnek. **11**Majd ezt mondta neki Isten:

Én vagyok a mindenható Isten! Szaporodjál és sokasodjál! Nép származik tőled, sőt népek sokasága, és királyok sarjadnak ágycokból.

12Neked adom azt a földet, amelyet Ábrahámnak és Izsáknak adtam, utánad pedig utódaidnak adom azt a földet. **13**Azután eltávozott tőle Isten arról a helyről, ahol beszélt vele. **14**Jákób pedig szent oszlopot állított azon a helyen, ahol beszélt vele; köszölopot, és itáláldozatot mutatott be rajta, és olajat öntött rá. **15**Jákób Bételnek nevezte el azt a helyet, ahol Isten beszélt vele.

Ráhel halála

16Azután elindultak Bételből. Már csak rövid út választotta el őket Efrátától, amikor Ráhel szülni kezdett. A szülés azonban nehéz volt. **17**A nehéz szülés közben ezt mondta neki a bába: Ne félj, mert most is fiad lett! **18**Amikor már-már elszállt belőle a lélek, mert haldoklott, Benóninak nevezte el a fiát. Az apja viszont Benjáminnak nevezte el. **19**Így halt meg Ráhel, és eltemették az Efrátába, azaz Betlehembe vezető úton. **20**Sírja fölé Jákób emlékoszlopot állított. Ráhel sírjának az emlékoszlopa ez még ma is. **21**Azután továbbment Izráel, és Migdal-Éderen túl vert sátrat.

22Amikor Izráel már azon a földön lakott, elment Rúben, és Bilhával, apja másodfeleségével hált, de Izráel tudomást szerzett erről.

Jákóbnak tizenkét fia volt. **23**Lea fia volt Rúben, Jákób elsőszülötte, meg Simeon, Lévi és Júda, Issakár és Zebulon. **24**Ráhel fia volt József és Benjámin. **25**Bilhának, Ráhel szolgájának a fia volt Dán és Naftáli. **26**Zilpának, Lea szolgájának a fia volt Gád és Ásér. Ezek voltak Jákób fia, akik Paddan-Arámban születtek.

27Jákób végül eljutott apjához, Izsákhöz Mamréba, Kirjat-Arbába, azaz Hebrónba, ahol Ábrahám és Izsák jövevényként lakott. **28**Izsák életkora száznyolcvan esztendő volt. **29**Akkor elhunyt Izsák, meghalt örege, betelve az életet, és elődei mellé került. Fiai, Ézsau és Jákób temették el.

Ézsau nemzetsége

36 Ez Ézsau, azaz Edóm nemzetsége: **2**Ézsau Kánaán leányai közül vett feleségeket: Ádát, a hettita Élón leányát és Oholibámát, Aná leányát, aki a hivvi Cibón leánya volt, **3**meg Boszmatot, Izmael leányát, Nebájót húgát. **4**Ádá szülte Ézsauanak Elifázt, Boszmat szülte Reúélt, **5**Oholibámá pedig szülte Jeúst, Jalámot és Kórahót. Ezek Ézsau fiai, akik Kánaán földjén születtek. **6**Akkor Ézsau fogta a feleségeit, fiait, leányait és mindenkit, aki a házához tartozott, meg a jószágát, minden állatát és egész vagyonát, amit Kánaán földjén szerzett, és más országba ment a testvére, Jákób elől. **7**Mert olyan sok volt a szerzeményük, hogy nem lakhattak együtt, és jószágaik miatt nem bírta őket eltartani az a föld, amelyen jövevények voltak. **8**Így telepedett le Ézsau a Széir-hegységben. Ézsau pedig Edóm. **9**Ez a Széir-hegységben lakó Ézsauanak, Edóm ősatyjának a nemzetsége:

10Így hívták Ézsau fiait: Elifáz volt Ádának, Ézsau feleségének a fia, Reúél pedig Boszmatnak, Ézsau feleségének a fia. **11**Elifáz fiai voltak: Témán, Omár, Cefó, Gatám és Kenaz. **12**Timna volt Elifáznak, Ézsau fiának a másodfelesége, ő szülte Elifáznak Amalékot. Ezek voltak Ádának, Ézsau feleségének a fiai. **13**Ezek Reúél fiai: Nahat, Zerah, Sammá és Mizzá. Ezek voltak Boszmatnak, Ézsau feleségének a fiai. **14**Ezek voltak a fiai Oholibámának, Ézsau feleségének, Aná leányának, aki Cibón leánya volt: ő szülte Ézsauanak Jeúst, Jalámot és Kórahót.

15Ezek voltak Ézsau fiainak nemzetsései: Elifáznak, Ézsau elsőszülöttjének a fiai voltak: Témán nemzetsései, Omár nemzetsései, Cefó nemzetsései, Kenaz nemzetsései, **16**Kórah nemzetsései, Gatám nemzetsései, Amalék nemzetsései. Ezek voltak az Elifáztól származó nemzetségek Edóm földjén: ezek Ádá fiai voltak. **17**Ezek voltak Reúélnak, Ézsau fiának a fiai: Nahat nemzetsései, Zerah nemzetsései, Sammá nemzetsései és Mizzá nemzetsései. Ezek voltak a Reúéltól származó nemzetségek Edóm földjén; ezek Boszmatnak, Ézsau feleségének a fiai voltak. **18**Ezek voltak Oholibámának, Ézsau feleségének a fiai: Jeús nemzetsései, Jalám nemzetsései és Kórah nemzetsései. Ezek voltak az Oholibámától, Aná leányától, Ézsau feleségétől származó nemzetségek. **19**Ezek voltak Ézsauanak, azaz Edómnak a fiai és nemzetségei.

20Ezek voltak a hóri Széir fiai, akik ezen a földön laktak: Lótán, Sóbál, Cibón és Aná, **21**Disón, Écer és Disán. Ezek voltak a hóri nemzetségek, Széir fiai, Edóm földjén. **22**Lótán fiai voltak: Hóri és Hémám, Lótánnak a húga pedig Timna. **23**Ezek voltak Sóbál fiai: Alván, Mánahat, Ébál, Sefó és Onám. **24**Ezek voltak Cibón fiai: Ajjá és Aná. Ez az Aná vizet talált a pusztában, amikor apjának, Cibónnak a szamarait legeltette. **25**Ezek voltak Aná gyermekei: Disón és Oholibámá, Aná leánya. **26**Ezek voltak Disón fiai: Hemdán, Esbán, Jitrán és Kerán. **27**Ezek voltak Écer fiai: Bilhán, Zaaván és Akán. **28**Ezek voltak Disán fiai: Úc és Arán. **29**Ezek voltak a hóri nemzetségek: Lótán nemzetsései, Sóbál nemzetsései, Cibón nemzetsései, Aná nemzetsései, **30**Disón nemzetsései, Écer nemzetsései és Disán nemzetsései. Ezek voltak a Széir földjén lakó hóri nemzetségek nemzetségeiként.

Az edómi királyok

31Ezek a királyok uralkodtak Edómban, mielőtt Izráel fiainak királyuk lett volna: **32**Edómban Bela, Beór fia uralkodott, városának a neve Din-

hába volt. **33**Bela halála után a bocrai Jóbáb, Zerah fia lett a király. **34**Jóbáb halála után a Témán földjéről való Husám lett a király. **35**Husám halála után Hadad, Bedad fia lett a király, aki megverte a midjániakat a Móáb mezején. Városának a neve Avít volt. **36**Hadad halála után a maszrékai Szamlá lett a király. **37**Szamlá halála után a rehóbót-hannahári Saul lett a király. **38**Saul halála után Baal-Hánán, Akbór fia lett a király. **39**Baal-Hánán, Akbór fia halála után Hadar lett a király. Városának a neve Páú volt, feleségének a neve Mehétabél, aki Mézáháb leányának, Matrédnak a leánya volt.

40Így hívták az Ézsautól származó nemzetségeket, nemzetségeiket, lakóhelyük és nevük szerint: Timná nemzetsései, Alvá nemzetsései, Jetét nemzetsései, **41**Oholimába nemzetsései, Élá nemzetsései, Pínón nemzetsései, **42**Kenaz nemzetsései, Témán nemzetsései, Mibcár nemzetsései, **43**Magdiél nemzetsései és Íram nemzetsései. Ezek voltak Edóm nemzetségei, lakóhelyük szerint az általuk birtokolt földön. Ézsau volt az edómiak ősatyja.

József álmai

37 Jákób is azon a földön lakott, ahol apja jövevény volt: Kánaán földjén. **2**Ez Jákób nemzetségének a története: Amikor József tizenhét éves lett, testvéreivel együtt a nyáját legeltette, és ő volt a bojtár Bilhának és Zilpának, apja feleségeinek a fiai mellett. József rossz híreket hordott róla az apjuknak. **3**De Izráel Józsefet minden fiánál jobban szerette, mert öregkorában született, és egy tarka ruhát csináltatott neki. **4**Amikor testvérei látták, hogy apjuk jobban szereti őt minden testvérénél, úgy meggyűlöltek, hogy egy jó szót sem tudtak hozzá szólni.

5Egyszer József álmot látott, és elmondta testvéreinek. Emiatt még jobban meggyűlöltek. **6**Ezt mondta nekik: Hallgassátok csak meg azt az álmot, amelyet láttam! **7**Éppen kékvetet kötöttünk a mezőn. Az én kékvetet pedig körülállták, és leborultak az én kékvetet előtt. **8**Testvérei megkérdezték tőle: Talán király akarsz lenni fölöttünk? Vagy uralkodni akarsz rajtunk? És még jobban meggyűlöltek az álmaiért és beszédéért.

9Egy másik álmot is látott, és azt is elmesélte testvéreinek. Ezt mondta: Megint álmodtam valamit: Egyszer csak leborult előttem a nap, a hold és tizenegy csillag! **10**Amikor ezt apjának és testvéreinek elmesélte, apja megdorgálta, és ezt mondta neki: Miféle álmot láttál? Talán bizony járuljunk eléd, anyáddal és testvéreiddel együtt, hogy földre boruljunk előtted?! **11**Ezért féltékenyekedni kezdtek rá a testvérei. Apja pedig megjegyezte magának ezt a dolgot.

Józsefet eladja testvérei

12Egyszer a testvérek elmentek Sikembe apjuk nyáját legeltetni. **13**Izráel ezt mondta Józsefnek: Testvéreid Sikemben legeltetnek. Gyere csak, elküldelek hozzájuk! József ezt felelte neki: Itt vagyok! **14**Apja azt mondta neki: Eredj és nézd meg, hogy jól vannak-e testvéreid és a nyáj. Azután számolj be nekem! Elküldte tehát Hebrón völgyéből, és ő elment Sikembe.

15Amikor a mezőn bolyongott, találkozott egy emberrel, aki megkérdezte tőle: Mit keresel? **16**József azt felelte: A testvéreimet keresem. Mondd meg nekem, merre legeltetnek? **17**Az az ember így felelt: Elmentek innen, és hallottam is, amikor ezt mondták: Menjünk Dótánba! Elment tehát József a testvérei után, és megtalálta őket Dótánban. **18**Amikor távolról meg-

látták, még mielőtt a közelükbe ért, meggyűlöltek egymás között abban, hogy megölik. **19**Ezt mondták egymásnak: Nézzétek, ott jön az álomlátó! **20**Gyertek, öljük meg, dobjunk bele egy kútba, és mondjuk azt, hogy vadállat ette meg. Akkor majd meglátjuk, mi lesz az álmaiból!

21Amikor ezt Rúben meghallotta, ki akarta őt menteni a kezeik közül, ezért ezt mondta: Ne üssük agyon! **22**Majd ezt mondta nekik Rúben: Ne ontsatok vért! Dobjátok bele ebbe a kútba itt a pusztában, de ne emeljétek rá kezet! Így akarta kimenteni a kezeik közül, és visszajuttatni apjához.

23Amikor József odaért a testvéreikhez, lehúzták róla a ruháját: a tarka ruhát, ami éppen akkor is rajta volt. **24**Azután fogták, és beledobták a kútba. A kút üres volt, nem volt benne víz.

25Ezután leültek enni. Egyszer csak föltekintve látják, hogy egy izmaeli karaván közeledik Gileád felől. Tevéik gyögyfüvel, balzsammal és mirhával voltak megrakva, amit Egyiptomba szállítottak. **26**Ekkor azt mondta Júda a testvéreinek: Mi haszna, ha megöljük testvérünket, és elföldeljük a vérét? **27**Gyertek, adjuk el az izmaelielnek, de ne emeljük rá kezet, hiszen a mi testünk és vérünk ő! A testvérei pedig hallgattak rá.

28Közben azonban midjáni kereskedők mentek arra, föl húzták Józsefet a kútból, és eladták Józsefet az izmaelielnek húsz ezüsterért. Azok pedig elvitték Józsefet Egyiptomba. **29**Amikor Rúben visszatért a kúthoz, József már nem volt a kútban. Akkor megszagatta a ruháját, **30**visszatért testvéreikhez, és azt mondta: Nincs meg a gyerek! Jaj nekem! Hova legyek?

31Akkor fogták József ruháját, levágták egy kecskebabot, és belemártották a ruhát a vérébe. **32**Azután elküldték a tarka ruhát, elvittették apjukhoz, ezzel az üzenettel: Ezt találtuk. Nézd meg jól: a fiad ruhája ez, vagy sem? **33**Ő felismerte, és azt mondta: Az én fiam ruhája ez! Vadállat ette meg, biztosan szétépte Józsefet! **34**És megszagatta Jákób a felsőruháját, zsákruhát tekert a derekára, és sokáig gyászolta a fiát. **35**Fiai és leányai mind vigasztalni próbálták, de nem akart megvigasztalódni, hanem ezt mondta: Gyászolva megyek le fiamhoz a holttak hazájába! Így siratgatta őt az apja.

36A midjániak pedig eladták Józsefet Egyiptomban Potifárnak, a fáraó főemberének, a testőrök parancsnokának.

Júda és Támár

38 Történt abban az időben, hogy Júda elvált testvéreitől, és csatlakozott egy adullámi emberhez, akinek Hírát volt a neve. **2**Ott meglátta Júda egy kánaáni embernek, Súának a leányát, felségül vette, és bement hozzá. **3**Az teherbe esett, és fiút szült, akit Érnek nevezett el. **4**Majd ismét teherbe esett, fiút szült, és azt Ónánnak nevezte el. **5**Azután még egy fiút szült, akit Sélának nevezett el. Amikor ezt szülte, Júda Kezibben volt. **6**Júda kiházásította fiát, Ért. Az asszonynak Támár volt a neve. **7**De Ért, Júda elsőszülött fiát az Úr gonosznak tartotta, ezért megölte őt az Úr. **8**Ekkor azt mondta Júda Ónánnak: Menj be a bátyád feleségéhez, vedd őt feleségül mint a sógora, és támassz utódot a bátyádnak! **9**De Ónán tudta, hogy az utód nem az övé lesz. Ezért amikor bement a bátyja feleségéhez, a földre vesztegette a magot, hogy ne támasszon utódot a bátyjának. **10**De az Úr gonosz dolognak tartotta, amit tett, ezért őt is megölte. **11**Ekkor azt mondta Júda Támárnak, a menyének: Maradj özvegyen apád házában, amíg felnő a fiam, Sé-

lá. Mert így gondolkodott: Nehogy meghaljon ő is, mint a bátyjai! Támár elment, és apja házában lakott.

12Hosszabb idő múlva meghalt Súa leánya, Júda felesége. Amikor Júda megvigasztalódott, elment barátjával, az adullámi Hírával Timnába, ahol a juhait nyírták. 13De megmondták Támárnak: Most megy az apósod Timnába a juhait nyírására. 14Ekkor levette magáról özvegyi ruháját, elfátyolozta magát és ruhába burkolózott. Azután odaült Énaim kapujába a Timnába vezető úton. Mert látta, hogy Sélá felnőtt, de nem adták hozzá feleségül. 15Júda meglátta, és parázna nőnek gondolta, mert eltakarta az arcát. 16Letért hozzá az útfélre, és ezt mondta: Hadd menjek be hozzád! Mert nem tudta, hogy a menyé az. De ő azt kérdezte: Mit adsz nekem, ha bejössz hozzám? 17Ő így felelt: Küldök neked a nyájamból egy kecskegidát. De Támár ezt mondta: Adj zálogot, amíg megküldöd! 18Júda megkérdezte: Mit adjak neked zálogba? Támár ezt felelte: A pecsétyomódat zsinórostul, meg azt a botot, ami a kezében van. Odaadta azért neki, azután bement hozzá; az asszony pedig teherbe esett tőle.

19Majd fölkelt Támár, és elment. Azután levette fátylát, és felöltötte özvegyi ruháját. 20Júda elküldte a kecskegidát az adullámi barátjával, hogy az visszavegye a zálogot az asszonytól, de nem találta meg. 21Akkor megkérdezte annak a helynek a lakóit: Hol van az a parázna nő, aki Énaimnál az útfélen ült? Azok ezt felelték: Nem volt erre parázna nő. 22Visszatért tehát Júdához, és ezt mondta: Nem találtam meg. Annak a helynek a lakói is azt mondták, hogy nem volt arra parázna nő. 23Júda azt mondta: Tartsa meg magának, hogy gúnyt ne üzenek belőlünk! Én megküldtem ezt a gödölyét, de te nem találtad meg őt.

24Mintegy három hónap múlva hírül vették Júdának: Paráználkodott Támár, a menyed, és már terhes is a parázna miatt. Akkor ezt mondta Júda: Vigyétek ki és égessétek meg! 25Már vitték kifelé, amikor megüzente apósának: Attól a férfitől lettem terhes, aki ez a holmi. Nézd meg jól, kié ez a pecsétyomó, zsinór és a bot! 26Júda jól megnézte, majd ezt mondta: Igazam velem szemben, mert nem adtam őt a fiamhoz, Sélához. Többször azonban nem hált vele Júda.

27Amikor elérkezett Támár szülésének ideje, kítűnt, hogy ikrek vannak a méhében. 28Szülés közben az egyik kidugta a kezét, a baba megfogta, vörös fonalat kötött a kezére, és így szólt: Ezt jött világra először. 29De amikor visszahúzta a kezét, mégis a testvére jött előbb. A baba ezt kérdezte: Hogyan törtél magadnak rést? Ezért nevezte el az apja Pérecnek. 30Utána világra jött a testvére, akinek a vörös fonál volt a kezén. Őt Zerahnak nevezte el.

József Potifár házában

39Amikor Józsefet elvitték Egyiptomba, az izraeliektől, akik odavitték, megvásárolta őt egy egyiptomi ember: Potifár, a fáraó főembere, a testőrök parancsnoka. 2De az Úr Józseffel volt, ezért szerencsés ember lett, így aztán egyiptomi gazdjának a házába került. 3Látta a gazdája, hogy vele van az Úr, és mindazt eredményessé teszi az Úr, amihez hozzáfog. 4Megnerte hát József a jóindulatát, és a házi-szolgája lett. Azután háza felügyelőjévé tette, és rábízta egész vagyonát. 5Attól fogva, hogy házában és egész vagyonának a felügyelőjévé tette, megáldotta az Úr az egyiptomi ember házáat Józsefért, és az Úr áldása volt mindenén, amije csak volt a házban és a mezőn. 6Ezért József bízta mindenét, és semmire sem volt gondja mellette, legfeljebb csak arra, hogy megegye az ételt. Józsefnek szép termete és szép arca volt.

7Ezek után történt, hogy Józsefre szemet vetett gazdjának felesége, és ezt mondta: Hálj velem! 8Ő azonban ezt nem akarta, és azt felelte gazdjára feleségének: Nézd, az én gazdámnak semmi gondja sincs mellettem háza dolgaira, és rám bízta mindenét. 9Senki sem nagyobb nálam ebben a házban. Semmit sem tiltott el tőlem, csak téged, mivel te a felesége vagy. Hogyan követhetném el ezt a nagy gonoszságot, vétkezve az Isten ellen?! 10Bár az asszony nap mint nap ezt mondogatta Józsefnek, ő mégsem hallgatott rá, hogy mellé feküdjék, és vele legyen. 11Egy napon, mint mindig, bement József a házba a munkáját végezni. A háznép közül senki sem volt a házban. 12Ekkor megragadta őt az asszony a ruhájánál fogva, és azt mondta: Hálj velem! Ő azonban otthagya ruháját az asszony kezében, futásnak eredt, és kiszaladt. 13Amikor az asszony látta, hogy kezében hagyta a ruháját, és kifutott, 14összecsdítette háza népét, és ezt mondta nekik: Nézzétek, egy héber embert hozott hozzánk, és az csúffá tesz bennünket. Bejött hozzám, hogy velem háljon, de én hangosan kiáltozni kezdtem. 15Amikor

meghallotta, hogy jó hangosan kiáltozni kezdek, nálam hagyta a ruháját, futásnak eredt, és kiszaladt.

16Az asszony magánál tartotta József ruháját, míg az ura haza nem jött. 17Akkor neki is ugyanazt mondta: Bejött hozzám a héber szolga, akit idehoztál, hogy csúffá tegyen engem. 18De amikor hangosan kiáltozni kezdtem, nálam hagyta a ruháját, és kifutott.

19Amikor a gazdája meghallotta feleségének a szavait, amelyeket neki mondott: Ilyen dolgokat tett velem a szolgád! – akkor haragra gerjedt. 20Fogta Józsefet a gazdája, és abba a börtönbe vetette, ahol a király foglyait tartották fogva. Így került József a börtönbe. 21De az Úr Józseffel volt, hűséges maradt hozzá, és gondoskodott róla, hogy elnyerje a börtönparancsnok jóindulatát. 22A börtönparancsnok József bízta mindazokat a foglyokat, akik a börtönben voltak, és ő dolgoztatta mindazokat, akik ott dolgoztak. 23A börtönparancsnoknak nem kellett törődni semmivel, ami rá volt bízva, mert az Úr Józseffel volt, és eredményessé tette az Úr, amihez hozzáfogott.

József álmokat fejt meg a börtönben

40Történt ezek után, hogy az egyiptomi király pohárnoka és sütőmestere vétkezett uruk, az egyiptomi király ellen. 2Megharagudott azért a fáraó a két főemberre, a főpohárnokra és a főszűtmesterre. 3Őrizetbe vétette őket a testőrparancsnok házában, abban a börtönben, ahol fogva tartották Józsefet. 4A testőrparancsnok Józsefet rendelte melléjük, hogy szolgálja ki őket. Jó ideig maradtak őrizetben. 5Egyszer álmot láttak, mindketten ugyanazon az éjszakán: az egyiptomi király pohárnoka és sütőmestere, akiket a börtönben fogva tartottak. Mindkét álomnak megvolt a maga jelentése. 6Amikor reggel bement hozzájuk József, látta rajtuk, hogy izgatottak. 7Megkérdezte a fáraó főembereit, akik vele együtt voltak őrizetben gazdája házában: Miért olyan szomorú ma az arcotok? 8Ők azt felelték neki: Álmodtunk, de nincs, aki megfejtse. József ezt mondta nekik: Istennél van a megfejtés. Mondjátok el nekem!

9A főpohárnok elmondta az álmát Józsefnek. Ezt mondta neki: Álomban egy szőlőtő volt előttem. 10A szőlőtőn három vessző volt. Alighogy kihajtott, már ki is virágozott, és fűrtjein megértek a szemek. 11Kezében volt a fáraó pohara. Fogtam a szőlőszemeket, belefacsartam a fáraó poharába, és a poharat a fáraó kezébe adtam. 12József ezt mondta neki: A megfejtés a következő: A három vessző három nap. 13Három nap múlva fölemel téged a fáraó, visszahelyez a hivatalodba, és te adod a poharat a fáraó kezébe ugyanúgy, mint korábban, amikor a pohárnoka voltál. 14De ne feledkezz meg rólam, amikor jó dolgod lesz, és légy hozzám hűséges: említs meg engem a fáraónak, és vitess ki ebből a házból! 15Mert galádlit raboltak el engem a héberek földjéről, és itt sem csináltam semmi rosszat, mégis tömlőbe vetettek.

16Amikor a főszűtmester látta, hogy kedvező megfejtést adott, ezt mondta Józsefnek: Nekem meg álomban három kosár kalács volt a fejemen. 17A felső kosárban mindenféle sütemény volt, ami a fáraónak készült, de a madarak megették azokat a fejemen levő kosárból. 18József ezt válaszolta neki: A megfejtés a következő: A három kosár három nap. 19Három nap múlva fölemel téged a fáraó, de felakasztat egy fára, és madarak eszik le majd a húsdot.

20Harmadnap születésnapja volt a fáraónak, lakomát rendezett valamennyi udvari emberének, és fölemelte a főpohárnokot és a főszűtmestert szolgálai jelenlétében: 21a főpohárnokot visszahelyezte pohárnoki tiszttségébe, és ő adhatta a poharat a fáraó kezébe, 22a főszűtmestert pedig felakasztatta, úgy, ahogy József megfejtette az álmukat. 23De a főpohárnok nem gondolt Józsefre, hanem megfedkezett róla.

József megfejt a fáraó álmait

41Két esztendő múlva történt, hogy a fáraó azt álmodta, hogy ott áll a Nílus mellett. 2Ekkor a Nílusból hét szép és kövér tehén jött elő, majd a sás között legelészni kezdett. 3De hét másik tehén is előjött utánuk a Nílusból, amelyek rútak és soványak voltak, a Nílus partján odaálltak a többi tehén mellé, 4és a rút és sovány tehenek megették a hét szép és kövér tehenet. Ekkor fölébredt a fáraó.

5Ismét elaludt, és másodszor azt álmodta, hogy hét kövér és szép kalász nőtt egy száron, 6de hét sovány és a keleti szélről kiaszott kalász is kisarjad utánuk. 7A sovány kalászok elnyeltek a hét kövér és telt kalászt. Ekkor fölébredt a fáraó, és rájött, hogy ez csak álom volt. 8Reggel azonban nyugtalanodni kezdett, ezért összehívatta Egyiptom minden jóvendómon-

dóját és minden bölcsét, és a fáraó elbeszélte nekik az álmát. De senki sem tudta a fáraónak megfejteni azokat.

9Ekkor a főpohárnok így szólt a fáraóhoz: Be kell ma vallanom, hogy vétkes vagyok. 10Amikor a fáraó megharagudott szolgálaira, és őrizetbe vétetett engem és a főszűtmestert a testőrparancsnok házában, 11álmodtunk valamit ugyanazon az éjszakán, én is meg ő is. Mind egyik álomnak, amit álmodtunk, megvolt a maga jelentése. 12Volt ott velünk egy héber ifjú, a testőrparancsnok szolgája. Elmeséltük neki álmainkat, és ő megfejtette. Mindegyikünk álmát jól fejtette meg, 13mert úgy lett, ahogy megfejtette nekünk: engem visszahelyeztek hivatalomba, amazt pedig fölakasztották. 14Akkor a fáraó hívatta Józsefet, és sietve kihozták a tömlőből. Ő megborotválkozott, ruhát váltott, és bement a fáraóhoz.

15A fáraó ezt mondta Józsefnek: Álmodtam valamit, de senki sem tudja megfejteni. Rólad azt hallottam, hogy ha meghalod az álmot, meg tudod fejteni. 16József így felelt a fáraónak: Nem én, hanem Isten ad választ a fáraó javára. 17A fáraó így szólt Józsefhez: Álomban a Nílus partján álltam. 18A Nílusból hét kövér és szép tehén jött elő, és legelészni kezdett a sás között. 19De hét másik tehén is előjött utánuk, amelyek nagyon hitványak, rútak és soványak voltak. Egész Egyiptom földjén nem láttam olyan rútakat, mint ezek. 20A sovány és rút tehenek azután megették az előbbi hét kövér tehenet. 21Bár a gyomrukba kerültek, nem lehetett észrevenni, hogy a gyomrukba kerültek, mert a külsejük ugyanolyan rút maradt, mint azelőtt. Akkor fölébredtem.

22Azután azt láttam álomban, hogy hét telt és szép kalász nőtt egy száron, 23de hét száraz, sovány és a keleti szélben kiaszott kalász is kisarjad utánuk, 24és a sovány kalászok elnyeltek a hét szép kalászt. Elmondtam ezt a jóvendómondóknak, de egyikük sem tudta megfejteni.

25Ekkor József így szólt a fáraóhoz: A fáraó két álma egy és ugyanaz. Azt jelentette ki Isten a fáraónak, hogy mit fog cselekedni. 26A hét szép tehén hét esztendő, a hét szép kalász is hét esztendő; az álom egy és ugyanaz. 27A hét sovány és rút tehén, amelyek utánuk jöttek elő, szintén hét esztendő. A hét üres, a keleti szélről kiaszott kalász az éhség hét esztendeje lesz. 28Erről mondtam a fáraónak, hogy Isten megmutatta a fáraónak, mit fog cselekedni. 29Hét esztendő jön, amikor nagy bőség lesz Egyiptom egész földjén. 30De az éhség hét esztendeje következik utánuk, amikor minden bőséget elfelejtenek Egyiptom földjén, és éhség fogja emészteni az országot. 31Nem is fogják tudni, hogy bőség volt az országban, az utána következő éhség miatt, olyan súlyos lesz az. 32Azért ismétlődött meg kétszer is a fáraó álma, mert Isten elhatározta ezt, és hamarosan véghez is viszi az Isten.

33Most azért szemeljen ki a fáraó egy értelmes és bölcs embert, és állítsa azt Egyiptom élére. 34Ezt tegye a fáraó: rendeljen az ország fölé felügyelőket, és szedessen ötödöt Egyiptom országában a bőség hét esztendejében. 35Gyűjtésnek össze minden ételt a következő jó esztendőkből, halmozzák föl a gabonát, és a fáraó felügyelete alatt őrizzék az ételt a városokban. 36Mert ez az étel lesz az ország tartaléka az éhség hét esztendejében, amely majd eljön Egyiptomra, és akkor nem pusztul el az ország az éhség idején.

József Egyiptom felügyelője lesz

37Tetszett ez a beszéd a fáraónak és minden udvari emberének. 38A fáraó ezt mondta szolgálainak: Találhatunk-e ehhez hasonló embert, akiben isteni lélek van? 39Józsefnek pedig ezt mondta a fáraó: Miután Isten mindezt neked adta tudtul, nincs hozzád fogható értelmes, bölcs ember. 40Te felügyeljed majd a házat, és egész népem a te szavadnak engedelmeskedik. Csak a trón tesz engem nagyobbá nálad. 41Azután ezt mondta a fáraó Józsefnek: Nézd, én téged egész Egyiptom felügyelőjévé teszek! 42Azzal levette a fáraó a pecsétyűrűt az ujjáról, és József ujjára húzta, gyalcsruhába öltöztette, és aranyláncot tett a nyakába. 43Majd körülhordoztatta második kocsián, és így kiáltottak előtte: Térdre! Így tette őt egész Egyiptom felügyelőjévé. 44És ezt mondta a fáraó Józsefnek: Én vagyok a fáraó, de nélkülöd még a kezét vagy lábát sem mozdíthatja senki egész Egyiptomban! 45Ezután elnevezte a fáraó Józsefet Cáfénat-Panéahnak, és hozzáadta feleségül Ászenatot, Pótiferának, Őn papjának a leányát. Így lett József egész Egyiptom felügyelője.

46József harmincszendős volt, amikor ott állt Egyiptom királya, a fáraó előtt. Azután kiement József a fáraó elől, és bejárta egész Egyiptomot.

47A bőség hét esztendeje alatt gazdagon termett a föld. 48József összegyűjtötte a hét eszten-

dó alatt minden ételt, ami csak volt Egyiptomban. A városokban helyezte el az ételt: minden városban a körülötte levő mező ételmét helyezte el. 49József így annyi gabonát halmozott föl, mint a tengerpart homokja: olyan sokat, hogy végül már nem is vették számba, mert megszámlálhatatlan volt.

50Józsefnek két fia született, mielőtt eljött az éhség esztendeje. Ászenat, Pótiferának, Őn papjának a leánya szülte őket. 51Elsőszülöttjét Manassénak nevezte el József, mert ezt mondta: Elfelejtette velem Isten minden gyötrelmet és atyámnak egész házáat. 52A másodikat pedig Efraimnak nevezte el, mert ezt mondta: Megszaporított engem Isten nyomorúságom földjén.

53Azután eltelt a bőség hét esztendeje Egyiptomban, 54és megkezdődött az éhség hét esztendeje, ahogyan megmondta József. Éhség támadt minden országban, de Egyiptomban mindenütt volt kenyér. 55Azután Egyiptomban is éhezni kezdtek mindenütt, és a nép kenyérért kiáltott a fáraóhoz. Ekkor a fáraó ezt mondta az egyiptomiaknak: Menjetek Józsefhez, és tegyétek azt, amit mond nektek! 56Amikor az éhség kiterjedt az egész országra, József megnyitotta az összes magtárat, és gabonát árult az egyiptomiaknak, mert súlyos volt az éhség Egyiptomban. 57És az egész földről Egyiptomba mentek Józsefhez gabonát vásárolni, mert súlyos volt az éhség az egész földön.

Jakób Egyiptomba küldi fiait élelemért

42Jakób látta, hogy Egyiptomban van gabona. Azt mondta hát Jakób a fiainak: Mit néztek egymásra? 2Majd ezt mondta: Hallottam, hogy Egyiptomban van gabona. Menjetek el, és vásároljatok ott gabonát, hogy életben maradjunk, és meg ne haljunk! 3Elment tehát József tíz bátyja, hogy gabonát vásároljanak Egyiptomban. 4De Benjámint, József öccsét nem küldte el Jakób a bátyjaival, mert arra gondolt: Csak nehogy valami szerencsétlenség érje! 5Így mentek el Izráel fiai, másokkal együtt, gabonát vásárolni, mert éhség volt Kánaán földjén.

6József volt tehát az egész ország kormányzója, és ő árulta a gabonát a föld minden népének. Amikor József bátyjai megérkeztek, arccal a földre borultak előtte. 7Amint József meglátta bátyjait, azonnal felismerte őket, de idegennek tette magát előttük, és keményen beszélt velük. Megkérdezte őket: Honnan jöttek? Ők így feleltek: Kánaán földjéről jöttünk ételt vásárolni.

8József tehát felismerte a testvéreit, de azok nem ismerték fel őt. 9Ekkor József visszaemlékezett az almokra, amelyeket róluk álmodott, és ezt mondta nekik: Kémek vagytok! Azért jöttek, hogy kifürkésszétek az ország védtelen részeit! 10De azok így feleltek neki: Nem, uram! Ételt vásárolni jöttünk a te szolgáid! 11Mi mindnyájan egyetlen ember fia vagyunk. Becsületesek vagyunk, sohasem voltak kémek a te szolgáid. 12Ő azonban ezt mondta nekik: Nem úgy van! Bizony azért jöttetek, hogy az ország védtelen részeit kifürkésszétek! 13Azok így feleltek: Tizenketten voltak a te szolgáid, testvérek vagyunk mi, egyetlen ember fiai Kánaán földjén. A legkisebb most apánknál van, egyikünk pedig nincs többé. 14De József ezt mondta nekik: Úgy van, ahogyan mondtam nektek, kémek vagytok! 15Ezzel teszlek titeket próbára: a fáraó életére esküszöm, hogy nem távoztok innen, amíg ide nem jön a legkisebb testvéretek! 16Küldjétek el magatok közül valakit, hogy hozza ide a testvéreket, ti pedig fogságban maradjtok. Így teszem próbára, igazat beszéltek-e. Mert ha nem, a fáraó életére esküszöm, hogy kémek vagytok! 17És őrizetben tartotta őket három napig.

József visszaküldi testvéreit Benjáminért

18Harmadnap ezt mondta nekik József: Ezt tegyétek, ha élni akartok! – hiszen én is félem az Istent. 19Ha becsületesek vagytok, maradjon egyik testvéretek megkötözve a börtönben, ti pedig menjetek, vigyetek gabonát házatok éhező népének. 20Hozzátok el hozzám a legkisebb testvéreket, akkor elhiszem, amit mondotok, és nem fogtok meghalni. Ők bele is egyeztek. 21De így beszéltek egymás közt: Bizony, a testvérünkért bűnhődünk most, mert láttuk az ő nyomorúságát, amikor könyörgött nekünk, de nem hallgattunk rá. Emiatt ért utol bennünket ez a nyomorúság. 22Rúben erre azt mondta nekik: Megmondtam nektek, hogy ne vétkeztek a gyermek ellen, de ti nem hallgattok rám, és most az ő vért kérik számon rajtunk. 23Nem tudták, hogy József érti őket, mert tolmács volt közöttük. 24Ő pedig elfordult tőlük, és sírt. Majd visszafordult hozzájuk, és beszélt velük. Azután előállította közülük Simeont, és szemük láttára megkötöztette.

25Akkor megparancsolta József, hogy töltsék meg a zsákjaikat gabonával, de mindegyikük pénzét tegyék vissza a zsákjába, és adjanak nekik útravalót. Így is tettek. 26Ők pedig föltették gabonájukat a szamarakra, és elmentek. 27Mikor aztán egyikük kinyitotta a zsákját, hogy az éjjeli szálláson abrakot adjon a szamarának, meglátta, hogy a pénze ott van a zsák szájában, 28és ezt mondta testvéreinek: Visszakerült a pénzem! Itt van a zsákomban! Ekkor odalett a bátorságuk, és remegve mondogatták egymásnak: Mit cselekedett velünk az Isten?!

29Amikor megérkeztek apjukhoz, Jákóhoz Kánaán földjére, elmondta neki mindazt, ami velük történt: 30Egy ember, annak az országnak az ura, szigorúan beszélt hozzánk, és úgy bánt velünk, mintha kémkedni akartunk volna az országban. 31De mi ezt mondtuk neki: Becsületes emberek vagyunk mi, soha nem voltunk képek. 32Tizenketten voltunk testvérek, apánknak fiai, de egyikünk nincs többé, a legkisebb pedig apánknál van most Kánaán földjén. 33Akkor ezt mondta nekünk az ember, annak az országnak az ura: Erről tudom meg, hogy becsületesek vagytok-e: Egyik testvéreketek hagyjátok nálam, menjetek el, és vigyetek gabonát házatok éhező népének, 34azután hozzátok el hozzám a legkisebb testvéreketek! Akkor tudni fogom, hogy nem képek vagytok, hanem becsületes emberek, visszadom a testvéreketek, és szabadon járhattok az országban.

35Mikor aztán a zsákjaikat kiürítették, hát mindegyiknek a pénzes zacskója ott volt a zsákjában. Amikor pénzes zacskóikat meglátták, apjukkal együtt megijedtek. 36Apjuk, Jákób ezt mondta nekik: Elveszitek tőlem gyermekeimet! József nincs meg, Simeon sincs meg, és még Benjámint is elviszitek?! Engem sújt mindez! 37Ekkor Rúben azt mondta apjának: Az én két fiamat öld meg, ha nem hozom őt vissza! Bízd csak rám, és én visszahozom őt hozzád! 38De Jákób így felelt: Nem mehet el veletek a fiam, hiszen a bátyja meghalt, egyedül ő maradt meg. Ha szerencsétlenség éri az úton, amelyre indultok, ősz fejemet a bánat miatt a holtak hazájába juttatjátok!

Jákób fiai újra Egyiptomba mennek

43 Az éhínség egyre súlyosabbá vált az országban. 2Amikor az Egyiptomból hozott összes gabonát megették, ezt mondta nekik az apjuk: Vásároljatok megint egy kis élelmet! 3De Júda azt mondta neki: Szigorúan figyelmeztett bennünket az ember: Ne kerüljetelek a szemem elé, ha nem lesz veletek a testvéretek! 4Ha tehát hajlandó vagy elküldeni velünk az öcsénket, elmegyünk, és vásárolunk neked élelmet. 5De ha nem küldöd el, nem megyünk el, mert az az ember megmondta nekünk: Ne kerüljetelek a szemem elé, ha nem lesz veletek az öcsétek! 6Izráel ezt mondta: Miért tettetek velem ilyen rosszat? Miért mondtátok el annak az embernek, hogy van még egy testvéretek? 7Ők így feleltek: Sokat kérdezősködött az az ember rólunk és családjunkról. Él-e még az apátok? Van-e még testvéretek? És ezekre a kérdésekre nekünk válaszolnunk kellett. Honnan tudhattuk volna, hogy majd ezt mondja: Hozzatok ide a testvéreketek!

8Akkor Júda ezt mondta apjának, Izráelnek: Küldd el velem a fiút, hadd keljünk útra, hogy életben maradjunk, és ne haljunk meg sem mi, sem te, sem a gyermekeink! 9Én kezkeskedem érte, tőlem kérd számon! Ha nem hozom vissza, és nem állítom eléd, egész életemben viseljem vétkemnek terhét. 10Bizony, ha nem késekedünk, már kétszer is megfordulhattunk volna.

11Apjuk, Izráel ekkor így szólt hozzájuk: Ha már így kell lennie, ezt tegyétek: Rakjatok az ország legjobb termékeiből a zsákjaitokba, és vigyetek ajándékot annak az embernek: egy kis balzsamot, egy kis mézet, gyógyfüvet, mirhát, diót és mandulát. 12Pénzt pedig kétszer annyit vigyetek magatokkal, mert az a pénz, ami visszakerült zsákjaitok szájába, azt is vigyéték vissza! Hátha tévedés volt! 13Vigyétek az öcséteket is; induljatok, menjetek vissza ahhoz az emberhez! 14Adja a mindenható Isten, hogy irdalmas legyen hozzátok az az ember, és visszaengedje veletek a másik testvéreketek és Benjámint. Ha már el kell veszítenem gyermekeimet, hát elveszitem!

A testvérek Józsefhez érkeznek

15Fogták tehát az ajándékot, magukhoz vettek kétszer annyi pénzt, meg Benjámint, elindultak, és elmentek Egyiptomba, és megjelentek József előtt. 16Amikor József meglátta közöttük Benjámint, így szólt házának felügyelőjéhez: Vidd be ezeket az embereket a házba! Vági le egy állatot, és készítsd el, mert ma velem ebédelnek ezek az emberek! 17Az úgy is tett, ahogyan József mondta, és bevezette őket József há-

zába. 18Akkor félelem fogta el őket, amiért József házába vezették őket, és ezt mondogatták: A pénz miatt hoztak ide bennünket, amely a mülköt visszakerült zsákjainkba. Ránk fognak rontani, ránk fognak támadni, és szolgaságra vetnek bennünket szamarainkkal együtt! 19Odaléptek tehát József házának felügyelőjéhez, megszólították a ház ajtajában, 20és ezt mondták: Urunk, jártunk mi már itt a múltkor is élelmet vásárolni. 21De amikor elérkeztünk éjjeli szállásunkra, és kinyitottuk a zsákjainkat, akkor vettük észre, hogy mindegyikünk pénze a zsákja szájában van: ott volt a pénzünk teljes összegében! Ezt most mi visszahoztuk magunkkal. 22Most ezen felül is hoztunk pénzt magunkkal, hogy azon élelmet vásároljunk. Nem tudjuk, ki tette pénzünket a zsákjainkba. 23Ő azt felelte: Legyetek nyugodtak, ne féljete! Istenetek, atyátok Istene tette azt a kincset a zsákjaitokba. A ti pénzetekek pedig eljutott hozzám. Majd kivezette hozzájuk Simeont.

24Azután bevezette őket József házába, adott vizet, és ők megmosták a lábukat, a szamarainkat pedig abrakot adott. 25Ők pedig előkészítették az ajándékot, mielőtt József délben megjött, mert hallották, hogy ott fognak ebédelni.

József megvendégeli testvéreit

26Amikor József hazaérkezett, bevitték neki a házba az ajándékot, amely náluk volt, és földre borultak előtte. 27Ő pedig szívélyesen köszöntötte őket, és megkérdezte: Jól van-e időős apátok, akiről beszéltek nekem? Él-e még? 28Ők így feleltek: Apánk, a te szolgád, jól van, él még. Majd meghajoltak és leborultak. 29Amikor József megpillantotta testvérét, Benjámit, anyja fiát, ezt kérdezte: Ez a legkisebb testvéretek, akiről beszéltek nekem? Majd ezt mondta: Legyen kegyelem hozzád az Isten, fiam! 30Akkor azonban elsietett József, mert öccsét látva elérzékenyült, és a sírás környékezte. Bement azért a belső szobájába, és ott ki-sírta magát. 31Azután megmosta az arcát, és kijött. Uralkodott magán, és ezt mondta: Tálaltatjátok föl az ételt! 32De külön tálaltat neki, külön azoknak is, és külön a vele együtt étkező egyiptomiaknak is. Az egyiptomiaknak ugyanis nem volt szabad együtt enniük a héberekekkel, mert utálatosnak tartották ezt az egyiptomiakat. 33Leültették őket vele szemben: az elsőszülöttet az elsőszülöttnek, a legfiatalabbat a legfiatalabbnak járó helyre. Azok pedig álmétködvő néztek egymásra. 34A maga előtt lévő ételekből vitettek nekik, de amit Benjáminnak vittek, ötször nagyobb volt mindnyájukénál. Azután ittak, és megmámorosodtak vele együtt.

József serlegét Benjámin zsákjába rejti

44 Azután József ezt parancsolta háza felügyelőjének: Töltsd meg ezeknek az embereknek a zsákjait élelemmel, amennyit csak el bírnak vinni, de mindegyiknek a pénzed tedd a zsákja szájába. 2Serlegemet, az ezüst serleget pedig add a legkisebbik zsákjának a szájába, gabonája árával együtt! Ő pedig úgy tett, ahogyan József meghagyta neki. 3Reggel, amikor világos lett, útra bocsátották az embereket szamaraiikkal együtt. 4Kimentek a városból, de még nem jártak messze, amikor József azt mondta háza felügyelőjének: Indulj, eredj azoknak az embereknek a nyomába! Ha utolérted őket, ezt mondd nekik: Miért fizettek rosszal a jóért? 5Hiszen ez az, amiből inni szokott az uram, sőt jósolni is ebből szokott! Gonosz dolgot cselekedtetek! 6Amikor utolérté őket, el is mondta nekik mindezeket. 7Ők azonban ezt felelték neki: Miért mond az én uram ilyeneket? Távol legyen szolgáidtól, hogy ilyesmit tegyenek! 8Hiszen azt a pénzt is visszahoztuk neked Kánaán földjéről, amit zsákjaink szájában találtunk. Hogyan loptunk volna hát urad házából ezüstöt vagy aranyat?! 9Az, akinél megtalálják szolgáid közül, haljon meg, mi magunk pedig az én uram rabszolgái leszünk. 10Ő ezt mondta: Legyen hát úgy, ahogyan mondtátok. De csak az lesz a rabszolgám, akinél megtalálják, ti szabadok maradtok. 11Erre mindegyikük sietve lerakta zsákját a földre, és kinyitotta a zsákját. 12Ő pedig végigkuttatta azokat: a legidősebbnél kezdte, és a legkisebbnél végezte. Végül a serleg Benjámin zsákjából került elő. 13Akkor ezek megszagatták felsőruhájukat, majd mindnyájan fölraoktak a szamarukra, és visszatértek a városba.

Júda könyörög Benjáminért

14Amikor Júda és testvérei bementek József házába, ő még otthon volt. Földre borultak előtte, 15József pedig ezt mondta nekik: Hogy csinálhattatok ilyet? Hát nem tudjátok, hogy a magamfajta ember jósolni is szokott? 16Júda így felelt: Mit mondjunk az én uramnak? Mit szóljunk, és mivel igazoljuk magunkat? Isten hozta napvilágra szolgáid bűnét. Most már rab-

szolgái vagyunk az én uramnak mi is, meg az is, akinél a serleget megtalálták. 17De ő ezt mondta: Távol legyen tőlem, hogy ezt tegyem! Csak az lesz a rabszolgám, akinél a serleget megtalálták, ti pedig menjetek el apátokhoz békességgel!

18Ekkor Júda odalépett hozzá, és ezt mondta: Kérlek, uram, hadd szóljon egy szót hozzád, uramhoz a te szolgád, és ne indulj haragra a te szolgád ellen, hiszen olyan vagy te, mint a fáraó! 19Amikor az én uram ezt kérdezte szolgálaitól: Van-e apátok vagy testvéretek, 20akkor mi azt feleltük az én uramnak: Van még nekünk egy öreg apánk, és egy kisebbik gyermeke, aki öregkorában született neki. Ennek a bátyja meghalt, és mivel ő egyedül maradt meg az anyjától, azért szereti őt az apja. 21Te ezt mondtad szolgálidnak: Hozzátok el őt hozzám, hadd lássam saját szememmel! 22Mi azt feleltük az én uramnak: Nem hagyhatja el az a fiú az apját, mert ha elhagyja, meghal az apja. 23Te akkor ezt mondtad szolgálidnak: Ha a legkisebb öcsétek nem jön el veletek, ne kerüljetek többé a szemem elé!

24Mi elmentünk apánkhöz, a te szolgádhoz, és elmondtuk neki az én uram beszédét. 25Mikor aztán apánk azt mondta, hogy vásároljunk megint egy kis élelmet, 26mi azt feleltük: Nem mehetünk. Csak akkor megyünk el, ha velünk lesz a legkisebb testvérünk is, mert nem kerülhetünk annak az embernek a szemé elé, ha a legkisebb testvérünk nem lesz velünk. 27Akkor apám, a te szolgád ezt mondta nekünk: Ti is tudjátok, hogy csak két fiút szült nekem a feleségem. 28Az egyik elment tőlem, és én azt gondoltam: Biztosan vadállat tépte szét, nem is láttam viszont mindmáig. 29Ha ezt is elviszitek tőlem, és szerencsétlenség éri, akkor ősz fejemet a bánat miatt a holtak hazájába juttatjátok! 30Ha most úgy térek vissza apámhoz, a te szolgádhoz, hogy nincs velünk ez a fiú, akihez lelkéből ragaszkodik, 31és ha meglátja, hogy nincs meg a fiú, akkor meghal, és szolgálid a bánat miatt juttatják apánknak, a te szolgádnak ősz fejét a holtak hazájába. 32De a te szolgád így vállalt kezességet apámnál ezért a fiúért: Ha nem hozom vissza hozzád, egész életemben viseljem vétkem terhét apám előtt. 33Ezért hadd maradjon itt a te szolgád a fiú helyett uram rabszolgájaként, ez a fiú pedig menjen el testvéreivel! 34Mert hogyan mehetnék el apámhoz, ha ez a fiú nincs velem? Nem akarom látni azt a bajt, ami apámat érné!

József megismerteti magát testvéreivel

45 Ekkor József már nem tudott tovább uralkodni magán az ott álló sok ember előtt, és felkiáltott: Küldjétek ki előlem mindenkit! Nem is maradt senki nála, és ekkor József megismertette magát a testvéreivel. 2Hangos sírásra fakadt, úgyhogy meghallották az egyiptomiakat, és így hallottak róla a fáraó házában is. 3Majd ezt mondta József a testvéreinek: Én vagyok József! Él-e még az én apám? De a testvérek nem tudtak válaszolni, mert megrémültek tőle. 4József ezt mondta testvéreinek: Jöjjetek már közelebb hozzám! Erre aztán közelebb mentek. Ekkor így szólt: Én vagyok József, a testvéretek, akit eladtatok Egyiptomba! 5De most ne bánkodjatok, és ne keseregjetek amiatt, hogy engem ide eladtatok, mert azért küldött el engem Isten előttem, hogy életben maradjatok. 6Mert már két esztendeje tart az éhínség a földön, és még öt esztendeje nem lesz sem szántás, sem aratás. 7Isten küldött el engem előttem, hogy maradékok legyen a földön, és életben tartson benneteket nagy szabadítással. 8Tehát nem ti küldtetek ide, hanem Isten, aki engem a fáraó első emberévé, egész házának urává és egész Egyiptom uralkodójává tett. 9Sietve menjetek el apámhoz, és mondjátok meg neki: Ezt üzeni a fiad, József: Isten egész Egyiptom urává tett engem. Jöj el hozzám, ne tétovázz! 10Gósen földjén fogsz lakni, közel leszel hozzám te, a fiad és az unokáid, meg a juhaid, marháid és mindened. 11Én majd ellátlak itt, hiszen még öt évig tart az éhínség. Így nem fogsz nélkülözni sem te, sem házad népe, sem semmi más, ami a tiéd.

12Ti most saját szemetekkel látjátok testvéremmel, Benjáminnal együtt, hogy én magam beszélek hozzátok. 13Mondjátok el azért apámnak, milyen dicső dolgok történtek itt velem Egyiptomban, és mindazt, amit láttatok. Azután sietve hozzátok ide apámat! 14Ekkor testvéreinek, Benjáminnak a nyakába borult, és sírt. Benjámin is sírt a nyakába borulva. 15Majd megcsókolta mindegyik testvérét, és sírva megölelte őket. Azután már beszédbe elegyedtek vele a testvérei.

A fáraó Egyiptomba hívja Jákóbot és fiait

16A fáraó házában meghallották a hírt, hogy megjöttek József testvérei. Tetszett ez a fáraónak és szolgáinak. 17Ezt mondta a fáraó József-

nek: Mondd meg testvéreidnek: Ezt cselekedjétek: Rakjátok meg állataitokat, eredjete, menjetek el Kánaán földjére! 18Azután vegyétek magatokhoz apátokat, házatok népét, és jöjjetek hozzám; én pedig nektek adom Egyiptom földjének a legjavát, és a legzsírosabb földön élhettek. 19Parancsolt meg nekik: Ezt cselekedjétek: Vigyetek magatokkal szekereket Egyiptomból gyermekeitek és feleségeitek számára, hozzátok magatokkal apátokat, és jöjjetek ide! 20Ne sajnáljátok a holmitokat, mert Egyiptom egész földjének a legjava lesz a tiétek!

21Izráel fiai így is cselekedtek. József adott nekik szekereket a fáraó parancsa szerint, és útravalót is adott nekik. 22Mindegyiknek adott egy öltözet ruhát, de Benjáminnak háromszáz ezüstöt és öt öltözet ruhát adott. 23Apjának pedig ezt küldte: tíz szamarat, megrakva Egyiptom legjobb termékeivel, és tíz szamárkancát, megrakva gabonával, kenyérrrel és egyéb élelemmel, útravalóul az apjának. 24Így küldte el testvéreit, és azok elmentek. De ezt mondta nekik: Ne civakodjatok az úton!

25Fölmentek tehát Egyiptomból, és megérkeztek Kánaán földjére apjukhoz, Jákóhoz. 26Megmondták neki: József még életben van, sőt egész Egyiptom fölött ő uralkodik! De Jákób szíve hideg maradt, mivel nem hitt nekik. 27Elbeszélék hát neki mindazt, amit József mondott nekik. És amikor látta a szekereket, amelyeket József küldött, hogy őt elvigyék, Jákób megkönnyebbült. 28Ezt mondta Izráel: Ennyi elég! Csak hogy él még József, a fiam! Megyek, hogy meglássam őt, mielőtt meghalok.

Jákób fiaival együtt Egyiptomba költözik

46 Izráel tehát útnak indult mindenével, ami je csak volt, és amikor Beérsebába ért, áldozatokat mutatott be atyja, Izsák Istenének. 2Isten pedig éjszaka így szólt Izráelhez látomásban: Jákób! Jákób! Ő így felelt: Itt vagyok! 3Ekkor azt mondta: Én vagyok az Isten, atyádnak Istene! Ne félj lemenni Egyiptomba, mert nagy néppé teszlek ott! 4Én megyek veled Egyiptomba, és én is foglak visszahozni, és József keze fogja majd le a szemedet. 5Elindult tehát Jákób Beérsebából. Izráel fiai föltették apjukat, Jákóbot meg a gyermekeket és az asszonyokat a szekerekre, amelyeket a fáraó küldött, hogy elvigyék őt. 6Fogták jószágait és szerzeményüket, amit Kánaán földjén szereztek, és elmentek Egyiptomba: Jákób és vele együtt minden leszármazottja. 7Elvitte magával Egyiptomba a fiait és fiúunokáit, leányait és leányunokáit, minden leszármazottját.

8Így hívták Izráel utódait, akik elmentek Egyiptomba: Jákób és fiai. Jákób elsőszülötte volt Rúben. 9Rúben fiai: Hanóel, Pallú, Hechrón és Karmí. 10Simeon fiai: Jemúel, Jámín, Óhad, Jákín, Cóhar, valamint Saul, egy kánaáni nőnek a fia. 11Lévi fiai: Gérsón, Kehát és Merári. 12Júda fiai: Ér, Ónán, Sélá, Pérec és Zerah. Ér és Ónán meghalt még Kánaán földjén. De Pérecnek már fiai is voltak: Hechrón és Hámúl. 13Iszákár fiai: Tóla, Puvvá, Jób és Simrón. 14Zebulon fiai: Szered, Élón és Jahleél. 15Ezek Lea fiai, akiket Paddan-Arámban szült Jákóbnak. Az ő leánya volt Dina: fiai és leányai összesen harmincharman voltak. 16Gád fiai: Cifjón, Haggi, Súní, Ecbón, Éri, Aródi és Aréli. 17Ásér fiai: Jimná, Jisvá, Jisví, Bería, az ő húguk volt Szerah. Bería fiai: Heber és Malkiél. 18Ezek Zilpá fiai, akit Lábán adott Leának, a leányának. Ő szülte ezt a tizenhatot Jákóbnak. 19Ráhelnek, Jákób feleségének a fia volt József és Benjámin. 20Józsefnek Egyiptom földjén született Manassé és Efraim, akiket Ászenat, Pótiđerának, Őn papjának a leánya szült. 21Benjámin fiai: Bela, Bekker, Asbél, Géra, Naamán, Éhí és Rós, Muppín, Huppim és Ard. 22Ezek Ráhel fiai, akik Jákóbnak születtek. Összesen tizennégyen voltak. 23Dán fia: Husím. 24Naftáli fiai: Jahceél, Gúni, Jécer és Sillém. 25Ezek Bilhá fiai, akit Lábán adott Ráhelnek, a leányának. Ő szülte ezeket Jákóbnak, összesen hetet. 26Azok, akik Jákóbbal együtt Egyiptomba érkeztek – akik őtöle származtak, azaz Jákób fiainak a feleségein kívül – összesen hatvanhatan voltak, 27Józsefnek pedig két fia született Egyiptomban. Jákób egész háza népe tehát, amely Egyiptomba ment, hetven lélek volt.

József találkozik apjával

28Józsefhez menve Jákób Júdát küldte maga előtt, hogy mutassa az utat Gósenbe. Így érkeztek el Gósen földjére. 29József befogatott a kocsijába, és Gósenbe ment apja, Izráel elé. Amikor meglátta, a nyakába borult, és sokáig sírt a nyakába borulva. 30Izráel azt mondta Józsefnek: Most már meghalhatok, mert meglátam arcodat, hogy még élsz. 31József ezután azt mondta testvéreinek és apja háza népének: Elmegyek, és hírt viszek a fáraónak. Megmondom neki, hogy testvéreim és apám háza népe, akik Kánaán földjén voltak, megérkeztek hoz-

zám, ³²és ezek az emberek juhászok, mindig jószágátartó emberek voltak, és elhozták a juhaikat, marháikat és mindenüket. ³³Azért ha a fáraó majd hívat titeket, és megkérdezi, hogy mi a foglalkozásotok, ³⁴ezt mondjátok: Jószágátartó emberek voltunk a te szolgálóid ifjúkoruktól fogva mindaddig; mi is, meg atyáink is. Így majd letelepedhettek Gósen földjén, mert az egyiptomiak minden juhásztort utálatosnak tartanak.

Jákób és családja letelepszik Gósen földjén

47 József elment és hírt vitt a fáraónak. Ezt mondta: Apám és testvéreim megérkeztek Kánaán földjéről juhaikkal, marháikkal és mindenükkel, amijük csak van, és már Gósen földjén vannak. ²Maga mellé vett ötöt a testvérei közül, és odaállította őket a fáraó elé. ³A fáraó ezt kérdezte a testvérektől: Mi a foglalkozásotok? Ők így feleltek a fáraónak: Juhászok a te szolgálóid, mi is, meg atyáink is azok voltak. ⁴Majd ezt mondták a fáraónak: Jövényként jöttünk erre a földre, mert szolgálóid juhainak nincs legelője, olyan súlyos az éhínség Kánaán földjén. Hadd telepedjenek le szolgálóid Gósen földjén! ⁵A fáraó ezt mondta Józsefnek: Apád és testvéreid idejöttek hozzád. ⁶Előtte van Egyiptom országa. Az ország legjobb részén telepeítsd le apádat és testvéreidet, telepedjenek le Gósen földjén. Ha pedig tudod, hogy vannak közöttük rátermett emberek, tedd azokat jószágaim felügyelőivé!

⁷József apját, Jákóbot is bevezette, és odaállította a fáraó elé. Jákób áldást mondott a fáraóra. ⁸A fáraó megkérdezte Jákóbtól: Hány éves vagy? ⁹Jákób azt felelte a fáraónak: Vándorlásom éveinek a száma százharminc esztendő. Életem rövid volt, tele rossz napokkal. Nem értem el atyáim vándorlása éveinek a számát. ¹⁰Majd áldást mondott Jákób a fáraóra, és eltávozott a fáraó elől. ¹¹Így telepítette le József apját és testvéreit, és adott nekik birtokot Egyiptomban, az ország legjobb részén, Ramszesz földjén, ahogyan megparancsolta a fáraó. ¹²És ellátta József kenyérral az apját, testvéreit és apja egész háza népét családostul.

Éhínség Egyiptomban

¹³Pedig sehol az országban nem volt már kenyér, olyan súlyos volt az éhínség. Egyiptom földje és Kánaán földje sínylődött az éhínség miatt. ¹⁴József a gabonáért, amelyet vásároltak, már összeszedett minden pénzt, ami csak feltehető volt Egyiptom és Kánaán földjén. Ezt a pénzt József a fáraó házána juttatta. ¹⁵Amikor elfogyott a pénz Egyiptom földjén – meg Kánaán földjén is –, odament valamennyi egyiptomi Józsefhez, és azt mondták: Adj nekünk kenyeret! Miért haljunk meg itt előtte? Hiszen nincs már pénz! ¹⁶József így felelt: Adjátok ide jószágaitokat, akkor adok nektek jószágaitokért, ha már nincs pénz. ¹⁷El is vitték jószágait Józsefhez, József pedig adott nekik kenyeret a lovakért, a juhnyájakért, a marhacsordákért és a szamarakért. Ellátta őket kenyérral abban az esztendőben minden jószágukért. ¹⁸Miután eltelt az az esztendő, a következő esztendőben megint odamentek hozzá, és azt mondták neki: Nem titkolhatjuk el, uram, hogy elfogyott a pénz, jószágaink és állataink pedig urunknál vannak. Nem maradt egyebünk, uram, csak a testünk és a földünk. ¹⁹Miért pusztuljunk el szemed láttára magunk is, meg a földünk is? Vásárolj meg minket és a földünket kenyéren, és mi földünkkel együtt a fáraó szolgálóid leszünk. Csak adj vetőmagot, hogy életben maradjunk, ne haljunk meg, és a termőföld se váljék pusztává. ²⁰József tehát megvásárolta Egyiptom egész földjét a fáraó részére, mert az egyiptomiak mind eladták mezőiket, olyan súlyos volt náluk az éhínség. Így lett a föld a fáraóé. ²¹A népet pedig szolgálóivá tette, hogy neki dolgozzanak, Egyiptom határána egyik szélétől a másikig. ²²Csak a papok földjét nem vásárolta meg, mert az a papok javadalma volt a fáraó rendelete szerint, és ők abból a javadalomból éltek, amelyet a fáraó rendelete juttatott nekik. Ezért nem adták el a földjüket.

²³Akkor József ezt mondta a népnek: A mai napon megvásároltalak benneteket és földeteket a fáraónak. Itt a vetőmag, vessétek be a földet! ²⁴A termés egyötödét a fáraónak kell adnotok, négyötödét pedig megmarad nektek vetőmagnak és élelemre házatok népének,

hogy legyen enivalója családotoknak. ²⁵Ők ezt felelték: Te mentetted meg az életünket. Légy jóindulattal irántunk, uram, és mi a fáraó szolgálóid leszünk! ²⁶Így hozta meg József Egyiptomban a földre vonatkozólag azt a mai napig is érvényes rendeletet, hogy a termés egyötöde a fáraóé; csak a papok földje nem volt a fáraóé.

Jákób végrendelete

²⁷Izrael tehát letelepedett Egyiptomban, Gósen földjén. Birtokukba vették azt, szaporodtak és nagyon megsokasodtak.

²⁸Jákób tizenhét évig élt Egyiptomban. Összesen száznegyvenhét évig élt Jákób. ²⁹Amikor közeledett Izrael halálának az ideje, magához hívatta fiát, Józsefet, és ezt mondta neki: Ha elnyertem jóindulatodat, tedd kezdetet a csipőm alá, és esküdj meg, hogy hűséggel és szeretettel bánssz velem, és nem Egyiptomban fogsz eltemetni! ³⁰Őseim mellett akarok pihenni. Vigyél majd el Egyiptomból, és temess az ő sírjukba! Ő így felelt: Megteszem, amit mondtál. ³¹Jákób ezt mondta: Esküdj meg nekem! Ő megesküdött. Ekkor Izrael térdre borult az ágy fejénél.

Jákób megáldja Efraimot és Manassét

48 Történt ezek után, hogy hírül vitték Józsefnek: Apád beteg! Ekkor elvitte hozzá két fiát, Manassét és Efraimot. ²Jákóbnak jelentették: Nézd, József, a fiad jön hozzád! Izrael összeszedte erejét, és felült az ágyon. ³Jákób ezt mondta Józsefnek: A Mindenható Isten megjelent nekem Lúzbán, Kánaán földjén, megáldott engem, ⁴és azt mondta nekem: Megsaporítalak és megsokasítalak, népek sokaságává teszelek, és a te utódaidnak adom örökre ezt a földet birtokul. ⁵Legyen hát enyém a két fiad, akik Egyiptom földjén születtek, mielőtt eljöttem hozzád Egyiptomba. Efraim és Manassé legyen éppúgy az enyém, mint Rúben és Simeon. ⁶Azok a gyermekeid viszont, akiket utánuk nemzettél, legyenek a teid, és viseljék bátyjaik nevét örökségükben. ⁷Mert amikor Paddánból eljöttem, fájdalomra meghalt Ráhel útközben, Kánaán földjén, amikor már csak rövid út választott el Efrátától. Ott tettem el az Efrátába, azaz Betlehembe vezető úton.

⁸Amikor Izrael meglátta József fiait, megkérdezte: Kik ezek? ⁹József ezt felelte apjának: Az én fiaim, akiket itt adott nekem az Isten. Jákób így szólt: Hozd ide őket hozzám, hadd áldjam meg őket! ¹⁰Izrael szemei az öregség miatt meggyengültek, és nem látott már jól. József ezért odavitte őket Jákóbbhoz, ő pedig megcsókolta és megölelte őket. ¹¹Izrael ezt mondta Józsefnek: Nem gondoltam, hogy még meglátom arcomat, és most Isten még azt is megengedte, hogy megláthassam a gyermekeidet. ¹²Akkor József elhúzta őket apja térdétől, és arccal a földre borult. ¹³Azután fogta József mindkettőjüket, és odavitte jobb kezével Efraimot Izrael baljára, bal kezével pedig Manassét Izrael jobbára. ¹⁴Izrael kinyújtotta a jobb kezét, és Efraim fejére tette, pedig ő volt a kisebbik. A bal kezét meg keresztbe rá Manassé fejére tette, pedig Manassé volt az elsőszülött. ¹⁵Azután így áldotta meg Józsefet:

Az Isten, akinek színe előtt jártak az őseim, Ábrahám és Izsák, az Isten, aki pásztorkodott, mióta csak vagyok mind a mai napig,

¹⁶az angyal, aki megváltóm minden bajban, áldja meg e fiúkat!

Az én nevemről nevezzék őket, meg őseimnek, Ábrahámnak és Izsáknak a nevével!

Legyen számtalan utódjuk ezen a földön! ¹⁷Amikor József látta, hogy apja Efraim fejére tette a jobb kezét, rosszalotta ezt. Megfogta apja kezét, hogy áttegye Efraim fejéről Manassé fejére. ¹⁸József ezt mondta apjának: Nem úgy, apám, mert ez az elsőszülött, az ő fejére tedd a jobb kezedet! ¹⁹Apja azonban elutasította, és azt mondta: Tudom, fiam, tudom. Ő is néppé lesz, ő is nagy lesz, de kisebbik testvére nagyobb lesz nála, és utódaiból sok-sok nép támad majd. ²⁰És így áldotta meg őket azon a napon:

A ti nevetekkel mondanak majd áldást Izraelben:

Tegyen Isten olyaná, mint Efraimot és Manassét!

Így helyezte Jákób Efraimot Manassé elé.

²¹Azután ezt mondta Izrael Józsefnek: Én már meghalok. De Isten veletek lesz, és visszavisz benneteket atyáitok földjére. ²²Neked azonban egy hegyháttal többet adok, mint testvéreidnek, amit karddal és íjjal vettem el az emóriaktól.

Jákób megáldja tizenkét fiát

49 Jákób hívatta fiait, és ezt mondta: Gyűljetek össze, hadd mondjam el, mi történik veletek a távoli jövőben!

²Gyűljetek egybe, hallgassatok meg, Jákób fiai! Hallgassatok atyáitokra, Izraelre!

³Rúben, te vagy elsőszülöttem, erősségem, férfierőm első termése: kiváltképpen hatalmas, kiváltképpen erős.

⁴Kiáradtál, mint a víz, nem maradsz az első, mert atyád ágyába léptél, akkor meggyaláztál, nyoszolyamba léptél.

⁵Simeon és Lévi testvérek, fegyvereik erőszak eszközei.

⁶Társaságukba ne menj, lelkem, gyülekezetükkel ne egyesülj, dicsőségem!

Mert embert öltek haragjukban, kedvtelésükben bikát bénítottak.

⁷Átkozott haragjuk, mert vad, és dühük, mert hajthatatlan.

Szétosztom őket Jákóbban, elszélesztem Izraelben.

⁸Júda, téged magasztalnak testvéreid. Kezed ellenségeid nyakára teszed, leborulnak előtted atyádnak fiai.

⁹Fiatl oroszlán vagy, Júda, prédától lettél nagygy, fiam!

Lehevert, elnyújtózott, mint a hím vagy a nőstény oroszlán

– ki merné fölzavarni?!

¹⁰Nem távozik Júdából a jogar, sem a kormánypálca térdéi közül, míg eljő Siló, akinek engednek a népek.

¹¹Szólótőhöz köti ki szamarát, nemes tőkéhez számárcsikóját.

Ruháját borban mossa, kontósát a szőlő véreben.

¹²Szemei bornál ragyogóbbak, fogai tejnél fehérebbek.

¹³Zebulon a tengerpart felé lakik, a hajók kikötője felé, hátával Szidónra támaszkodik.

¹⁴Issakár nagy csontú számár, az aklok között heverész.

¹⁵De látva, mily jó a nyugalom, és milyen szép a föld,

teher alá hajtja vállát, és robotoló szolgává lesz.

¹⁶Dán ítéli a maga népét, mint Izrael bármely törzse.

¹⁷Dán kigyó lesz az úton, vipera az ösvényen, a ló csüdjébe harap, és lovasa hanyatt esik.

¹⁸Szabadításodra várók, Uram!

¹⁹Gádot martalócok marják, de ő a sarkukba mar!

²⁰Ásér kenyere kövér, királyi csemegéket kínál.

²¹Naftáli gyors lábú szarvasünnő, szép szavakat hallat.

²²Termő fa ága József, termő fa ága forrás mellett, ágai átnyúlnak a kőfalon.

²³Ezért keserítik, nyilazzák, kergetik az íjásokok.

²⁴De íja nem remeg, izmos kezei fürgén járnak, hisz Jákób erőssége tartja kezét, Izrael pásztora, kősziklája,

²⁵atyád Istene, aki megsegít téged, a Mindenható, aki megáld téged az ég áldásával felülről,

a lent elterülő mélység áldásaival, az emlők és anyaméh áldásaival.

²⁶Atyád áldásai erősebbek az örök hegyek áldásainál, az örök halmok gyönyörűségénél.

Szálljanak József fejére, a testvérei között megszentelt fejére.

²⁷Benjámin ragadozó farkas, reggel zsákmányt eszik, este prédát oszt.

²⁸Ez Izrael tizenkét törzse. Ezt mondta el nekik apjuk, amikor megáldotta őket; mind egyiket a ráilló áldással áldotta meg.

Jákób halála

²⁹Azután parancsot adott nekik, és ezt mondta: Ha majd elődeim mellé kerülök, atyáim mellé temessetek, a hettita Efrón mezején levő bar-

langba. ³⁰Abba a barlangba, amely Kánaán földjén van, Mamréval szemben, a makpélai mezőn, amelyet Ábrahám vett meg a mezővel együtt a hettita Efróntól, sírhelynek való birtokul. ³¹Oda temették el Ábrahámot és feleségét, Sárát, oda temették el Izsákot és feleségét, Rebekát, oda temettem el Leát is. ³²A hettitáktól megvett tulajdon az a mező és a rajta levő barlang. ³³Miután Jákób mindezeket meghagyta fiainak, felhúzta lábait az ágyra, azután elhunyt, és elődei mellé került.

Jákób holttestét Hebrónba szállítják

50 József ekkor apja arcára borult, siratta és csókoltgatta. ²Azután megparancsolta József az orvosoknak, akik az ő szolgálatában álltak, hogy balzsamozzák be az apját. Az orvosok be is balzsamozták Izraelt. ³Negyven nap telt el ezzel, mert ennyi ideig tart a bebalzsamozás. Az egyiptomiak pedig hetven napig siratták őt. ⁴Amikor letelt a siratás ideje, így szólt József a fáraó háza népéhez: Ha jóindulattal vagytok irántam, beszéljétek el ezt a fáraónak:

⁵Apám megesküdött, amikor ezt kérte: Én most meghalok: a saját sírboltomba temess el, amelyet Kánaán földjén vájtam ki magamnak! Most azért el kell mennem, hogy eltemessem apámat, de utána visszatérek. ⁶A fáraó ezt mondta: Menj el, temesd el apádat, ahogyan megesküdött téged! ⁷El is ment József, hogy eltemesse apját, és vele ment a fáraó minden udvari embere, udvarának vénei és Egyiptom összes vénei, ⁸meg József egész háza népe, testvérei és apjának a háza népe. Csak a gyermekeket meg a juhokat és marhákat hagyták Gósen földjén. ⁹Még harci kocsik és lovasok is mentek vele, úgyhogy igen hatalmas menet volt.

¹⁰Amikor eljutottak Góren-Háátádig, amely a Jordánon túl van, nagy és mélyeséges gyalsszal siratták el ott; hét napig tartó gyászünnepet rendezett apjának József. ¹¹Amikor az ország lakosai, a kánaániak látták ezt a gyászünnepet Góren-Háátádnál, ezt mondták: Mély gyásza van Egyiptomnak! Ezért neveztek el azt a helyet a Jordánon túl Ábel-Micraimnak. ¹²Fiai pedig úgy tettek Jákóbbal, ahogyan megparancsolta nekik: ¹³elvittek őt fiai Kánaán földjére, és eltemették Mamréval szemben, a makpélai mezőn levő barlangba, amelyet Ábrahám a mezővel együtt vásárolt meg a hettita Efróntól sírhelynek való birtokul. ¹⁴Miután József eltemette apját, visszatért Egyiptomba testvéreivel és mindazokkal együtt, akik elkísérték őt apja temetésére.

József nagylelkűsége testvéreirez

¹⁵Amikor József bátyjai látták, hogy meghalt az apjuk, így tanakodtak: Hátha József bosszút forral ellenünk, és megfizet nekünk mindazért a rosszért, amit veled szemben elkövettünk! ¹⁶Ezt üzenték tehát Józsefnek: Apád megparancsolta nekünk halála előtt: ¹⁷Mondjátok meg Józsefnek: Kérünk, bocsásd meg testvéreid hitszegését és vétkeit, hogy rosszat követtek el ellened! Bocsásd meg hát azoknak a hitszegését, akik atyád Istenének a szolgálói! József sírva fakadt, amikor ezt elmondta neki. ¹⁸Oda is mentek hozzá a testvérei, leborultak előtte, és ezt mondták: Szolgáló vagyunk! ¹⁹De József így szólt hozzájuk: Ne féljétek! Vajon Isten vagyok én? ²⁰Ti rosszat terveztetek ellenem, de Isten terve jóra fordította azt, hogy úgy cselekedjék, ahogyan az ma van, és sok nép életét megtartsa. ²¹Most hát ne féljétek, eltartalak én benneteket és gyermekeiteket! Így vizsgáltatta őket, és szívhez szólóan beszélt velük.

²²József Egyiptomban lakott, mind ő, mind apjának a háza népe. Száztíz esztendeig élt József, ²³és megláthatta József Efraim fiait harmadízigen. Manassé fiának, Mákírnak is születtek gyermekei, és József saját gyermekeivé fogadta őket.

József halála

²⁴Azután József ezt mondta testvéreinek: Én meghalok, de Isten bizonyosan rátok tekint, és majd elvezet benneteket ebből az országból arra a földre, amelyet esküvel ígért meg Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak. ²⁵Meg is eskette József Izraél fiait: Bizonyosan rátok tekint Isten, akkor vigyétek majd el innen a csontjaimat. ²⁶Azután meghalt József, száztíz éves korában. Bebalzsamozták, és egy koporsóba helyezték Egyiptomban.

„Veled vagyok!”

Régóta nem sikerül írni, pedig egyre gyakrabban kérdezzük az ismerősök, akik érdeklődéssel fogadják soraimat, hogy mikor lesz végre ismét új cikkem az újságban.

Kérdezzük, de nemigen tudják, hogy a cikkírás sokszor nagyon hasonlít a költészethez. „Ahogyan a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától”, úgy az igazságról sem lehet beszámolni pusztán egyéni akaratból. A jó szöveghez ilhett állapot kell, mint a jó vershez; az ilhett meg olyan, mint a Lélek: „...hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön, és hova megy...” (Jn 3,8) Szóval talán vicces kifogás, de a dolog tényleg nem csak rajtam múlik. És annak meg valóban van némi diszkrét bája, hogy ezzel ismét csak Jézusnak adok igazat: nélküle semmit sem tudok tenni (vö. Jn 15,4–5).

Akárhogy van is, a napokban kezdett komolyabban aggasztani ez a helyzet, ez a talán szó szoros értelmében vett „áldatlan állapot”, hogy ihlet híján csalódást okozok másoknak, beleértve magamat is. Furdalt a lelkiismeret – nehogy jel legyen ez számomra: a szőlőtől (Istentől) kerültem távol. S ekkor szembejött velem a téma – amely, mint köztudott, „az utcán hever”.

A minap, munkába menet, a reggeli rohanásban egy szakadt plakátra lettem figyelmes, amelyre grandiózus betűkkel rányomtatták: „Veled vagyok!” Keresztény ember számára elsőre talán vallásos hirdetésnek is tűnhet, pedig nem az. Közlebről megvizsgálva vettem észre az időjárás viszonyosságai által megrongyolódott, alig kivehető jelképet, s egyből „leesett”: nicsak, ez egy tavaly megszűnt, slágeres rádióknak a néhai propagandája.

A kedves Olvasó már korábban is tapasztalhatta, hogy nem hagytuk válasz nélkül a médiászövegek megtevesztő hazugságait, melyeket legtöbbször sötét erők és hatalmak sugallnak; a démoni jelenlétet mi sem bizonyítja jobban, mint amikor ezeknek az alantas befolyásoknak a kiszolgálói tesznek durva és sértő megjegyzéseket mások hitéről, meggyőződéséről. És akkor, íme, egy lassan szétmálló plakát, fölöttébb gyanús plagizálás: „Veled vagyok!”

A történet egyfelől nevetséges, másfelől szomorú. Ha a krajcáros komédia oldaláról nézzük, a sorsnak nem is lehetne pimaszabb firtora annál, mint hogy pont az a rádió némult el az éterben, amelyik isteni magabiztossággal hirdeti, hogy velünk van. Az átlag szemlélőnek nyilván fel sem tűnik, mennyi sok pökhendi mérget rejtenek ezek a lopott szavak egy ilyen megváltozott tartalmi környezetben. Mintha azt mondaná: ne szomorkodjék a ti szívetek, ne is féljen, mert én veletek vagyok...

Mert ugye itt van ez a kvázi technikai mágia kategóriájába tartozó dolog, a rádiócsoda, mellyel ébreszteni lehet egy várost, egy országot; az ember hangja ott rezeg a levegőben, „zeng a vizek fölött”, megremegetve a puszta semmit, az ének életet hoz a szürke napba, a nép meg „ugrál miatta, mint egy borjú” (vö. Zsolt 29,3.6.8), s a hír szinte röpi, akár az angyali kürtész – mi ez, ha nem csoda! S bár hétköznapivá vált, megszoktuk, de ettől még hat ránk, mégpedig átható erővel.

Amikor a slágeres rádió lehúzza a rolót, rögtön fel is tört a mélyből azoknak az embereknek a keserű csalódottsága, médiafüggősége, akik-

nek a menedéket jelentette ez az éteri hang, amely elviselhetővé tette a munkák és napok monoton rabszolgaiszonyát, s amely már nincs velük. Csakhogy ez Jézus szövege, azé a Jézusé, akit a harsány slágerrel ellentétben valóban nem lehet egy csapásra elhallgattatni, mert övé minden hatalom, beleértve a halál feletti is (vö. Mt 28,6.18–20).

„Szól a rádió”? Na, testvér, ez már biztos nem. Nincs ebben semmi szomorú, tucatban a tizenharmadik. Azok miatt már sokkal inkább szomorkodhatunk, akik tényleg csak a rádió keresőjét csavargatják, hogy a műrezgésbe belefelelkezve túljeljék a pillanatot, s hogy betöltsék fülüket szírupos dallamokkal, hogy „fülükkkel ne halljanak, szívükkkel ne értsenek, hogy meg ne térjenek...” (vö. Mt 13,15). És ezzel a dolog rendbe is van, mindeki legyint.

Tévedés ne essék: nem a rádió a probléma. Mint ahogyan nem a tévé, nem a sajtó vagy bármi más. Ezek csak szerszámok, használhatók jóra és rosszra egyaránt. A baj inkább a szívekben van, ahol gyakran már nincs más, csak ezek a pótlékok – tucatban mind a tizenharmadik.

Nézem a szakadt plakátot: lám, megint egy médiászöveg, amely hazug – a szónak nem csupán szakrális, de profán értelmében is. Egy jelkép, mely a maga idejében megint az örök mennyeit próbálta pótolni valami barátságosan ismerős, de romló, földi hanggal. Nem olyan nagy veszteség, hogy már nincs velünk. Mert szerencsére van, aki tényleg velünk marad – a világ végezetéig. Rá kellene hangolódni inkább.

■ ANDRISKA JÁNOS

HETI ÚTRAVALÓ

„Az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet.” (Lk 19,10)

Szentháromság ünnepe után a harmadik héten az Útmutató reggeli és heti igéiben Isten bűnösöket hív országába, a vele való örök szeretetközösségbe. „Jó és igaz az Úr: útbaigazítja a vétkezőket.” (Zsolt 25,8; LK) „A te Szentlelked vezessen helyes úton!” (GyLK 774) Jézus tisztelte dr. Luther Márton szerint: „Ez az én művem s hivatalom, hogy jövetelemmel s halálommal megmentssem az elveszettet, és megszabadítsam azokat, akik törvény, ítélet és kárhozat alatt roskadoznak; hogy a kárhozottak üdvözüljenek.” Isten minden emberre kiáradó szeretetét hirdeti a tékozló atya két elveszett fiáról szóló példázat. Már prófétája által is megígérte az Úr, hogy jó pásztor lesz népének: „Az elveszettet megkeresem, az eltévedtet visszaterelem...” (Ez 34,16) Mi ne zárjuk ki önmagunkat az örök élet ünnepi lakomájából! Atyjuk mindkét elveszett fiát elárasztotta teljes, tékozló szeretetével; a fiatalabb elé futott, s visszafogadta, az idősebbhez kijött, és így kérte: „Fiam, te mindig velem vagy, és mindenem a tied. Vigadnod és örülnöd kellene, hogy ez a te testvéred meghalt és feltámadott, elveszett és megtaláltatott.” (Lk 15,31–32) Kutyából is lehet szalonba, mert Istennél semmi sem lehetetlen. Ezt Pál a saját életpéldájával igazolja: „Krisztus Jézus azért jött el a világba, hogy a bűnösöket üdvözítse, akik közül az első én vagyok.” Az ő könyörülő türelme példaként szolgál azoknak, „akik majd hisznek benne, és így az örök életre jutnak” (1Tim 1,15.16). Jézus elhívja tanítványául a vámszedő Lévit; ő lesz Máté evangélista: „Kövess engem! (...) Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket megtérésre.” (Lk 5,27.32) Mózes könyörög bálványimádóvá lett népéért: „Ó, jaj! Igen nagy vétet követett el ez a nép, mert aranyból csinált istent magának. Mégis, bocsásd meg vétkeiket!” (2Móz 32,31–32) Jézus szombaton gyógyvíz nélkül gyógyít egy harmincnyolc éve beteg embert, csak igéjével! „Kelj fel, vedd az ágyadat, és járj! (...) Íme, meggyógyultál, többé ne vétezz...” (Jn 5,8.14) Keresztelő János születésnapjának ünnepén a megoldódott nyelvű édesapa éneke zendül fel: „Te pedig, kisgyermek, a Magasságos prófétája leszel, (...) hogy megtanítsd népet az üdvösség ismeretére, bűneik bocsánata által...” (Lk 1,76.77) Ez János biznyságtétele: „Neki (a Krisztus Jézusnak) növekednie kell, nekem pedig kisebbé lennem.” (Jn 3,30; LK) Júdás nem Jézusnak vallotta meg bűnét: „Vétektem, mert ártatlan vért árultam el.” (Mt 27,4) Nem Júdás utolsó tette az Isten akaratára szerinti megoldás. Mert a belső emberünk harcol a benne lakó bűnnel, de akiket az Emberfia megkeresett, s hagyták magukat megmenteni, hittel befogadva őt Uruknek, Pállal együtt boldogan tesznek ilyen vallomást: „Nincs tehát most már semmiféle kárhozható ítélet azok ellen, akik a Krisztus Jézusban vannak...” Szentül „nem test szerint járunk, hanem Lélek szerint” (Róm 8,1.4). Kérd is: „Isten élő Lelke, jöjj, hadd lehessenek szent, / Jézussal légyek egy már e földön lent! / Oldj fel, küldj el, tölts el tüzzel!” (EÉ 244,3)

■ GARAI ANDRÁS

Ki mondja, hogy a pénz nem boldogít?

Minden kultúrának megvannak a maga szólásmondásai, olyan kijelentések, amelyeket egyik generáció ad tovább a másiknak mint igazságot. Némelyikük azonban nem feltétlenül szó szerint igaz.

Vegyük például az ismert (angol-szász) mondást: „Botok és kövek összetörhetik a csontjaimat, de (gúny)nevek nem ártnak nekem.” A valóság azonban az, hogy a gúnynevek gyakran durvák és érzéketlenek, és igenis képesek megbántani azt, akire mondják, és a sérülés sokszor lényegesebben hosszabb ideig gyógyul, mintha egy ránk mért ütésből kellene felépülnünk.

Egy másik hasonló mondás így szól: „A pénz nem boldogít.” De gondolja csak át: ha fizetésemelést kap a munkahelyén, ez talán nem teszi boldoggá? Ha váratlanul pénzt hoz a postás, nem érez nagyobb boldogságot, mint előtte? Ha úgy dönt, hogy elad egy tulajdonát képező tárgyat, nem örülne, ha kiderülne, hogy többet ér, mint amennyit elképzelt? A Biblia is elismeri ezt: „A vagyon sok barátot szerez, a nincstelentől a barátja is elvállik. (...) az ajándékozónak mindenki barátja.” (Példabeszédek könyve 19,4.6)

Az biztos, ha választhatnánk, hogy legyen-e pénzünk vagy ne legyen, akkor valamennyien a „legyent” választanánk, nem igaz? De a kérdés az, hogyan definiáljuk a boldogságot. Évekkel ezelőtt hallottam egy rádiós műsorvezetőtől a boldogság és az öröm frappáns megkülönböztetését. A boldogság dolgokhoz, eseményekhez, történésekhez köthető, amelyek külső tényezőként pozitív vagy negatív módon befolyásol-

hatnak minket. Az öröm azonban – ahogy elmagyarázta – nem függ attól, hogy mi vesz körül minket, hanem egy belső megelégedettséget nyújtó jóllétérzet.

Vegyük példának egy új autó vásárlását. Boldogsággal tölt el minket

az „újautó-illat”, a korszerű extrák és a felhasznált technológia és persze annak a nagyszerűsége, hogy egy új autót vezethetünk. Ugyanakkor, ha valaki belénk tolat, a parkolóban a boldogságunk egyszerre tovatűnik. És persze, ahogy az autónk újszerűsége halványul, a boldogságunk is elhalványul. Szóval igen, a pénz – vagy ami elérhető általa – boldogít, de nem tudja konzerválni, fenntartani a boldogságunkat.

Az öröm ellenben fenntartható a veszteségek, a fájdalom és az ellenségeskedés közepette is. Van benne egyfajta megelégedettség, a beteljesedés érzése és annak a tudata, hogy nem semmisíthetnek meg minket a külső körülmények, nem vehetik el az örömünket. Ezért mondhatjuk azt, hogy a pénz boldogíthat – ideig-óráig –, de nem adhat fenntartható megelégedettséget, örömet.

A Biblia szintén beszél erről. Megfelelő dolgokat célozzunk meg.

A pénz lehet hasznos, de megvan a kora. Nincs haszna akkor, ha életünk végéhez érünk. Ott csak az számít, hogy mit hagyunk hátra szellemi örökségként, vagyis annak a visszatükröződése, hogyan élünk, és milyen hatást gyakoroltunk a bennünket körülvevő világra. „Nem használ a vagyion a harag napján, az igazság azonban megment a haláltól.” (Példabeszédek könyve 11,4)

Koncentráljunk maradó dolgokra. Egy másik ismert mondás így szól: „Könnyen jött, könnyen ment.” Bölcs dolog-e minden időnkét és energiánkat az anyagi javak

utáni fáradhatatlan hajszára fordítani? Hiszen ezek könnyen elveszhetnek, vagy elvehetik őket tőlünk. „Ne fáradsz azon, hogy meggazdagodj, a magad belátásából hagyd abba! Alig száll rá tekinteted, már nincs meg, mert gyorsan szárnya támad, az ég felé repül, mint a saskeselyű.” (Példabeszédek könyve 23,4–5)

Gyűjtsünk igazi kincset. Ha az életben tényleg azt a fajta örömet keressük, amely beteljesedést, megelégedettséget és értelmet ad, akkor keveset számít, hogy sok pénzünk van vagy éppen semennyi. „Ne gyűjtsenek magatoknak kincseket a földön, ahol a moly és a rozsdá megemészti, és ahol a tolvajok kiássák és elloppják, hanem gyűjtsenek magatoknak kincseket a mennyben, ahol sem a moly, sem a rozsdá nem emészti meg, és ahol a tolvajok sem assák ki, és nem loppják el.” (Máté evangéliuma 6,19–20)

■ ROBERT J. TAMASY (Forrás: Monday Manna)

Ima Trianon évfordulóján

D. SZEBIK IMRE nyugalmazott evangélikus püspöknek, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa elnökének az alábbi imája a budapesti Szent István-bazilikában június 4-én, a trianoni békeszerződés aláírásának 90. évfordulóján tartott ökumenikus imaórán hangzott el.

Istenünk, jó Atyánk!

Együtt dobban ezen a napon minden magyar testvérünk szíve. Együtt adunk hálát hazánkért, nemzetünkért. Köszönjük, hogy megtartottad évszázadok történelmi viharaiiban, háborúk csatazajában, vétkeink s mulasztásaink ellenére. Otthon ádtál e hazában eleinknek, mindennapi kenyeret dolgozó nemzedékek hosszú során át. Veritékes fáradtsággal és leleményes találatkonysággal túléltük elnyomó hadak s életet keserítő hatalmak jogtiprásait. Szívükből köszönjük ezt neked.

Ezen a napon a kilencven évvel ezelőtti fájdalom, ránk kényszerített békeszerződés eseményére emlékezünk. Mi látjuk kilenc évtized távolából keserű következményeit. Az otthonukat veszített családok sokasága, a száműzött s hajléktalanvá vált magyar testvéreink sorstalansága ma is igazságosságként kiált az égbe, a történelem Urához.

Mégis, Urunk, nem lázadni akarunk előtted elszenvedett sérelmeink miatt. Alázattal meg kell hajolnunk minket sújtó végzésed előtt. Jövőbe néző bölcsességért és reménységért könyörgünk.

Áldd meg szeretett hazánkat s azokat különösen, akiket a vezetés felelősségével bíztál meg. Adj nekik bölcsességet, hogy a beléd vetett hit bizalmával hozzák meg döntéseiket a mindnyájunkat érintő kérdésekben. Adj egyetértést és tettekrekesztséget, tisztességet és becsületességet azoknak, akik országunk holnapját tervezik.

Könyörgünk a határon túl élő és szerte a nagyvilágba szakadt magyar testvéreinkért. Engedd, hogy hazánk iránti szeretetünk és hűségük meg ne szűnjék, és biztosíttassék számukra magyar kultúránk gyakorlása. Segíts, hogy az édesanya szeretetével mi is támogassuk őket önazonosságuk megőrzésében.

Irgalmadba ajánljuk az árvíz sújtotta területen élő, otthonukat elvesztett családokat. Add, hogy megtapasztalják segítőkész szeretetünket. Külön is könyörgünk a gyermeket váró édesanyákért.

Mindnyájunkat őrizz meg ebben a világban az örök életre, Jézus Krisztusért, a mi Urunkért, hallgasd meg kéréseinket. Ámen.

NAPPOS OLDAL

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

Benkás segítség

FOTO: BABÁK ZOLTÁN

Az országban kialakult árvízi helyzetről szóló tudósítások nyomán a szarvasi Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola diákjai is szerveztek gyűjtést.

A mindössze másfél nap alatt összegyűjtött adományokat – tisztító- és fertőtlenítőszeret, ruha- és ágyneműket, valamint élelmiszereket – Lázár Zsolt lelkész, Babák Zoltán újságíró és Gyekiczky István iskolagondnok kisbuszokkal vitte az észak-borsodi Felsőzsolcára. Az adományok között a tanárok által összegyűjtött pénzen vett motoros permetezők is voltak, amelyekkel az árvíz utáni fertőtlenítést végezhetik.

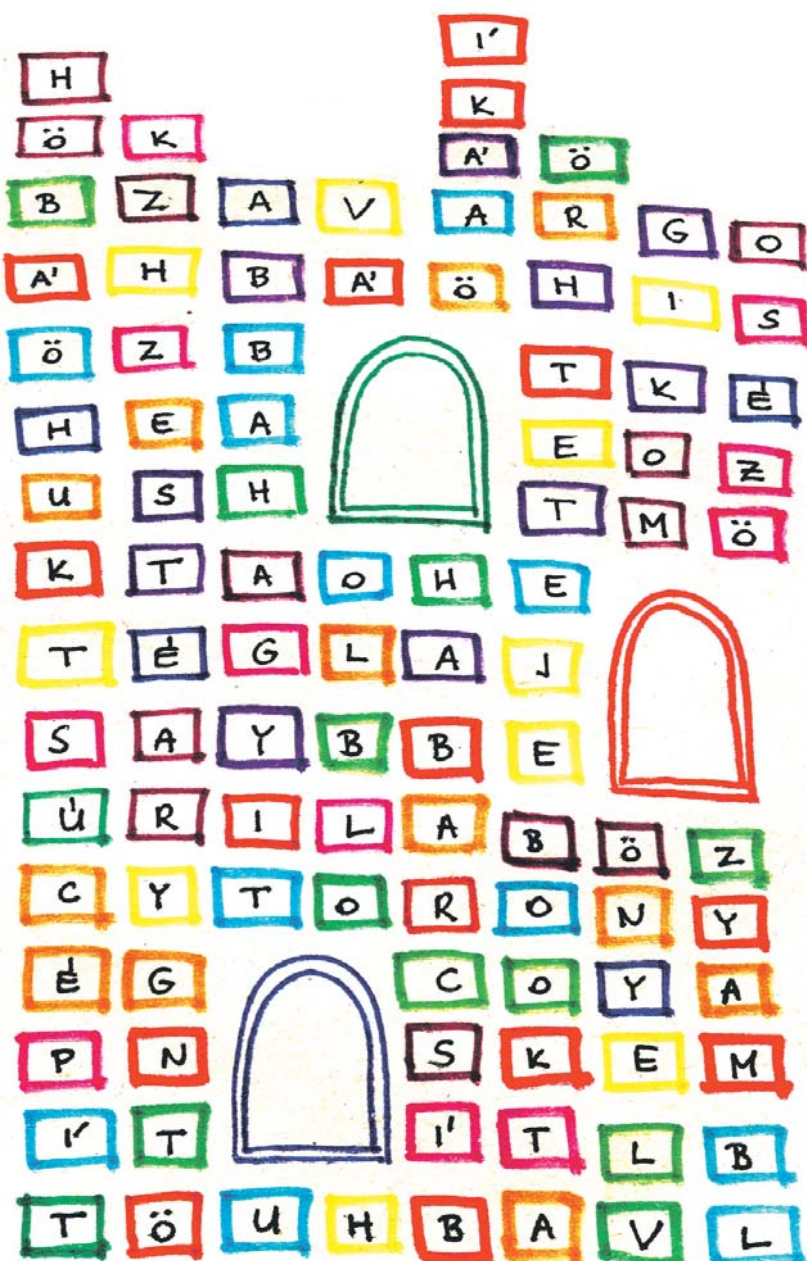
► Forrás: www.newjsag.hu

Bábeli (betű)zavar

Az Ószövetségben, Mózes első könyvének 11. fejezetében, az első kilenc versben olvashatjuk Babel tornyának történetét. Az emberek egyszer elhatározták, hogy olyan magas tornyot fognak építeni, amely egészen az égig ér. Azt gondolták, akkor ők is olyan hatalmasak lesznek, mint a Teremtő. Akkor még mindenki egy nyelvet beszélt, könnyen is ment a munka. Az Úr egy darabig figyelte, mit művelnek a földön az emberek, de egy idő múlva úgy gondolta, véget vet ennek a munkának. Szokatlan módot választott ehhez: összezavarta az emberek nyelvét. Nagy zűrzavar támadt az építkezők között. Mivel nem értették egymást, nem is tudták folytatni a toronyépítést.

Az itt látható torony betűit vízszintes vagy függőleges irányban összeolvastva keressétek meg a történethez kapcsolódó szavakat! Egy betű több szóhoz is tartozhat!

abbahagy ég épít habarcs nyelv téglá teteje torony Úr zavar

Illés

Az Ószövetségben sok prófétáról olvashatunk. A mostani feladatban Illésről lesz szó. Tegyétek helyes sorrendbe a sareptai eseményeket – magát a történetet elolvashatjátok a *Királyok első könyvének* 17. fejezetében. Ha a mondatok betűjeleit a helyes sorrendben beírjátok a feladathoz tartozó négyzetekbe felülről lefelé, akkor az így kapott szó segítségével befejezhetitek a megkezdett mondatot.

O Egy nap súlyosan megbetegedett az asszony fia, és meg is halt.

I Az Úr megparancsolta Illésnek, hogy rejtőzzön el a Kerít-patak mellett, a Jordántól keletre.

J Az Úr meghallgatta az imáját, és a fiú újra élt.

A próféta az Úr .....
aki hirdeti az ő üzenetét és akaratát.

T Az asszony sírva kérdezte Illéstől: Mi bajod van velem, Isten embere? Azért jöttél hozzám, hogy emlékeztess bűnömre, és megöld a fiamat?

Z Illés megparancsolta, hogy úgy tegyen, ahogy kérte: először neki hozzon enni.

A A város bejáratánál találkozott az asszonnyal, és megkérte, hozzon neki vizet, hogy ihasson, és egy kis kenyeret, hogy ehessen.

T Illés felvitte a halott fiút az emeleti szobába, és az Úrhoz imádkozott.

V Hollók hordtak neki kenyeret és húst reggel és este, ő pedig a patakából ivott.

L Az Úr megparancsolta Illésnek, hogy menjen el Sareptába, ahol egy özvegyasszony fog gondoskodni róla.

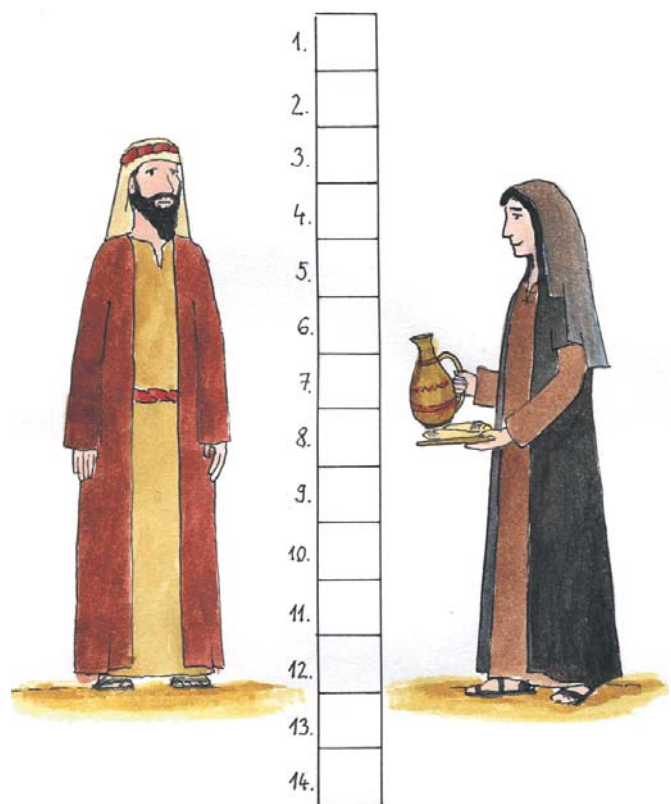
S Az özvegyasszonynak csak egy marék lisztje és egy kevés olaja volt otthon. Tudta, az abból sült kenyerke lesz az utolsó ételmük, utána éhen fognak halni a fiával.

A Az özvegyasszony ekkor hitte el, hogy vendége az Isten embere, és az ő szeretetét hirdeti.

Á A patak a nagy szárazság miatt kiszáradt.

K Illés megjövendölte, hogy évekig tartó szárazság következik.

T Az Úr csodát tett – ahogyan Illés is megjövendölte –: a lisztesfazék nem ürült ki, az olajoskorsó nem fogyott ki, amíg tartott a szárazság.

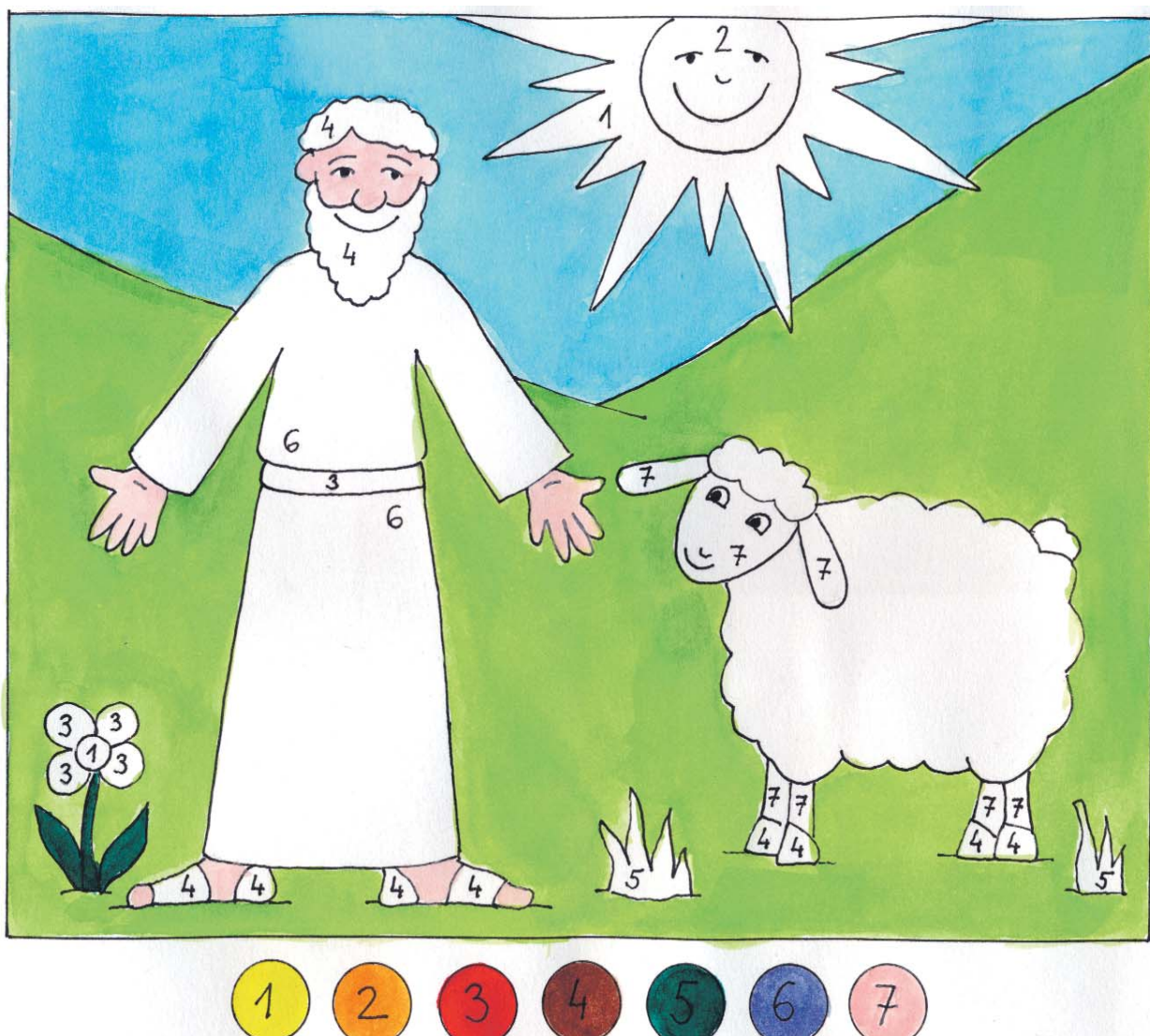
RAJZ: JENES KATALIN

OVISOKNAK

A jó pásztor

Jézus egyik példázatában a jó pásztorról beszélt. A nyájból egyszer elkóborolt egy bárány. A pásztor pedig addig ment és kereste, amíg meg nem találta. Akkor nagy örömmel visszavitte a nyájba.

Színezzétek ki a rajzot! A számok segítenek a színek kiválasztásában.

RAJZ: JENES KATALIN

Szószekoltárt vigyenek?!

Újból elszorult a szívem, amikor megláttam az *Evangelikus Élet* június 6-i számában dr. Harmati Béla László Szószekoltárt vigyenek! című cikkét és a szószekoltár képét. Hiszen az oltár hátoldalán magam fedeztem föl az 1895-ös évszámot, és mutattam meg az akkori pusztavacsi polgármesternek (*Laczkó Jánosnak*) és a jegyzőnek. A polgármesterrel 1997. május 22-én írásos megállapodásban rögzítettük a következőket:

1. Az evangélikus egyház elismeri, hogy az épület, melyben a pusztavacsi evangélikus templomterem van, a községi önkormányzat tulajdona.

2. A községi önkormányzat elismeri, hogy a fent nevezett templomtermet az evangélikusok több mint száz éve térítésmentesen használják, és hogy a templomterem belső berendezése – úgymint: szószekoltár, templompadok, feszület, gyertyatartók, három darab bekeretezett kép – evangélikus egyházi tulajdon.

3. Az evangélikus egyház a jelenlegi épületfelújításhoz ötvenháromezer forint pénzzsszeggel járul hozzá, mely összeg átvételét a községi önkormányzat képviselője jelen meg-

állapodás aláírásával nyugtázza. Az evangélikus egyház kéri a templomterem bejáratánál belső, üvegezett ajtó felszerelését.

FOTÓ: DR. HARMATI BÉLA LÁSZLÓ

4. A községi önkormányzat továbbra is térítésmentesen biztosítja az evangélikus egyháznak a templomterem használatát, tekintettel a korábbi (1895. évtől dokumentálható) háborítatlan egyházi használatra. A polgármester az épület felújítá-

sa során bevezetette oda a villanyt, és két gázkonvektort is beszerelt (a megállapodásban eredetileg szereplő bejáratú ajtó helyett).

Nyáregyházi lelkészként 1996 végétől (addig Gyónhoz tartozott a pusztavacsi szóróvány, akkor lett Nyáregyházához csatolva) 2001 októberéig (Nyíregyházára történt megválasztásomig) minden hónapban istentiszteletet tartottam ott, sőt – néhány helybéli idősebb asszonytestvérrel – lefestegettük kívülről az ablakokat, és fogadtuk ott a rákospalotai gyülekezet kiránduló csoportját is.

Kérdezem: Mindenképpen el kell szállítani onnan ezt a szószekoltárt? Ki jogosult dönteni most minderről, és mi van a teremmel, illetve az 1997-ben írásban rögzített használati jogunkkal...?

Szeretettel, az Úr Jézus Krisztus szolgájaként bölcsességet kívánva a döntésekhez mindenkinek:

■ ADÁMI LÁSZLÓ lelkész

Az épített értékek élnek tovább

Szomorú dolog, ha valahol kihal egy gyülekezet, de sajnos nem egyedüli eset. Elköltözés, elvándorlás, kitelepülés stb. Másutt pedig új gyülekezetek születnek. Az épített értékek azonban maradnak, és különösen öröndetes, ha ezek a számunkra annyira fontos berendezések tovább tudnak élni egy új helyen, egy új gyülekezetben. Bárcsak minden omladozó templomunkban lévő értékek lehetne ilyen formában új otthonot találni!

■ DR. HARMATI BÉLA LÁSZLÓ igazgató (Evangelikus Országos Múzeum)

Napsütéses gyülekezeti nap

► **Ifjak és idősek egyaránt meghívtak kaptak a domonyi evangélikus gyülekezet második evangélikus napjára, június 5-ére, amelynek vendége dr. Fabiny Tamás püspök és családja volt. Az igei szolgálat alapjául választott és sokat idézett jóeli prófécia mondatai a Szentlélek általi megújulás ígéretét erősítették meg: „...véneitek álmodnak, ifjaitok látomásokat látnak.” (Jóel 3,1)**

A lelki útravalóban külön hangsúlyt kapott a családok fontossága és a keresztény közösség életében betöltött szerepe. Ezután a gyülekezet tagjai egy különleges lelkési életút

A komoly hangvételű programokkal párhuzamosan kint az udvaron a gyermekek játékkal és kézműveskedéssel töltötték az időt, illetve ezalatt értékelték ki és díjazták a bírálók a gyermekrajzpályázat munkáit.

A bőséges lelki eledel után a test táplálása következett. Ragyogó napsütésben ült le a gyülekezet a parókia füves kertjében, hogy az asztalközösség révén is megerősödhessen bennük az összetartozás öröme. Újra megízlelték a domonyi asszonyok nagyszerű süteményeit és ízletes főztjét, de valami mást, sokkal nagyobbat is: Isten áldó jelenlétét.

Mit is jelentett ez a gyülekezeti nap? Olyan volt, mint amikor három hét szüntelen esőzés után hirtelen kisüt a nap. Olyankor öröme derül

FOTÓ: PAULÓ LÁSZLÓ

állomásaival és üzenetével ismerkedhettek meg. Fabiny püspök képek, idézetek és egy megrendítő hangfelvétel segítségével rajzolta meg *Keken András* alakját, bemutatva egyben a róla írt – tavaly a Harmat Kiadónál megjelent –, *Sem magasság, sem mélység* című életregényét.

minden és mindenki, s az ember és a természet sütkérezik Isten melengető szeretetében. A záróének és az úti áldás után megerősödve, feltöltődve indulhattak tovább a nap résztvevői, hogy elvigyék másoknak is a hallott üzenetet.

■ SÁGHY BALÁZS lelkész

Elrajtolt a Reformáció.500 – újabb ülést tartott az emlékbizottság

Pünkösdkor egyházunk hivatalosan is meghirdette a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulójára, a 2017-es emlékévre való felkészülést. A jubileumi eseménysorozat előkészítő-szervező emlékbizottság legutóbb június 9-én, szerdán délelőtt tanácskozott az Északi Egyházkerület püspöki hivatalában.

A dr. Fabiny Tamás püspök – a bizottság elnöke – áhítatával kezdődő megbeszélés egyik fő témája a *Reformáció.500* elnevezést viselő programsorozat arculattervezése volt. A gyülekezetek részére május közepén elektronikus úton kiküldött plakátot ugyanis még csak „munkapéldánynak” tekinti a bizottság; a végleges változatot – az arculat többi elemével együtt – meghívásos pályázat útján kívánja megterveztetni.

Hosszabb időt szánt a grémium annak tárgyalására is, hogy miként lehetne „megmozgatni” az evangélikus oktatási intézmények diákjait és pedagógusait. Külön albizottság foglalkozik majd azzal, hogy a következő tanévekben milyen pályázatokat írjanak ki a részükre.

A nyári szünet előtti utolsó ülésen egyebek mellett szó esett még a digitalizálásra eddig kiválasztott egyháztörténelmi, dogmatikai és egyéb művek – mintegy tizenhatezer oldalnyi anyag – feldolgozásának állásáról, a készülő egyházművészeti, néprajzi, egyházzenei, illetve a *Luther* bibliakommentárjait tartalmazó kötetek szerkesztésének legújabb fejleményeiről és egy Luther-szobor terveiről.

■ V. J.

A sofőr keresztje

Nagyvárosban élőknek már megszokhattuk, hogy Budapest utcái állandóan fel vannak túrva. Hol itt, hol ott jelennek meg – nemritkán szinte egymás után – emberek és gépek, s ki-méletlenül felbontják a járdát vagy az úttestet, esetleg mindkettőt.

Az egyik nem túl jelentős, ám forgalmas budai keresztelődés sem kerülhetett el a sorsát. „Közműépítés” – hirdette a tájékoztató tábla, s így legalább lehetett tudni, miért bontották fel a burkolatot és a járdát az utca feléig, jelentősen lelassítva a forgalmat, borzolva gyalogosok, autósok idegeit. S nem is igazán gondosan jártak el a munkálatok tervezői, irányítói, hiszen meglehetősen hosszú ideje tátong már a nyitott munkaárok.

De ami még bosszantóbb melléfgás: a tömegközlekedési járművek részére nem jelöltek ki terelő útvonalat. Márpedig így a modern, ám kifejezetten hosszú és nehézkes mozgású csuklós buszoknak rendkívül kevés helyük van, hogy egy derékszögű kanyar bevétele után bekússzanak az amúgy sem tágas utcába. Miközben vezetőik sebészi pontosságú mozdulatokat végezve irányítják a járművet, nemcsak a közlekedési partnerekre, gyalogosokra, úthibákra ügyelnek, hanem a munkagödörre is. Centiméterpontosan kell becélolniuk az autósok által szabadon hagyott szűk helyet.

Nem tett másként az éppen szem-

bejövő busz vezetője sem. Aligha lehetett kezdő a szakmában, hiszen kifejezetten lendületesen fogott a manőverhez. Láthatóan nagyon koncentrált, tekintete villámgyorsan ugrált a különböző tükrök között, miközben keze rutinos mozdulattal tekerte a kormányt, megtalálva az ideális, ergonómiai szempontoktól elvárt helyzetet, amelyen befördülhetett. Semmi nem kerülte el a figyelmét, teljes odaadással dolgozott. A jármű egy pillanatra megtorpant, mert majdnem elsodorta a munkaárkot övező korlát egyik tartóbakját, majd egy apró korrekció után folytatódott a művelet, míg a hatalmas jármű lassan beóvakodott a számára kijelölt keskeny folyosóra, ahol egy pillanatra megállt.

Felforrósodhatott a levegő a fülkében, mert a pilóta kinyitotta az ablakot, kicsit lazított nyakkendőjén, majd ügyet sem vetve a produkcióját elismeréssel szemlélő járókelőkre és autósokra, a nagy munka végeztével, őseitől tanult mozdulattal, rendes keresztény ember módjára keresztet vetett. Szája mozgásából úgy tűnt, mintha mondott is volna valamit, de a hangokat nem engedte át a vastag szélvédő üveg. Majd ismét felpörgött a motor, s a hatalmas szerelvény lassan, méltóságteljesen továbbgördült, míg el nem nyelte a lüktető délutáni forgalmat.

■ GYARMATI GÁBOR

Sportos vadkertiek

Újabb közösségi programmal lepte meg a soltvadkerti evangélikus gyülekezet – saját magát. A sportnapra június 5-én, a nyár talán első esőmentes napján került sor, mégpedig a város közelében fekvő, majdnem kiöntő, de medrében még megmaradó Vadkerti-tó partján.

versenyzők a nagy megmérettetés közben sem tudták nem megérezni a friss pörkölt illatát. Az ebéd nagydíjat pedig mindenki megérdemelte...

A sportnap egy új akcióprogram részeként került be az eseménynaptárba: ettől az évtől kezdve ugyanis a presbitériumon belül – többek kö-

FOTÓ: IJEL. KÁPOSZTA LAJOS

A különböző versenyszámokat szakképzett testnevelők találták ki és vezették. Az egyes mérőállomásokon az ifjúság tagjai posztoltak, így biztos kezekben volt a tizenegy versenyző család sorsa. Az eredményhirdetést már mindenki nagyon várta, hiszen a

zött – egy rendezvényszervező munkacsoport is megkezdte munkáját. A gyülekezeti élet felpozíciója és új tagok bevonása pedig akár kislabdabás vagy társhordó futás révén is megtörténhet.

■ K. L.

Közlemény

Az MEE Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületének illetékes bizottsága által – a 2005. évi III. törvény 14. §-a, valamint a 3/2003. (V. 23.) országos szabályrendelet rendelkezése szerint – június 10-én Győrött lefolytatott parókusi alkalmassági vizsgálatot *Bittner Abigél* (Somlószőlős), *Győri Veronika Ágnes* (Boba), *Hasza Mónika* (Szombathely), *Manke-Lackner Eszter* (Nagyalacsony) és *Pethő Attila* (EHE, doktori iskola) beosztott lelkészek eredményesen megállották.

A bizottság megállapította, hogy nevezett lelkészeink az önálló gyülekezeti lelkési szolgálat végzésére alkalmasak; erre a szolgálatra megválaszthatók vagy meghívhatók.

Ittész János püspök

HIRDETÉS

Egyház és nyilvánosság

Az Evangelikus Országos Múzeum (Budapest V., Deák tér 4.) programja a múzeumok éjszakáján

Múzeum

- *Evangelikuság a magyar kultúrában.* Állandó kiállítás
- *Tót atyafiak, jó palócok* – 100 éve hunyt el *Mikszáth Kálmán*. Időszaki kiállítás *Réti Zoltán* akvarelljeiből és „novellakereső”
- *Kakukktjások a múzeumban.* (A tavalyi nagy sikerre való tekintettel!) Játék gyerekek és játékos kedvű felnőttek számára

Pince

- Egynapos tárlat – *A 230 éves Magyar Hírmondótól a www.evangelikus.hu-ig.* Interaktív kiállítás
- Filmvetítés – *Szent Péter esernyője*
- 23.00: Borkóstoló bordalokkal: *Isó László és Kátai Zoltán*

Templom

- 20.30–22.00: *Mekis Péter* orgonál

Udvar

- 19.00–23.00: *Mikszáth világa* – (Fel)olvasókuckó
- 18.30–21.00: *Gyermeknyomda* másképpen

Emeleti tanácsterem

- 19.30–21.00: Pódiumbeszélgetés: „*Jó hírt mondok!*” *Egyház és nyilvánosság.* Résztvevők: *Novotny Zoltán* rádióriporter, *T. Pintér Károly* főszerkesztő, *Ittész Laura* médiaszakértő, *Csatári Bence*, az MTI munkatársa és *Bartha István* evangelikus lelkész, exblogger
- 21.00–22.00: Látványszerkesztés *Nagy Bencével*, az *Evangelikus Élet* tördelőjével és hibavadászat *Dobsonyi Sándor* olvasószerkesztővel. *Ma a látogatók szerkesztik a lapot!*
- 22.00–23.00: *Fehér Jenő* és *Lovász Bálint* faszori gimnazisták zongorakoncertje *Chopin* születésének 200. évfordulója tiszteletére

Bővebb információ: www.muzeumokejszakaja.hu és www.evangelikus-muzeum.hu.

HIRDETÉS

Országos evangelikus konfirmandustábor

Időpont: augusztus 16–21. Helyszín: Ordass Lajos Evangelikus Oktatási Központ, 8253 Révfülöp, Füredi út 1. Részvételi díj: 20 000 Ft. Infó: Horváth Noémi (noemi.horvath1@gmail.com, 20/824-6853); MEE Gyermek- és Ifjúsági Osztálya – Huszák Zsolt (zsolt.huszak@lutheran.hu, 20/824-3870). Jelentkezés: www.luthercamper.hu.

„Isten szeretet” – beszélgetések ellentétekről, különbözőségekről a miniket körülvevő világban, a mindenkit körülvevő isteni szeretet fényében. Természetesen nem maradhatnak el a nagy éneklések, közös játékok és a strandolás sem.

Istentiszteleti rend • 2010. június 20.

Szentháromság ünnepe után 3. vasárnap. Liturgikus szín: zöld. Lekció: Lk 15,1–10; Ez 18,1–4.21–24.30–32. Alapige: 1Tim 1,12–17. Énekek: 382., 422.

I., **Bécsi kapu tér** de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Balicza Iván; II., **Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Tóth-Szöllős Mihály; II., **Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztójánovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv., összegyülekezés napja) Mártonffy Marcell; du. 2. (emlékezés a kétszáz éve született Erkel Ferencre) Tátrai Zsuzsanna, Fülöp Attila; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstücker M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; V., **Deák tér 4.** de. 9. (úrv., liturgikus istentisztelet) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) Smidélisz Gábor; du. 6. Gerőfiné dr. Brebovsky Éva; VII., **Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Pelikán András; VIII., **Üllői út 24.** de. fél 11. Szabó Bertalan; VIII., **Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; VIII., **Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; IX., **Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkőczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Joób Máté; de. 11. (úrv.) dr. Joób Máté; du. 6. Missura Tibor; XI., **Németvölgyi út 138.** de. 9. Missura Tibor; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Tiina Partanen; XIII., **Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kertész Géza; **Zuglói, XIV., Lócsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; XIV., **Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 72. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. Vető István; **Rákosszentmihály, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (finn lelkész); **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; XIX., **Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (úrv.) dr. Lacknerné Puskás Sára; **Soroksár, Otthon Közösségi Ház, Sztítás u. 112.** du. 4. Győri János Sámuelné; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Názáret-templom, Mátrászentimre-Bagolyirtás** de. fél 12.

Összeállította: BODA ZSUZSA

ISTENTISZTELET-KÖZVETÍTÉS A RÁDIÓBAN

Bemutatkozik a Mohácsi Evangelikus Egyházközség

Mohácshoz rendszerint a délszláv eredetű – immár a kulturális világörökség részévé vált – népszokást, a *busójárást* kötjük. Nem alaptalanul. A gyökereket azonban még ennél is mélyebben kell keresnünk.

„Hősvértől pirosult gyásztér, sóhajta köszöntlek, / Nemzeti nagylétünk nagy temetője, Mohács!” Dél-magyarországi városunk lényegét igazán e klasszikusan szép sorok adják vissza. A *Kisfaludy Károly* által 1824-ben írt elégiából vett idézet nemzeti sorstragédiánk végzetesen szomorú napjára mutat megrendítő hangon. A mohácsi vész vérzivataros eseményeire, melynek árnya százötven évig kísérte hazánkat.

1526. augusztus 29. nemcsak megkerülhetetlen magyar történelmünk meghatározó dátumainak hosszú sorában, hanem elválaszthatatlan is a város nevével. Mohács fájó jelképe lett e nemzeti katasztrófának, melynek e helyütt két evangelikus vonatkozásáról sem feledkezhetünk meg. Mint ismeretes, Baranya neves reformátora, *Sztárai Mihály* (megh. 1575) is részt vett a mohácsi ütközetben. S egyúttal *Luther* nevét is szükséges itt megemlítenünk, aki – mint tudjuk – a csatában elesett ifjú király, *II. Lajos* özvegyének, *Máriának* vigasztaló sorokat írt, gyászában mélyen osztozva.

Ezzel a történelmi háttérrel született meg évszázadok múlva az evangelikus gyülekezet is, melynek lélekszáma jelenleg a város lakosságának egy százalékát teszi ki. A mohácsi evangelikus Baranya egykor még legnagyobb gyülekezetének (Ma-

gyarból) szórványa volt, amikor már érelődött a gondolat saját lelki otthona megteremtésére. A gyülekezet alakulása, illetve önállósulása idején (1937) mindez testet is öltött. *D. Kapi Béla* akkori dunántúli püs-

Evangelikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Június 27-én, a Szentháromság ünnepe utáni negyedik vasárnapon 10.04-től istentiszteletet hallhatunk az MR1 – Kossuth rádió hullámhosszán Mohácsról. Igét hirdet *Németh Pál* lelkész.

pök *Ormos (Oberndorf) Elek* személyében szervező lelkész küldött a városba a Mohácsra és környékén élő evangelikusok felkarolására, hitbéli gondozására.

Az újonnan alakult gyülekezet első közgyűlése úgynevezett imaházalapot hirdetett meg, aminek hatására megindult a hívek lelkes adakozása. Miközben egyre fokozódott a kis evangelikus tábortáborozás, Mohács városának képviselő-testülete telket adományozott a gyülekezet részére az építkezés céljaira. *Ihrig Dénes* mérnök – egyben a gyülekezet akkori felügyelője – munkatársával, *Dékány Vilmossal* karöltve elkészítette a templom tervét.

1942-ben megkezdődött a nagyszabású munka, 1944 őszére pedig

avatásra készen állt a templom. Időközben a bombázások folytán megromlott az új épület szentélyfala, betörték ablakai. Ezért a tervezett ünnep meghiúsult. Újjá kellett építeni a templom egy részét. Alig felocsúdván a második világháború borzalmaiból azonban végre elérkezett a templomszentelés várt eseménye 1946. szeptember 15-én.

A mohácsi gyülekezet ma már egy szerteágazó – korábban négy önállóan működő gyülekezet összevonásából létrejött –, félmegyényi szórványterület központja. Innen látjuk el szolgálati gépkocsival az egész vidéket, mely északkelet–délnyugati irányban nyúlik el a Duna és a Dráva szögében, a Mecsek alatt, a Villányi-hegységtől és a Baranyai-domb-ságtól körülövezett területen (a két végpontja, Dunaszekcső és Sellye közötti távolság száz kilométer).

A mohácsi anyagyülekezet két társgyülekezet tartozik (Siklós és Magyarbóly). Ez utóbbinak a lélekszáma a németek 1946. évi kitelepítése folytán a tizedére csökkent. Három filiát (Borjád, Ivándárda, Szederkény), egy fiókgyülekezetet (Maráza), valamint tizenegy-tizenöt szórványt gondozunk meghatározott istentiszteleti rend alapján, s még mintegy hatvan község evangelikusairól tudunk, akikkel igyekszünk folyamatosan tartani a kapcsolatot (kazuális szolgálatok, látogatások stb.). 950 lelket számláló összegyülekezetünk területén öt templomunk és két imaházunk van. Másutt református templomokban vagy családi otthonokban tartjuk alkalmainkat.

HIRDETÉS

Példázatok – novellairó-pályázat

Az *Evangelikus Élet* szerkesztősége novellairó-pályázatot hirdet *Példázatok* címmel. A pályaművek tematikailag Jézus bármely példázatához kapcsolódhatnak. Egy pályázó legfeljebb három írást küldhet be, amelyek terjedelme egyenként maximum 4500 karakter lehet szóközzel együtt.

A beküldési határidő: 2010. augusztus 1., éjféli. A pályázat nyitott, nem jelíges. A beküldési cím: evelet@lutheran.hu.

Az első három helyezettet tíz-, hét- és ötezer forintos könyvvásárlási utalvánnyal jutalmazzuk, amely a Luther Kiadó könyvesboltjában vásárolható le. A beérkezett pályaművekből az *Evangelikus Élet* augusztus 22–29-ei lapszámában válogatást közlünk.

HIRDETÉS

Álláshirdetés

A Hunyadi János Evangelikus Óvoda és Általános Iskola matematika – bármely szakos állást hirdet határozott időre. A pályázatokhoz szakmai önéletrajzot és oklevélmásolatot kérünk. Érdeklődni telefonon lehet *Rajnai Károly* igazgatónál a 99/511-063-as számon. A pályázatok beadásának határideje: június 30. Az elbírálás előtt személyes meghallgatást tartunk.

HIRDETÉS

Országos hagyományörző kézművestábor

Időpont: június 27. – július 3. Helyszín: Evangelikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Informatikai Szakképző Iskola és Kollégium, 9730 Kőszeg, Árpád tér 1. Részvételi díj: 19 000 Ft. Infó: [Martonné Némethy Márta](mailto:Martonné.Némethy.Marti@martonne.marti@gmail.com) (martonne.marti@gmail.com, 20/824-4300); MEE Gyermek- és Ifjúsági Osztálya – Huszák Zsolt (zsolt.huszak@lutheran.hu, 20/824-3870). Jelentkezés: www.luthercamper.hu.

Minden, ami növény (mag, virág, termés, fa). Lesz: fafaragás, virággyöngyöből, papírból, üvegfestékből, termésfigura, magkép, növényiszöveg és még sok más meglepetés növényekkel. „Pihenésképpen”: agyagozás, nemezelés. Játék, áhítat, éneklés, kirándulás. Ha szeretsz barkácsolni, alkotni, új fortélyokat tanulni – mindezt egy vidám csapat tagjaként –, akkor itt a helyed!

HIRDETÉS

Országos evangelikus zenei tábor

Időpont: július 4–11. Helyszín: Péterfy Sándor Evangelikus Oktatási Központ, 9025 Győr, Péterfy Sándor utca 2. Részvételi díj: 20 000 Ft. Infó: [Huszák Zsolt](mailto:Huszák.Zsolt@lutheran.hu) (zsolt.huszak@lutheran.hu, 20/824-3870); MEE Gyermek- és Ifjúsági Osztálya – Huszák Zsolt (zsolt.huszak@lutheran.hu, 20/824-3870). Jelentkezés: www.luthercamper.hu.

„Jöjj, itt az idő!” Itt az idő, hogy erőt vegyél magadon, és kipakold végre a tavalyi élményeket a hátizsákból (esetleg ha van ott még más is tavalyról, akkor azt is...), hogy legyen hely az ideieknek. Itt az idő, hogy előkapd a hangszered, és gyakorolj egy kicsit, hogy legyen a kezdedben pár kilométer, mire elkezdődik a tábor. Itt az idő, hogy elkezdődj közöriülni a torkodat, mert a nagy éneklésekben szükség lesz rá!

Várunk az országos evangelikus zenei táborban!

Célegyenesben a középkezdéshez

Ha könyvhét, akkor könyvek, és ha könyvek, akkor könyvtárak. A viszonylag egyszerű képlet nettó lehetővé, hogy e rovat vezetője annak a kerekasztal-beszélgetésnek a résztvevője legyen, amely a könyvtárak internetes jelenlétével foglalkozott. Elsősorban könyvtáros bloggerekkel kerültek ki a szegedi Somogyi-könyvtárban tartott *BlogKerek* nevű rendezvény résztvevői, így arra a témára helyeződött a hangsúly, hogy a több száz éves hagyományokkal rendelkező intézmények miként élhetnek olyan eszközökkel, amelyek mindössze pár éve léteznek csak a neten.

És mivel olyanok beszélgettek, akik a saját bőrükön érzik, illetve saját hátukon cipelik a közösségi tájékoztatás feladatának nehézségeit, gyakorlati problémák és lehetséges megoldásai kerültek előtérbe. Lehet-e csak munkaidőben blogolni az eddigi feladatok ellátása mellett? Mennyi időt kell szánni egy-egy bejegyzésre? Szabad-e csak a blogra építeni, vagy szükséges a közösségi oldalakba csatornázni a tartalmakat? Hogyan lehet és kell párbeszédet folytatni az olvasókkal?

E sorok írója nem könyvtáros blogger, sőt még csak nem is könyvtáros. A *moly.hu* könyves közösségi oldal fejlesztőjeként azonban van némi rálátása az olvasással kapcsolatos internetes megjelenésekre. A némi jelző pedig nem az álszerűség jeleként került az előző mondatba. A gyorsan változó internetes világban az elképzelések és a dinamikus fejlesztés ideális házasságaként jellemzett *fail fast*, azaz *hibázz gyorsan* modell a leginkább működőképes, ez pedig úgy tartja, hogy az ötleteket ki kell próbálni, és ami nem jön be, azt el kell vetni. Ami viszont működik, az máris a siker felé repítheti a vállalkozást.

A *moly.hu* esetében a fókuszba a közösség, nem pedig az adatbázis építése került. Az oldal fejlődése igazolta ezt a víziót, ugyanis a közösség ereje végül megteremtette magának a megfelelő környezetet. Az alapkonceptió, mely szerint hasonló érdeklődésű emberek könyvajánlása alapján lehessen kiválasztani a következő olvasmányt, az egyik legnagyobb ma-

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

gyar könyves adatbázis felépülését idézte elő, amelyben viszont még mindig a személyes kommunikáció dominál. Ötvenezer szöveges értékelés és negyedmillió hozzászólás bizo-

Közösségierő-demonstráció a könyvhéten – a szerző a *moly.hu* „kutatólaboratóriumának” köpenyében a közösségi oldal önkénteseinek segítségével ajánlott olvasmányokat a vásár látogatóinak

nyítja, hogy a helyes célok kiválasztása még erős konkurenciaharc esetén is olyan vezérfonal lehet, amelynek követése egyenes út a sikerhez.

Mindez valószínűleg szóba fog kerülni a Szélrózsza evangélikus ifjúsági találkozó egyik pódiumbeszélgetésén, amely a virtuális közösségi terekkel foglalkozik majd egy lelkésznek, egy webes kommunikációs tanácsadónak és e rovat gazdájának a szemzőgéből. Bár lapzártánk napján elérhetővé vált a program, a beszélgetés címén kívül ugyanakkor semmi konkrétum nem olvasható róla...

Az, hogy a Szélrózsza előtt csak egy hónappal látható a találkozó programja (<http://www.szelrozsatalalkozo.hu/>), nemcsak azt jelenti, hogy a célcsoportnak számító középiskolások között mindössze egyetlen napig lehetett már csak iskolai beszédtema, hanem azt is jelzi, hogy alapvető

gond van a fókusszal. A Szélrózsza szervezése során ugyanis nem látni a jeleit annak, hogy bárki is közösséget szeretne építeni a résztvevőkből.

Az ugyanis nem kipipálható feladatból áll. Nem lehet annyival elintézni, hogy legyen honlap és legyen Facebook-oldal. Mert ha nem a kommunikáció megteremtése a cél, akkor a Facebook-oldalon rossz helyre vezetnek linkek, a honlapon pedig a tavaszi gyereknapról és bábvversenyéről lehet olvasni. Hol van ez attól a pár-

beszédőtől, amellyel a református Csillagpont (<http://csillag.reformatus.hu/>) szervezői már most kutatják a lehetséges résztvevőktől a jövő évi rendezvényük nagyszínpadának felépítőit?

A Szélrózsza előkészítése most nyarodott a célegyenesbe, és a befutóig még van idő. Felül kell vizsgálni a fókuszot, le kell tisztítani az internetes megjelenést, és személyes történetre kell alakítani. Ki kell vonni magukat a szervezőknek a sok feladat jelentette stressz alól, hogy egy pillanatra megállva elgondolkodjanak: ha éppen velük szemben ülne valaki, és egy percük lenne beszélni a találkozóóról, hogyan vennék rá őt, hogy eljőjön? Ennek kellene megjelennie a honlapon, ezt kellene terjesztetni a közösségi oldalakon. Ehhez kellene igazítani mindent.

■ NAGY BENCE

EVÉL & LEVÉL

Valóban felcserélődtek a hartai szobrok?

A szerző örül, ha olvassák írásait. Ha esetlegesen az általa közvetített információk, illetve saját gondolatai visszajelzéseket indukálnak, az különös örömmel tölti el. A jó szándékú kiegészítésekkel pedig igyekszik tanulni.

Ilyen vélemény volt a hartai templom szobrairól írt cikkre (*Mi történt a hartai templom eredeti szobraival?*, *Evangélikus Élet*, május 30., 5. o.) vonatkozóan dr. Harmati Béla Lászlónak, az Evangélikus Országos Múzeum igazgatójának a hozzászólása. Ugyanakkor a szerző megpróbálja megérteni a „magas egyházi tisztséget betöltő lelkész levélíró” is, akinek hibás érvelését dr. Harmati Béla László a következő lapszámban rögtön meg is cáfolta... (*A Rezsabek Nándor cikkére érkezett levél és Harmati Béla László írása Hartai szoborcseré címmel lapunk június 6-i számának 15. oldalán olvasható.* – A szerk.)

A szobrok kérdéskörére visszatérve engedtessek meg még néhány mondat. A nyolcvanas években még elveszettek hitték az alkotásokat. *Sárkány Tibor* korábbi hartai lelkész, esperes az *Adalékok Harta történetéhez* című kötetben (Népszava Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 1983) azt írta: „Kár, hogy ezek a szobrok elvesztek.” Véleménye szerint: „Az egyik [szobor] Mózeset ábrázolta a nyakában aranyozott táblákkal, a másik Pál apostolt ábrázolta. Az egyik az *Ószövetséget*, a másik az *Újszövetséget* jelképezte.” *Halasi László* jelenlegi hartai lelkész *A Hartai Evangélikus Egyház története* című kötetében (Éniz Péter kiadása, Harta, 2003) így írt: „A szószéken kétoldalt volt két fából készült szobor: Mózes és Pál apostol, előbbi az Ó-, utóbbi az Újszövetség jelképeként.” Véleménye szerint a püspöki süveget viselő szobor Pál apostol ábrázolása, az egyszerű ruházat Mózeset takarja. A legfrissebb kiadású helytörténeti kiadványban, *Feketéné Kordé Katalin Harta képes útikönyve* című munkájában (Harta Nagyközség Polgármesteri Hivatala, 2005) ez szerepel: „A XVIII. századi alkotások Mózes és Pál apostol alakjában az Ó- és Újtestamentumot szimbolizálták.”

A szobrok által ábrázolt alakok kilétének megállapításánál ezekre a forrásokra alapoztam. De ahogy a cikk bevezetőjében jeleztem, „természetesen a templom részletes egyház- és művészettörténeti bemutatása messze túlmutat e cikk keretein, valamint e sorok írójának ismeretanyagán”. Éppen ezért illeti köszönet dr. Harmati Béla Lászlót, hogy korrekt választ próbált keresni az egyébként nehezen eldönthető kérdésre. Nehezen eldönthető, mivel *Gottschall Péternek*, a hartai helytörténeti gyűjtemény vezetőjének jóvoltából a cikk utóéletének előkerült a szobrok eredeti, 1982-es bevételezési papírja. Ezen *Rétfalvi Teofil*, a múzeum alapítója – korábbi evangélikus kántortartató – Áronról és Péterről ír...

REZSABEK NÁNDOR (Budapest)

„A bibliai igazságok megcáfolhatatlanok”

Tisztelt Főszerkesztő Úr! Az *Evangélikus Élet* május 16-ai számában olyan témával találkoztam, amit nem lehet szó nélkül hagyni. Az említett számban a homoszexualitás és az egyház viszonyáról vitázott egy püspökünk, egy lelkész és két professzor mintegy ötvenfőnyi értelmiségi részvételével.

E sorok írója egyszerű, az élet iskoláját kijárt parasztember. Talán éppen azért nem értem, miért kell ilyen témáról vitatkozni – vagy talán okoskodni –, amiről most önkönként vitatkozunk a 21. században. A mi korosztályunkat még arra tanították lelkészeink, hogy a bibliai igazságok megcáfolhatatlanok. Különösen áll ez az itt felvetett témánál: „*És ha valaki férjével hál úgy, mintha asszony volna, utálatosságot követ el, és mindketten halállal lakoljanak.*” A 21. században minden orvosi tudomány határozottan állítja, a nemi betegségek és a HIV-fertőzések legfőbb terjesztője éppen a meleg szexualitása. Csak egy kérdésem van még ezzel kapcsolatban: miért nem beszélnek a homoszexualitásról, hogyan élnek meg a testi kapcsolatukat? Eről úgy a nők, mint a férfiak: nem beszélnek.

E sorok írójának a negyvenes évek elején volt szerencséje olyan orvosi könyvet olvasni, ami részletesen leírja, ami ma nem közölhető, mert sérti azon emberek jogait, akik ezt művelik. Éppen ezért ezzel a témával a továbbiakban nem foglalkozom, de idézem a Biblia egy másik versét szintén *Mózes harmadik könyvéből* (18,22): „*Ne hálj úgy férjével, mintha asszonnyal hálnál.*”

Zárásként hadd fejezzem be azzal, hogy a bűnös gondolat is bűn. Végtelemül sajnálom, hogy egy félművelt embernek kell erről beszélni. Ugyanakkor attól is félek, hogy a sok tamaskodás oda vezet, hogy itt is követni fogjuk a nyugati példát. Kérem egyházunk felelős vezetőit, ha már magyar népiünk oly sokszor el lett árulva, a legszentebbet: a családot, a hitünket, emberi mivoltunkat ne tagadjuk meg.

A meleg házassága ellen még az is szól, hogy gyermekek csak házasságból szülehetnek; ha az ő életformájuk nyerne túlnyomó többséget, akkor ki lehetne számlolni, mikorra pusztulna ki a Föld lakossága. De asszonyok szenvedése és fájdalom árán volna igényük elfogadni (örökre fogadni) azok gyermekeit.

Erős vár a mi Istenünk!

CZIKORA LAJOS (Orosháza)

HIRDETÉS

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem június 25-én, pénteken 14.30-kor tartja tanévzáró istentiszteletét és ünnepi ülését a budapest-zuglói evangélikus templomban (Budapest XIV., Lőcsei út 32.). Az istentisztelet igehirdetői szolgálatát *Zsíros András* végzi. Ünnepünkre szeretettel meghívjuk.

Dr. Csepregi Zoltán rektor

HIRDETÉS

Állások az országos irodában

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodája az alábbi feladatok ellátására keres munkatársakat.

Pénzügyi ügyintéző munkakörbe

Feladat: szociális és oktatási intézmények fenntartói pénzügyi feladatainak teljes körű ellátása. Normatív-igénylések, elszámolások intézményenkénti összesítése, bevállása, kapcsolattartás az államkincstárral és az intézményekkel.

Feltételek: legalább középfokú gazdasági végzettség, két év szakmai gyakorlat, Excel, Word, internet felhasználói ismerete, precíz munkavégzés.

A jelentkezésnél előny jelent: szociális és/vagy oktatási fenntartói intézményben szerzett gazdasági ügyintézői tapasztalat, Libra3s ügyviteli rendszer ismerete, könyvelői gyakorlat, egyházismeret.

Gazdasági osztályra titkárnői munkakörbe

Feladat: gazdasági osztály levelezésének kezelése, kapcsolattartás az egyházközségekkel, intézményekkel, püspöki hivatalokkal, utalványok előkészítése. Az osztály működésével kapcsolatos testületi ülések anyagainak, döntéseinek előkészítése, kezelése. Telefonos ügyfélszolgálat lebonyolítása.

Feltételek: legalább középfokú gazdasági végzettség, két év szakmai gyakorlat, Excel, Word, internet felhasználói ismerete, precíz munkavégzés, gyors- és gépirás.

A jelentkezésnél előny jelent: hasonló munkaterületen szerzett gyakorlat, Libra3s ügyviteli rendszer ismerete, egyházismeret.

Pályázatokat kezelő könyvelő munkakörbe

Feladat: a Magyarországi Evangélikus Egyház és intézményei által benyújtott pályázatok pénzügyi kezelése az irányító hatóságok és állami jogszabályok által meghatározott előírások szerint.

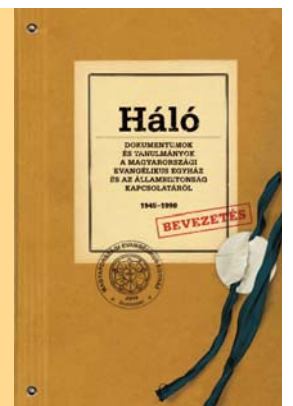
Feltételek: legalább középfokú gazdasági végzettség, két év szakmai gyakorlat, Excel, Word, internet felhasználói ismerete, precíz munkavégzés, regisztrált mérlegképes okleveles végzettség.

A jelentkezésnél előny jelent: hazai és EU-s pályázatok elszámolásában szerzett gyakorlat, EPER, EMIR rendszer ismerete, Libra3s ügyviteli rendszer ismerete, könyvelői gyakorlat, egyházismeret.

Jelentkezni lehet *Gombos Terézia* humán referensnél. E-mail: terezia.gombos@lutheran.hu.

HIRDETÉS

A Luther Kiadó és a Magyarországi Evangélikus Egyház tényfeltáró bizottsága tisztelettel meghívja a *Háló – Dokumentumok és tanulmányok a Magyarországi Evangélikus Egyház és az állambiztonság kapcsolatáról 1945–1990* című sorozat bevezető kötetének bemutatójára. Időpont: június 21., hétfő 17 óra. Helyszín: Párbeszéd Háza (Budapest VIII., Horánszky u. 20.). A kötetet dr. Szabó Csaba történész, a Magyar Országos Levéltár főigazgató-helyettese mutatja be, majd a kötet szerzői beszélgetésre várják az olvasókat. Az alkalom moderátora *Pröhle Gergely*, az MEE országos felügyelője. A helyszínen megtekinthető az *Egyházüldözés és egyházüldözök a Kádár-korszakban* című kiállítás. Szeretettel várjuk!

HÍREK, HIRDETÉSEK

HALÁLOZÁS

Az élet és halál Ura 89 éves korában magához hívta felsőszelei születésű Nagy Béla testvérünket, aki a nagytarcsai népfőiskola egykori diákja és a kaposszekcsői gyülekezet presbitere volt. Temetése június 19-én délután 2-kor lesz a budafoki evangélikus templom urnatemetőjében. „Aki segítségül hívja az Úr nevét, az üdvözüli.” (Róm 10,13)

A budafoki evangélikus gyülekezet

HALÁLOZÁS

„Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek” (Mt 5,7)

Szeretettel tudatjuk, hogy *Taschner Erzsébet* diakonissza testvér, a Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület főnök asszonya rövid szenvedés után, június 10-én, csütörtökön hazatért Urához, akit egész életében hűségesen szolgált. Egyházunk szolgálatkész, a Déli Evangélikus Egyházkerület hűségéremmel kitüntetett tagjának, a Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület fáradhatatlan diakonissza-főnökasszonyának temetése június 22-én, kedden 14 órakor lesz az újpesti temetőben. Feltámadunk!

Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület

„Hagyd az Úrra utadat, bízzál benne, mert ő munkálkodik.” (Zsolt 37,5) Szeretettel hívom Önt és kedves családját a monori evangélikus templomba a június 27-én, vasárnap 17 órakor kezdődő istentiszteletre, amelyen *dr. Fabiny Tamás*, az Északi Egyházkerület püspöke lel-késszé avat.

Malik Péter Károly

APRÓHIRDETÉS

Eladó hazai biomandulából 3000 Ft/kg, pirított mandulából 6000 Ft/kg + áfa + postaköltség. 30/985-8122.

myLuther

FIZESSEN ELŐ
LAPUNKRA!

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból június 20-ától június 27-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>8.00 / Civil Rádió Lelki szósz (evangélikus óra)</p> <p>20.40 / Duna Tv És Rómeó és Júlia... (magyar színházi felvétel) (74') Ketten vannak a világot jelentő deszkákon. Összesen ketten. Shakespeare világát jelentik. Egy halálra ítélt, halhatatlan szerelem történetét. Ám Nagy-Kálózy Eszter és Rudolf Péter nemcsak a szerelmespárt alakítják. Varázsos játékkal életre keltik egész Veronát. Testük egyben a díszlet is. Gesztusok, mozdulatok fantáziadús jelrendszerevel változnak egy pillanattal alatt figurárról figurára. Öntörvényű, lázas száguldás, egy drámaköltő zseni kottája alapján.</p>	<p>5.00 / m2 Templomi orgonák titkai (18')</p> <p>10.00 / Bartók rádió Hang-fogó. Benne: Beethoven: Missa Solemnis</p> <p>11.34 / M. Katolikus Rádió Gospelkrónika</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Erős vár a mi Istenünk! Az evangélikus egyház féléórása</p> <p>14.00 / Bartók rádió A hét zeneszerzője: Giuseppe Verdi Benne: Credo – tenor- és basszus szóló, férfikarra és zenekarra</p> <p>20.30 / Duna Tv Zenei Műhely Lajkó Félix hegedűművész</p> <p>21.10 / PAX Hét ima. Kákay István zenés versfeldolgozásai</p>	<p>11.34 / M. Katolikus Rádió Mesterek és tanítványok Velkey György, a Bethesda kórház főigazgatója</p> <p>13.01 / Bartók rádió A Hamburgi Rádió Szimfonikus Zenekarának hangversenye</p> <p>15.40 / Filmmúzeum Szerencsés Dániel (magyar filmdráma, 1983) (89')</p> <p>20.30 / Kossuth rádió Kultúrkör</p> <p>20.50 / Duna II. Autonómia Apátlan anyátlanak (amerikai-német-angol romantikus dráma, 2005) (118')</p> <p>22.45 / Duna Tv A szegénységről három tételben (magyar dokumentumfilm, 2009) (80')</p>	<p>11.00 / PAX Kerékpártúra egyháztörténeti utakon (útifilm)</p> <p>Iskolaőrés, Határtalan egyház</p> <p>12.05 / Bartók rádió Ruppert István játszik a Mátyás-templom orgonáján</p> <p>13.30 / Kossuth rádió „Tebenned bíztunk eleitől fogva...” A református egyház féléórása</p> <p>14.00 / M. Katolikus Rádió „Valaki ír a kezdeddel...” Berzsenyi Dániel versei</p> <p>14.30 / RTL Klub A kis hercegnő (amerikai csatládi film, 1995) (97')</p> <p>18.30 / Kossuth rádió Határok nélkül</p> <p>21.00 / Duna Tv Várólista (spanyol-kubai-mexikói filmdráma, 2000) (102')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>11.05 / Kossuth rádió A Hely (riportműsor)</p> <p>14.00 / Bartók rádió A hét zeneszerzője: Giuseppe Verdi. Egyházi művek</p> <p>15.15 / Duna Tv Erdélyi deameron (magyar tévéjáték, 1995) (51')</p> <p>16.45 / Mária Rádió Hitvédő Győri Tamás evangélikus, Bacskaai Bálint református lelkész és Ipoly atya hitvédelmi műsora</p> <p>20.25 / Duna Tv A fekete kolostor (magyar tévéfilm, 1986) (102')</p> <p>21.10 / Bartók rádió Hang-fogó Bach: h-moll mise</p> <p>23.10 / m2 A világ legjobb tanára (német vígjáték, 2006) (88')</p>	<p>5.20 / m1 Hajnali gondolatok</p> <p>19.00 / Duna Tv A tizedes meg a többiek (fekete-fehér magyar vígjáték, 1965) (101')</p> <p>19.35 / Bartók rádió A venezuelai Simón Bolívar ifjúsági zenekar hangversenye</p> <p>20.00 / HBO A bagoly kiáltása (francia-olasz filmdráma, 1987) (102')</p> <p>21.10 / PAX Hadd szóljon az orgona! Bence István kántor portréja</p> <p>1.15 / Duna Tv Gondolatok a vallásos világkép női princípiumáról (magyar ismeretterjesztő film, 2003) (68')</p>	<p>10.15 / Duna Tv Az egyházi művészet kincsei (olasz ismeretterjesztő filmozat, 2003) (34')</p> <p>12.05 / Duna Tv Isten kezében (26')</p> <p>Médiaarandoklat</p> <p>20.00 / M. Katolikus Rádió Páholly és pódium Johann Sebastian Bach</p> <p>20.03 / Kossuth rádió Nem trappolok tovább Részletek Polcz Alaine 2006–2007-es naplójából</p> <p>21.00 / Duna II. Autonómia El Greco (görög-spanyol életrajzi dráma, 2007) (119')</p> <p>21.20 / Bartók rádió Otto Klemperer hangversenyeiből</p> <p>22.50 / m1 Mámor (amerikai filmdráma, 2003) (104')</p>	<p>10.04 / Kossuth rádió Evangélikus istentisztelet közvetítése Mohácsról. Igét hirdet Németh Pál lelkész</p> <p>11.10 / m1 Református ifjúsági műsor</p> <p>11.20 / m1 Az evangélikus egyház szertetszolgálata</p> <p>15.05 / Bartók rádió Musica Sacra (egyházzenei magazin)</p> <p>20.05 / TV2 Számkivetett (amerikai kalandfilm, 2000) (138')</p> <p>20.40 / Duna Tv Ima Magyarországot (versműsor)</p> <p>21.00 / m2 „Szabadság, te szülsz nekem rendet” A 20. magyar szabadság napja – jubileumi műsor Közvetítés Gödöllőről</p>

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet on-line: www.evelet.hu, www.evangelikusélet.hu

Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.

Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vítális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). Rovatvezetők: Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kende@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518;

fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzárta kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írások tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Nem mintha már elértem volna mindezt, vagy már célnál volnék, de igyekszem, hogy meg is ragadjam, mert engem is megragadott a Krisztus Jézus. Fil 3,12 (Zsolt 143,10; Lk 15,1–3.11b–32; 1Tim 1,12–17; Zsolt 139) Nincs tökéletes keresztény, nincs perfekt hívő. Elfáradnak, ellankadnak a legjobbak is – figyelmeztet Ézsaiás próféta. De a jó irányba állított élet, a tudatos igyekezet az Isten országa felé, a törekvés a Krisztussal való teljes életközösségre valósággá válhat. A keresztény életforma éppen erről szól: igyekezünk – Isten erejével. Krisztus megragadott minket is – ebből az élményből futhatunk a cél, a kiteljesedő élet felé.

Hétfő

Isten az, aki minket veletek együtt megerősít Krisztusban. 2Kor 1,21 (Ézs 26,3; Lk 5,27–32; Ám 8,4–14) Energiahiányos és gazdasági válság által sújtott világunkban félő, hogy elfogy a mindennapi élethez és a küzdelmes keresztény életúthoz az energia és a szükséges eszköztár. Kutatjuk a megoldást, de kudarcok sora mutatja, kevesek vagyunk ahhoz, hogy újratöltsük életünk lemerülő akkumulátorát. Hát nem magától értetődő, hogy attól kérjük, várjuk és fogadjuk el, aki minden energia forrása és összefogója? Isten az, aki megerősít. De a mondat két kiegészítő részét végig kell gondolnunk: Krisztusban és – veletek együtt.

Kedd

Krisztus mondja: „Ha megmaradtok énbennem, és beszédeim megmaradnak tibenetek, akkor bármit akartok, kérjétek, és megadatik nektek” Jn 15,7 (Zsolt 119,81; 2Móz 32,30–33,1; Ám 9,7–15) A felülről érkező erő és az életünkhöz szükséges értékek utánpótlásához szükségünk van az imádság „áramszedő-jére”. Sokszor úgy érezzük, blokkolva van az energiaáramlás, nem működik az energiacsatorna. A megoldás ez: figyeljünk arra az ígére, amelyet ha megtartunk, megtart minket. Ez a keresztény „energiamegmaradás törvénye”. Mai napi programunk is ez: megmaradni az ígében és megtartani az ígét, Krisztus éltető szavát.

Szerda

Krisztus így imádkozott: „Ahogyan engem elküldtél a világba, én is elküldtem őket a világba.” Jn 17,18 (Ézs 6,8; Jn 5,1–16; Hós 1,1–9) A mennyei erővel megáldott, Krisztus követésében igyekvő ember nem élhet önmagának, nem kóborolhat céltalanul és „munkanélküliként” a világban. Küldetésünk van. Nem csupán egymás között az egyház családjában, hanem a világban. Krisztus küldött minket, hogy a magunk eszközeivel megmutassuk, a környezetünk elé éljük, hogy úgy szerette Isten a világot... A feladat, a mandátum mára is érvényes!

Csütörtök

Amikor eljön ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra. Jn16,13 (2Móz 33,15; Lk 1,57–67/68–75/76–80; Hós 2,1–3) A gyengesége miatt erőre vágyó keresztény embernek komolyan kell vennie azt, hogy az erő szó mást jelent a mulandó világban és mást Isten maradandó világában. Az erő és a Lélek összefügg. Pál beszél is erről: az erő Lelkéről. Pünkösöd óta árad az erő Lelke, s amikor eljön az én életemben, akkor találok meg a teljes igazságot, az Élet valóságát. Mai igazságkutatók és mindenkorai igazságkeresők számára itt az egyetlen megoldás: könyörögni a Lélekért és befogadni a teljes igazságra vezető Lelket. S az az igazság nem a mi kegyetlen igazságunk lesz, hanem a szeretet igazsága.

Péntek

Örüljétek az Úrban mindenkor! Ismét mondom: örüljétek. Fil 4,4 (Zsolt 150,6; Mt 27,3–10; Hós 2,4–15) Nem parancsot ad ki Pál apostol, hanem rácsodálkozással hív. Isten jóságának, szeretetének áradása – ha nyitott szemmel, „élesre állított” érzékszervekkel járunk ebben a világban – örömmel tölt el bennünket. Ezért fontos a szó: örüljétek az Úrban. A neki átadott élet meglátja a világ gondjai közepette is az öröm alkalmát és lehetőségét.

Szombat

Az egyedül bölcs Istené a dicsőség, a Jézus Krisztus által örökkön-örökké. Ámen. Róm 16,27 (Zsolt 95,1; Róm 8,1–6; Hós 2,16–25) A befejezés művészet, a lezárás kultúrája nem túl magas szintű a mai magyar valóságban. Hogy lehet lezárni egy hetet, befejezni egy folyamatot, egy eseménysor végére pontot tenni? A válasz számunkra, keresztény emberek számára ez: istendicsérettel, a Mindenható magasztalásával. Ez az egyetlen igazi pont a mondat végén... A bölcs Istennek köszönet a múltért, a bölcs Istenhez könyörgés a rendezetlen dolgok rendeződéséért, a bölcs Istennek dicséret a mindig jelenvaló jóságáért és irgalmaért.

■ HAFENSCHER KÁROLY (IFJ.)

Segélykoncert a Deák téri templomban

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Mága Zoltán hegedűművész és sztárvendégei közreműködésével segélykoncertet hirdet az árvízkarosultak megsegítésére. A jótékonysági koncertre június 23-án (szerdán) 19 órai kezdettel kerül sor a Deák téri evangélikus templomban.

